

Rozpočtové určení daní, dopad novely zákona na tři vybrané obce

Bc. Markéta Slovákova

Diplomová práce
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Markéta Slováková**
Osobní číslo: **M11369**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Rozpočtové určení daní, dopad novely zákona na tři vybrané obce**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Definujte cíle a metody práce.
- Charakterizujte teoretická východiska problematiky rozpočtového určení daní.
- Zhodnoťte vývoj Zákona o rozpočtovém určení daní od roku 2000 a popište novelu Zákona o rozpočtovém určení daní po roce 2013.

II. Praktická část

- Porovnejte rozpočty vybraných obcí v souvislosti s problematikou rozpočtového určení daní.
- Analyzujte situaci ve Zlínském okrese po zavedení poslední novely Zákona o rozpočtovém určení daní.
- Navrhněte opatření pro zlepšení problematiky rozpočtového určení daní.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. aktual. vyd. Praha: ASPI, 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2. aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
WOKOUN, René. Strukturální fondy a obce I. Praha: ASPI, 2006, 146 s. ISBN 80-7357-138-2.
WOKOUN, René. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011, 474 s. ISBN 978-80-7380-304-9.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Pavel Grebeníček
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 3. února 2013
Termín odevzdání diplomové práce: 2. května 2013

Ve Zlíně dne 3. února 2013

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 2.5.2013

Slaváková

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihledne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Problematika rozpočtového určení daní je jednou z nejpálčivějších otázek, kterými se vláda v posledních letech zabývá. Dlouhodobě tvoří zásadní politickou prioritu. 1. 1. 2013 nabyla účinnosti zatím poslední změna zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Zde se podařilo, alespoň částečně, dojít ke kompromisu, který by vyhovoval většině zainteresovaných stran. Bylo nutné se odpoutat od stávající situace, která viditelně diskriminovala určitou část obcí, a posílit snahu o přiblížení se systému, které využívají vyspělé státy Evropy.

Předmětem mé diplomové práce je vyhodnocení současného stavu přerozdělování sdílených daní do jednotlivých velikostních skupin obcí v České republice, tzv. rozpočtové určení daní, s ohledem na celý vývoj problematiky rozpočtového určení daní od roku 2001.

Klíčová slova: rozpočtové určení daní, sdílené a svěřené daně, daňové příjmy obcí, dotace a transfery

ABSTRACT

One of the most problematic tasks is the budgetary determination of taxes, which the government deals with in the last few years. On a long term basis is this topic the main political priority. On the 1st January came into effect the last amendment of the act n. 243/2000 Coll., on the budgetary allocation of revenues from certain taxes for municipal authorities and state funds (Act on the budgetary determination of taxes). With regard to different opinions this act brought a compromise to the majority of the involved parties. It was necessary to turn away of the actual situation which discriminated certain part of municipalities and try to strengthen the effort to approach to the system which is used by developed European countries.

The aim of the thesis is the evaluation of the contemporary situation of reallocating of shared taxes to particular size units in the Czech Republic, so called budgetary determination of taxes with regard to whole development of budgetary determinativ of taxes issue since the year 2001.

Keywords: budgetary determination of taxes, shared and conferred taxes, tax revenues of municipalities, subsidies and transfers

Děkuji vedoucímu mé diplomové práce panu Ing. Pavlu Grebeníčkovvi za jeho rady, připomínky a pomoc. Dále velmi děkuji panu starostovi obce Ludkovice Stanislavu Bartošovi a panu starostovi města Brumov – Bylnice Zdenku Blanařovi za veškeré poskytnuté informace.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 CÍLE A METODY PRÁCE	12
2 PŘÍJMY ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	14
2.1 PŘÍJMY OBCÍ OD ROKU 1991	16
2.1.1 Okresní úřady	17
3 VÝVOJ ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ	20
3.1 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ V LETECH 2001 – 2007 VČETNĚ.....	20
3.2 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ V LETECH 2008 – 2012 VČETNĚ.....	23
3.2.1 Zákon č. 377/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.....	25
3.2.2 Důsledky novelizace zákona o rozpočtovém určení daní v roce 2008.....	29
3.2.3 Města Praha, Brno, Ostrava, Plzeň.....	31
3.3 SOUČASNÝ STAV ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ	34
3.3.1 Změna zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní s účinností 1. 1. 2013	36
3.3.2 Nové kritérium.....	42
3.3.3 Odpůrci změn zákona o rozpočtovém určení daní.....	44
3.4 BUDOUCNOST ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ	44
4 VZTAH ROZPOČTŮ OBCÍ A DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY	45
5 ZMĚNA VEŘEJNÉ SPRÁVY	47
6 METODICKÝ POSTUP PRO VYPRACOVÁNÍ VÝPOČTU PODÍLU JEDNOTLIVÝCH OBCÍ NA SDÍLENÝCH DANÍCH	49
6.1 JEDNOTLIVÉ VÝPOČETNÍ KROKY	50
II PRAKTICKÁ ČÁST	55
7 STÁTNÍ ROZPOČET	56
7.1 DOTACE.....	58
7.1.1 Dotace v letech 2008 – 2013	58
7.1.2 Dotace pro obce a hlavní město Prahu ze státního rozpočtu.....	59
7.1.2.1 Dotace a příspěvky poskytované v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí a hlavního města Prahy	60
7.1.2.2 Ostatní dotace poskytované z kapitoly Všeobecná pokladní správa....	62
7.1.2.3 Dotace poskytované z ostatních kapitol státního rozpočtu.....	63
7.2 PŘÍSPĚVEK NA ŠKOLSTVÍ.....	64
8 ROZPOČTY 4 NEJVĚTŠÍCH MĚST	66

8.1	HLAVNÍ MĚSTO PRAHA	67
8.2	STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO	69
8.3	STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA	72
8.4	STATUTÁRNÍ MĚSTO PLZEŇ.....	75
8.5	ČTYŘI NEJVĚTŠÍ MĚSTA A ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ.....	78
9	KOMPARACE OBCÍ A MĚST VE ZLÍNSKÉM OKRESE	81
9.1	ODEZVA OD OBCÍ VE ZLÍNSKÉM OKRESE	82
10	DOPAD ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ NA TŘI VYBRANÉ OBCE.....	85
10.1	OBEC LUDKOVICE	85
10.1.1	Daňové příjmy v obci	87
10.1.1.1	Místní poplatky v obci Ludkovice.....	88
10.1.2	Obec Ludkovice a rozpočtové určení daní.....	88
10.1.2.1	Názor pana starosty na změnu rozpočtového určení daní	89
10.1.3	Investice v obci	90
10.2	MĚSTO BRUMOV – BYLNICE.....	90
10.2.1	Daňové příjmy	91
10.2.1.1	Místní poplatky	92
10.2.2	Závazný finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtu města.....	93
10.2.3	Obec a rozpočtové určení daní	95
10.2.3.1	Názor pana starosty na změnu rozpočtového určení daní.....	95
10.2.4	Investice v obci	96
10.3	STATUTÁRNÍ MĚSTO ZLÍN	97
10.3.1	Daňové příjmy	97
10.3.1.1	Poplatky.....	98
10.3.2	Obec a rozpočtové určení daní	100
10.3.3	Místní části	101
10.3.4	Investiční výdaje	104
11	NÁVRHOVÁ ČÁST.....	106
11.1.1	Velké množství obcí na území České republiky.....	106
11.1.2	Vztah státu, územních samosprávných celků a podnikatelské sféry	107
11.1.3	Města Brno, Olomouc a Plzeň.....	107
11.1.4	Vymezení daní pro vytvoření základny sdílených daní.....	108
11.1.5	Nový zákon	109
11.1.5.1	Jedna z možností implementace nového zákona	112
	ZÁVĚR	116
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	118
	SEZNAM GRAFŮ.....	126
	SEZNAM TABULEK	127

ÚVOD

V současné době není v oblasti financování obcí diskutovanější téma nežli rozpočtové určení daní. Každý, jehož se problematika rozpočtového určení daní dotýká, má svůj vlastní názor a vlastní vize, jak by se s těmito financemi mělo nakládat. Je velmi obtížné uspokojit všechny aktéry veřejné správy. V letech 2011 – 2012 proběhly poslední vášnivé rozhovory s představiteli veřejné správy, kde se jednotliví zástupci pokoušeli dospět alespoň ke kompromisu ohledně rozdělování veřejných financí a podílů jednotlivých obcí na sdílených daních. Výsledkem byla novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

Cílem diplomové práce na téma Rozpočtové určení daní, dopad novely zákona na tři vybrané obce je zhodnocení stávající situace ve zlínském okrese, zejména pak na třech vybraných obcích, po zavedení poslední novely zákona o rozpočtové určení daní. K dosažení cíle diplomové práce je použita i analýza současného stavu ve vztahu státního rozpočtu k rozpočtům municipalit a porovnání rozpočtů čtyř největších měst, jakožto příjemců největších finančních toků ze státního rozpočtu.

Teoretická část diplomové práce je zaměřena na zhodnocení vývoje problematiky rozpočtového určení daní a hlavních témat, které s ní souvisejí. Zabývá se situací, která předcházela vzniku zákona o rozpočtovém určení daní v roce 2001, a stavem, který po zavedení zákona následoval. Zákon o rozpočtovém určení daní je pevně svázán s vybranými daňovými zákony a se situací ve veřejné správě. Proto jakákoli změna zmíněných dvou sfér vyvolá nutnost modifikace zákona o rozpočtovém určení daní. Teoretickou část uzavírá metodický postup při výpočtu podílu jednotlivých obcí na sdílených daních.

Praktická část je rozdělena na srovnávací část a návrhovou část. V analytické části se diplomová práce zaměřuje na vyhodnocení stavu státního rozpočtu, rozpočtů hlavního města Prahy a měst Brna, Ostravy a Plzně a rozpočtů tří komparovaných měst v okrese Zlín před rokem 2008, kdy proběhla jedna z větších změn v zákoně o rozpočtovém určení daní, během let 2008 – 2012 a v roce 2013, kdy je nastavena prozatím poslední novela zákona o rozpočtovém určení daní. Návrhová část se pak věnuje zhodnocení dosavadního stavu spojeného s problematikou rozpočtového určení daní a návrhu na jeho zlepšení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CÍLE A METODY PRÁCE

Cíl diplomové práce na téma Rozpočtové určení daní, dopad novely zákona na tři vybrané obce lze rozdělit do dvou částí. První část je věnována zhodnocení situace před vznikem rozpočtového určení daní ve sféře daňových příjmů České republiky a následné vyhodnocení jednotlivých etap rozpočtového určení daní, kdy je hlavní důraz kladen na objasnění poslední novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. V této části je popsán i vztah formování rozpočtového určení daní na vývoj vybraných daňových zákonů, které jsou s ním spojeny, a na utváření veřejné správy, která udává vývoj a směřování přerozdělování sdílených daní jednotlivým obcím České republiky, tedy rozpočtové určení daní. Druhou částí stanoveného cíle je vytvořit návrh nového zákona o rozpočtovém určení daní s ohledem na všeobecnou situaci problematiky rozpočtového určení daní a na výsledky diplomové práce, které plynou z analýzy vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obecním a zejména z komparace stávající situace na území zlínského okresu. Jako vzorek pro vyhodnocení postavení obcí okresu Zlín na finančních prostředcích plynoucích z podílů obcí na sdílených daních, jsou zvoleny tři obce v různých velikostních kategoriích. První obcí je obec Ludkovice, která patří k obcím ve velikostní kategorii do 2 000 obyvatel, druhou obcí je město Brumov – Bylnice, které se nachází v tolik diskutované skupině obcí od 2 000 do 10 000 obyvatel a poslední obcí je statutární město Zlín, které vývojem veřejné správy přešlo z funkce okresního města na město krajské a které je nejlidnatější obcí na území zlínského okresu. Město Zlín je utvářeno i množstvím bývalých obcí, které v dnešní době tvoří místní části. Diplomová práce se proto taktéž zabývá otázkou, jak by vypadalo financování města Zlína po odtržení místních částí. Tato premisa je dána dlouhodobou skutečností utváření nových samosprávných municipalit na území České republiky.

Pro zpracování diplomové práce byly použity následující metody a techniky:

- metoda sběru dat a informací
- rešerše literatury
- dotazníkové šetření
- rozhovor

- analýza materiálů vztahujících se k tvorbě výpočtu podílu jednotlivých obcí na sdílených daních

Krátké dotazníkové šetření bylo použito pro získání více informací o obcích nacházejících se v okrese Zlín, které jsou více popsány v kapitole 9. Obcím byly rozeslány e-maily se třemi otázkami týkajícími se názoru respondentů na problematiku rozpočtového určení daní.

Otázky jsou nastaveny následovně:

- Vyhovují Vám změny v současném znění zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších zákonů?
- Jsou ve Vašem rozpočtu znatelné finance, které se Vám měly po novele zákona navýšit?
- Pokud se Váš rozpočet znatelně navýší, do jakých oblastí budete investovat?

Metoda rozhovoru byla využita v kapitolách 10.1 a 10.2, kdy mi byli starostové obce Ludkovice a města Brumov – Bylnice nápomocni pro hlubší pochopení vztahu jejich obce a rozpočtového určení daní.

Diplomová práce na téma Rozpočtové určení daní, dopad novely zákona na tři vybrané obce je postavena na základě vyhodnocení stávajícího stavu rozpočtového určení daní ve vztahu ke třem komparovaným obcím ve třech různých velikostních kategoriích a vytvoření návrhu na zlepšení přerozdělování podílu na sdílených daních do obcí České republiky. Proto jsem pro účely diplomové práce vypracovala výpočet podílu jednotlivých obcí na sdílených daních, který je postavený na základě výpočtu v Důvodové zprávě Ministerstva financí z roku 2011. Metodika výpočtu je popsána v kapitole 6 a použita v praktické části diplomové práce.

2 PŘÍJMY ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Decentralizace České republiky s sebou nese i samostatnost rozhodování územně samosprávných celků. Tato samospráva musí být nutně podložena i finančními prostředky, bez kterých by jednotlivé obce a města nemohly působit.

Příjmy územně samosprávných celků se dělí do čtyř kategorií – daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a transfery a dotace. Více jak polovinu z příjmů všech obcí (obecně 55 – 60 %) tvoří právě daně příjmové, které se dělí na daně svěřené a sdílené. Mezi svěřené daně v současnosti patří daň z nemovitosti, která se dále dělí na daň z pozemků a daň ze staveb, a dále daň z příjmů právnických osob placená obcemi. Obě daně se vyznačují 100% výnosem do obecního rozpočtu. Mezi svěřené daně patří i 30 % výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti. Sdílené daně jsou přerozdělovány ze státního rozpočtu. Obecním rozpočtům tak náleží jen určitý podíl na jejich celostátním výnosu. Tento podíl je rozdělen podle koeficientů daných v zákoně o rozpočtovém určení daní (Provazníková, 2009, s. 79-81). Bližší rozdělení je popsáno v následující kapitole. Všeobecně se sdílené daně skládají z:

- daň z příjmů fyzických osob vybírané srážkou
- daň z příjmů právnických osob (pokud není poplatníkem obec)
- daň z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
- daň z přidané hodnoty

Nejenže daňové příjmy tvoří rozhodující část rozpočtů obcí, ale také nejsou účelově vázány, proto jsou základem jak hospodářské, tak i finanční nezávislosti obcí na státu a orgány obcí tak o nich rozhodují samy (Netolický, 2011). Podle rozpočtové skladby patří daňové příjmy do třídy 1 a tvoří toto seskupení položek:

- 11 Daně z příjmů a kapitálových výnosů
- 12 Vnitřní daně ze zboží a služeb
- 13 Poplatky a daně z vybraných činností a služeb
- 14 Daně z mezinárodního obchodu a transakcí

- 15 Majetkové daně
- 16 Pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění a daně z objemu mezd
- 17 Ostatní daňové příjmy

Rozpočtové určení daní tvoří jednu ze dvou vazeb mezi státním rozpočtem a územními rozpočty. Druhou vazbou jsou dotace. (Netolický, 2011)

Pro obce jsou významným vedlejším daňovým příjmem i místní poplatky. Tvoří v průměru 3 – 4 % na celkových příjmech. U této formy daňových příjmů obce mají municipality určité daňové pravomoci. V současnosti mají všechny místní poplatky fakultativní charakter, tedy obce si mohou jejich zavedení a výši regulovat samy. Jelikož se však jedná o vybírání a regulaci poplatků od vlastních občanů, mají zejména menší obce tendence poplatky co nejvíce minimalizovat či vůbec nezavádět. Na druhé straně, aby nedošlo k vypsání horentních částek na jednotlivých poplatcích, jsou poplatky omezeny taxativním výčtem možných poplatků a stropem jejich sazeb v zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Jednotlivé municipality zveřejňují zavedení, výši, splatnost, úlevy, způsob kontroly a případné sankce poplatků na úřední desce obce ve formě obecně závazné vyhlášky. V současné době zákon vymezuje 8 místních poplatků, a to poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace. Obce s účinností od 1. 1. 2012 pozbyly oprávnění zavést a následně vybírat na svém území místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. Tento poplatek je nyní regulován zákonem č. 300/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů. (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 158)

Ve srovnání daňových příjmů a jejich nastavení v podmínkách České republiky a Evropské unie, mají daňové příjmy České republiky svým charakterem blíže k dotacím, jelikož na poli Evropské unie mají představitelé územních samosprávných celků prostor pro vlastní rozhodování o jejich výši a rozsahu. V České republice daňová pravomoc vymezuje subjekt, který daň vybírá, spravuje a rozděluje, a také určuje velikost základní i výsledné sazby

(Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 162-164). „*Obce a města mají u nás velmi omezené daňové pravomoci získávat finanční zdroje vlastním přičiněním. Obce nejsou ani správcem daní (výjimku tvoří místní poplatky), výběrem a správou daní jsou pověřeny finanční úřady.*“ (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 164)

Pouze u daně z nemovitosti si obce v České republice zachovaly alespoň částečnou daňovou autonomii. Ačkoli daňový základ i výši sazby určuje zákonem vláda, obce mohou stanovit výslednou výši a případně i zavedení místního koeficientu pro daň z nemovitosti. (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 164)

2.1 Příjmy obcí od roku 1991

V novodobé historii se tématem financování obcí lze zabývat od počátku 90. let 20. století, kdy byla obnovena samospráva, zákon č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení). Od roku 1991 byl používán systém, který převáděl daňové výnosy podle platných rozpočtových pravidel. Zároveň byl tento systém spojen s ekonomickou aktivitou podnikatelů na daném území obce a s celookresním výnosem daně z příjmů ze závislé činnosti. Tento základ bylo možno doplňovat o územní vyrovnávací dotace ze státního rozpočtu. Tyto dotace byly určeny pro ty okresy, které nedosahovaly průměrné úrovně příjmů z daní ze závislé činnosti na jednoho obyvatele či o tzv. ostatní daňové příjmy obcí. Mezi tyto ostatní daňové příjmy obcí patřily místní poplatky, správní poplatky za úkony prováděné obcí a další poplatky a odvody, které byly dle zákona příjmem obce. (Komárek, 2008)

Prvním významným rokem se stal rok 1993, kdy se příjmem územních rozpočtů stala daň z příjmů fyzických osob. Tím obce získaly dvě významné rozpočtové položky. První byla daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, jejíž celý výnos byl odváděn obci, ve které měla daná osoba trvalé bydliště, a druhou se stala daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, jejíž výnos byl dělen do rozpočtu obce a rozpočtu okresního úřadu. V roce 1994 se příjmem obce stal celý výnos daně z příjmů právnických osob, a to tehdy, kdy je poplatníkem sama obec. Tato daň byla specifická, a to v tom, že obec sice daň z příjmů právnických osob placenou obcí vykazovala, ale neodváděla, takže tvořila rovněž určitý zdroj financování. Od roku 1996 byla uplatňována novela rozpočtových pravidel. Zde došlo k podílovému rozdělení některých daní jak do státního, tak do okresního a obecního rozpočtu. Nejvíce se novela dotkla participace daně z příjmů fyzických osob ze závislé

činnosti. Zatímco v roce 1993 činil podíl této daně 40 % pro obce, 60 % pro okresy, v roce 1994 50 % pro obce a 50 % pro okresy a v roce 1995 55 % pro obce a 45 % pro okresy, od roku 1996 bylo toto rozdělení zejména pro obce razantně sníženo, podíl tedy činil 30 % pro obce, 30 % pro okresy a 40 % plynulo do státního rozpočtu (Provazníková, 2009, s. 122). Dané procentuální rozdělení se netýkalo měst Prahy, Brna, Ostravy a Plzně, zde bylo 70 % výnosů daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti přiděleno do rozpočtů těchto měst a 30 % plynul do státního rozpočtu. Toto rozdělení bylo sestaveno podle toho, že města Praha, Brno, Ostrava a Plzeň byla zároveň okresem. Již v 90. letech se setkáváme s vyčleněním čtyř největších měst České republiky, které měly a mají specifické postavení v rámci ostatních obcí České republiky (Komárek, 2008). Ztráta pro obecní rozpočet měla být kompenzována podílem 20 % na celostátním výnosu daně z příjmů právnických osob. Tato náhrada se však ukázala jako neadekvátní, jelikož finance z podílu daně z příjmů právnických osob nebyly zdaleka tak výnosné, jako by byla výhoda, která by plynula z 55 % daně ze závislé činnosti. Rokem 1997 přibyly do daňových příjmů sankční poplatky související s životním prostředím (Provazníková, 2009, s. 127).

Významným prvkem, který doplňoval vlastní finanční zdroje, obcí byly i vazby k rozpočtům okresních úřadů (Komárek, 2008).

2.1.1 Okresní úřady

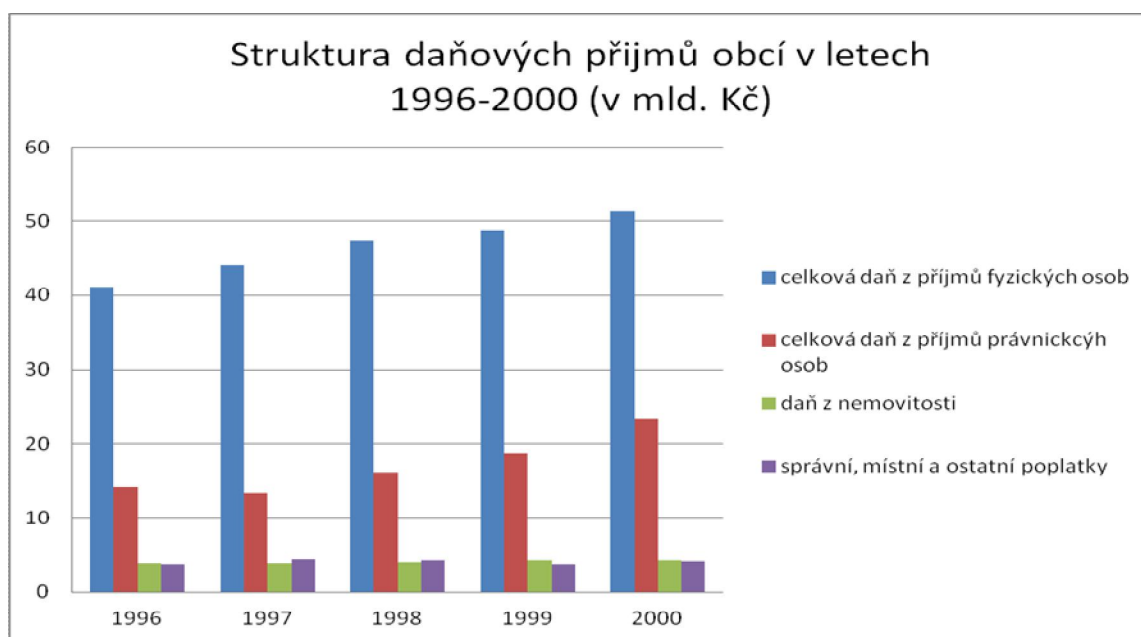
Do roku 1991 byly významným doplňkovým příjmem obcí také vazby na rozpočty okresních úřadů, pod které daná obec spadala. Okresní úřady měly své vlastní rozpočty, které byly tvořeny z dotací ze státního rozpočtu, příjmů z vlastní činnosti, činnosti jimi zřizovaných organizací a z dalších daňových příjmů. Do ostatních daňových příjmů byl v největší míře zahrnut celookresní výnos daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků. Obec tak mohla přes okresní rozpočet získat finance ze státního rozpočtu nebo i finance z okresního rozpočtu. Jednotlivé dotace, které měly být dále přerozdělovány do obcí, byly schvalovány okresním shromážděním. Hlavním úkolem okresního shromáždění bylo schvalování a kontrolování rozpočtu okresního úřadu. (Komárek, 2008)

Členové okresního shromáždění byli voleni tajným hlasováním po volbách do obecních zastupitelstev. Počet členů zohledňoval počet obcí a počet obyvatel v okrese a pohyboval se v rozmezí mezi čtyřiceti až sedmdesáti členy. Počet členů v dané obci byl stanoven směrným číslem. Směrné číslo bylo vypočítáno podle počtu obyvatel okresu poděleným počtem členů

shromáždění. Pokud se v okrese vyskytly obce, které měly menší počet obyvatel, než bylo směrné číslo, volili společně jednoho člena shromáždění. Tento systém mohly ve svůj prospěch využít zejména ty obce, které měly výrazně vyšší lokální celookresní výnos z daní. Představitelé těchto obcí si mohli zvolit výhodného člena shromáždění a v rámci jeho kompetencí ovlivňovat dotace z rozpočtu okresního úřadu do obcí. Jelikož se v této době kladl důraz zejména na lokální výnosnost daní, sloužil tento systém jako správný motivační stimul k podnikání a zvyšování daňové výnosnosti v daných lokalitách. Na druhou stranu vedl tento systém k rychlému prohlubování disparit mezi výnosově chudšími obcemi či okresy a jejich úspěšnějšími sousedy. I v této době měl stát snahu tyto disproporce co nejvíce eliminovat. Jednalo se o územně vyrovnávací dotace pro okresy, jejichž daňový výnos byl pod republikovým průměrem (Komárek, 2008). Stávalo se, že rozdíl ve velikosti příjmů obcí se srovnatelným počtem obyvatel byl až trojnásobný. Jako příklad může být uveden rozdíl mezi městy Mladá Boleslav a Přerov, kdy v roce 1999 činil daňový výnos z příjmů fyzických osob na obyvatele Mladé Boleslavi 3 666 Kč, zatímco v Přerově to bylo pouze 1 340 Kč, přičemž průměrný výnos daně za celou Českou republiku, vyjma magistrátních měst, činil 1349 Kč. Tento eliminační nástroj byl však problematický a dlouhodobě neudržitelný (Provazníková, 2009, s. 128). Problémem se ukázal i vztah obce s podnikajícími fyzickými osobami. Těmito problémy byly změny bydliště podnikající fyzické osoby, změna alokace tzv. „plátcovy pokladny“ či vypořádávání se zaplacenými zálohami na daň. Udržení plátcovy pokladny bylo pro obce výhodné, jelikož tak získávaly větší finance z podílu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, kdy z 30 % této daně (viz kapitola 2.1) určené pro obce se jedna třetina vracela do obce, kde sídlila právě plátcova pokladna. Zbylé dvě třetiny byly rozděleny do obcí podle počtu obyvatel dané obce na počet obyvatel okresu. Obce často podnikaly kroky k udržení podnikatelů na svém území, které byly velmi spekulativní. Jednalo se o vrácení části daní podnikajícím fyzickým osobám či si nechaly, někdy i negativně, zasahovat těmito podnikajícími subjekty do činnosti demokraticky zvolených samospráv. Ani to však často podnikatele nepřesvědčilo a tak byla patrná jejich snaha přesunout svá sídla do větších měst. Tím by jak tato města, tak i sami podnikatelé, zejména z hlediska infrastruktury a poskytovaných služeb, získali značné výhody. (Komárek, 2008)

Situace diferencovaných obecních rozpočtů byla na konci devadesátých let velmi vyhrcoaná. Zmíněné podíly na daních vedly k výrazným rozdílům zisku finančních prostředků v jednotlivých obcích. Příjmy obcí byly vázané na daně s pohyblivou a nerovnoměrně rozloženou základnou a s nestabilním výnosem v prostoru i čase. Byla nutná změna. Proto 1. 1. 2001 nabyl účinnosti zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) (Provazníková, 2009, s. 130).

Graf 1: Struktura daňových příjmů v letech 1996 – 2000 (Provazníková, 2009, s. 128)

3 VÝVOJ ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ

System rozpočtového určení daní je v České republice používán od 1. 1. 2001. Dřívější systém, který byl používán od roku 1991, respektive 1993, fungoval v souladu s příslušnými ustanoveními zákona České národní rady č. 576/1990 Sb., rozpočtová pravidla republiky. Od roku 2001 je používán systém, který by měl být založen na solidárním principu rozdělování sdílených daní. (Komárek, 2008)

Cílem nového zákona bylo odstranění spekulativních aktivit obcí ve snaze o zvýšení příjmů, zajištění pokrytí minimálních potřeb obcí a krajů, odstranění příčin nerovnoměrných rozdílů v příjmech obcí (zejména u daně z fyzických osob) a zejména celkové vylepšení stávající nestability příjmů obcí při rozdílném vývoji právní úpravy jednotlivých daní rozšířením spektra daní, ze kterých se obcím stanoví podíly na výnosech daňových příjmů. (Provazníková, 2009, s. 130)

Zákon o rozpočtovém určení daní byl také odrazem změn ve veřejné správě. Jednalo se zejména o vznik krajů 1. 1. 2000. Zákon reflektoval nutnost přidělit některé daňové příjmy také novým samosprávným krajům. První schválená verze zákona neobsahovala financování krajů. Tato část byla do zákona přidána až novelizací, zákonem č. 483/2001 Sb., která nabyla účinnosti 1. 1. 2002. Tento roční odstup byl dán nejasností v kompetencích nově vzniklých krajských samospráv. Proto první verze zákona upravovala určení výnosů daní pouze mezi stát, obce a Státní fond dopravy. (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 151)

3.1 Rozpočtové určení daní v letech 2001 – 2007 včetně

První etapa rozpočtového určení daní se odehrávala v letech 2001 až 2007. Vznikem nového zákona o rozpočtovém určení daní byla snaha eliminovat problémy, které vznikaly disproporcemi mezi obcemi či okresy. Optimalizací tohoto systému se stala i možnost finanční dotace, která ale byla na úkor státního rozpočtu. „*Výchozí realizace nově vzniklého zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, byla podpořena přesunem více jak 5 mld. Kč. Přesto však došlo i meziročnímu poklesu daňových příjmů asi u 20 % obcí*“ (Komárek, 2008). Také byly vytvořeny koeficienty velikostních kategorií obcí, které se ale ve velmi rychlé době staly předmětem kritiky. Bylo velmi obtížné dopracovat se k jistým kompromisům. Celých sedm let se snažili všichni účastníci legislativního procesu dojít k jisté shodě, která by, alespoň částečně, vyhovovala všem (Komárek, 2008).

Daňové příjmy obcí byly tvořeny podílem na sdílených daních, výlučnými daňovými příjmy a tzv. motivačními prvky. Motivační prvky měly motivovat obce, aby stimulovaly podnikání, podporovaly zaměstnanost a zvyšovaly svůj daňový výnos. Motivační prvky byly tvořeny podíly na těchto daních (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 152-153):

- 30 % na dani z příjmů fyzických osob z podnikání rozdělovaných podle místa jejich bydliště
- 1,5 % celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků podle poměru počtu zaměstnanců v obci k 1. prosinci předcházejícího roku k součtu zaměstnanců ve všech obcích České republiky; tyto podíly byly každoročně zveřejňovány vyhláškou Ministerstva financí České republiky

Výlučné daňové příjmy zahrnovaly daně z nemovitostí a daně z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec (Komárek, 2008).

Podíl obcí na sdílených daních činil v letech 2001 – 2007 celkem 20, 59 % na výnosech těchto sdílených daní. Zahrnoval (Komárek, 2008):

- daň z přidané hodnoty
- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků
- daň z příjmů fyzických osob vybírané srážkou
- z 60 % výnosu daně z příjmů fyzických osob z podnikání
- daň z příjmů právnických osob (kromě případu, kdy je poplatníkem obec nebo kraj)

Podíl jednotlivých obcí byl vypočítán poměrem násobku počtu obyvatel k 1. lednu běžného roku a koeficientem velikostní kategorie obce. Tyto podíly byly každoročně zveřejňovány ve vyhlášce Ministerstva financí České republiky. Velikostní kategorie obce, tedy pouze počet obyvatel dané obce, byla jediným kritériem, které bylo v letech 2001 – 2007 relevantní. (Komárek, 2008)

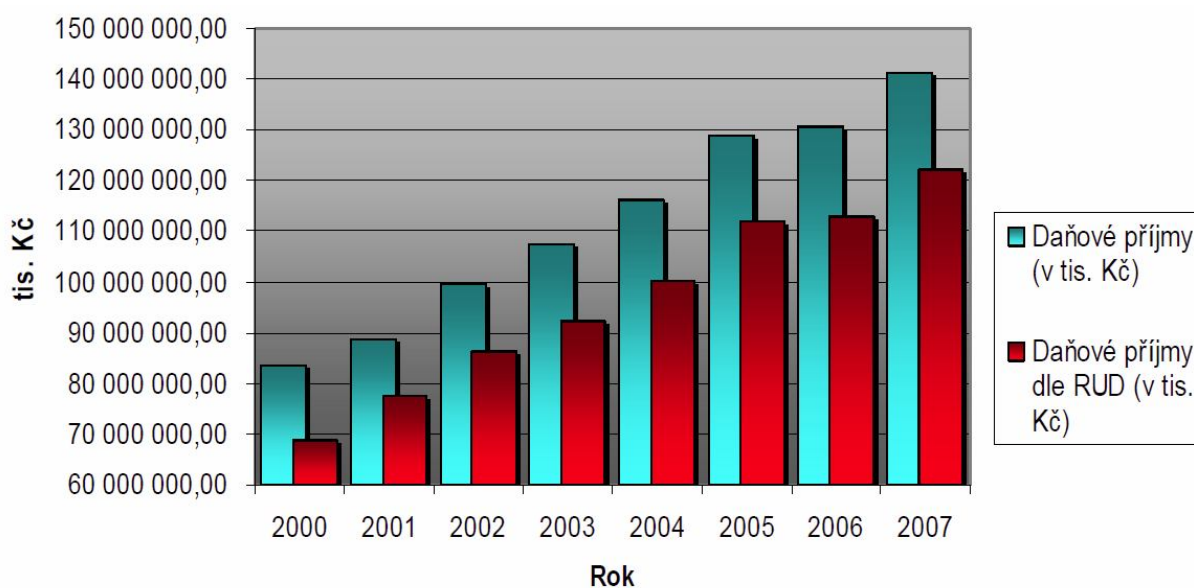
Tabulka 1: Vliv velikostních kategorií a jejich koeficientů na daňové příjmy obcí
dle právního stavu k 31. 12. 2007 (Čáslavská, 2009, s. 38)

	od	do	koeficient velikostní kategorie obce	rozdíl v koeficientech mezi sousedícími kategoriemi v %	vzájemný poměr koeficientů	počet obcí	počet obyvatel	sdílené daně (tis. Kč)	příjem ze sdílených daní na 1 obyvatele (tis. Kč)
1	0	100	0,4213	0	1	555	39 779	159 741	4,02
2	101	200	0,537	27,46	1,2746	1068	160 241	830 261	5,18
3	201	300	0,563	4,84	1,3363	890	218 417	1 190 620	5,45
4	301	1500	0,5881	4,46	1,3959	2866	1 891 452	10 786 673	5,7
5	1501	5000	0,5977	1,63	1,4187	597	1 519 613	8 830 767	5,81
6	5001	10000	0,615	2,89	1,4598	138	939 382	5 638 034	6
7	10001	20000	0,7016	14,08	1,6653	68	954 239	6 532 539	6,85
8	20001	30000	0,7102	1,23	1,6857	27	666 284	4 633 873	6,95
9	30001	40000	0,7449	4,89	1,7681	10	349 566	2 537 236	7,26
10	40001	50000	0,8142	9,3	1,9326	4	180 826	1 442 649	7,93
11	50001	100000	0,8487	4,24	2,0145	17	1 206 595	10 067 701	8,34
12	100001	150000	1,0393	22,46	2,4669	1	100 381	1 027 303	10,23
13	150001	a výše	1,6715	60,83	3,9675	3	839 594	13 807 250	16,45
14	Hlavní město Praha		2,7611	65,19	6,5538	1	1 181 610	33 474 543	28,3

Z tabulky je patrné, že příjmy se sdílených daní na jednoho obyvatele rostly v závislosti na velikosti obce. Hlavní město Praha získalo v tomto období téměř šestiapůlnásobek příjmů na obyvatele než obce do 100 obyvatel. Města Brno, Ostrava a Plzeň takto získávala téměř čtyřnásobek příjmů ve srovnání s nejnižší velikostní kategorií. Ve dvanácté kategorii, tedy v kategorii od 100 001 do 150 000 obyvatel se v letech 2001 – 2007 vyskytovalo pouze město Olomouc, které tak dostalo také zvláštní postavení. Ve srovnání příjmů na obyvatele dostávalo město Olomouc téměř o čtvrtinu více než obce o jednu velikostní kategorii níže. Obce v jedenácté velikostní kategorii se často nacházely jen těsně pod hranicí 100 000 obyvatel, a proto nastávaly situace, kdy se města před začátkem fiskálního roku snažila získat nové obyvatele, aby se dostala do vyšší velikostní kategorie a tak získala do svého rozpočtu větší podíl ze sdílených daní. Skokové rozdíly mezi jednotlivými velikostními kategoriemi měly vést ke slučování obcí. Česká republika patří mezi evropské státy s největším množstvím obcí na svém území. Vláda se tento trend snaží omezovat a jedním z těchto omezovacích mechanismů se mělo stát i seskupování obcí. Ovšem ani velké

procentní rozdíly neznamenal pro jednotlivé malé obce velké absolutní částky a tedy i jejich motivace se slučovat se nezvýšila (Čáslavská, 2009, s. 35 – 36).

Podíl na sdílených daních se odvíjel i od skutečnosti, že větší města také zřizují a financují řadu organizací, které využívají i obce nižších velikostních kategorií, tudíž u vyšší velikostní kategorie figuruje i vyšší koeficient ze sdílených daní (Čáslavská, 2009, s. 36).

Graf 2: Vývoj daňových příjmů obcí 2001 – 2007 (Martínek, 2008)

3.2 Rozpočtové určení daní v letech 2008 – 2012 včetně

Od 1. ledna 2008 vstoupila v platnost novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Tato novela č. 377/2007 Sb. byla v pořadí již pátou novelou od účinnosti prvotního zákona v roce 2001. Tyto novely byly vyvolány potřebou reagovat na probíhající změny v oblasti veřejných rozpočtů či nutností upravit problematické body zákona. (Ministerstvo financí, 2011a, s. 7)

Zákonem č. 377/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, byl změněn způsob propočtu sdílených daní. Od roku 2008 byly odstraněny nejvíce kritizované nedostatky zákona o rozpočtovém určení daní. Jednou z hlavních změn bylo odstranění skokových přechodů mezi velikostními kategoriemi. Tyto skokové přechody byly nahrazeny postupnými přechody, které vedly k posílení rozpočtů nejmenších obcí. K jejich posílení vedla i druhá

změna, čímž bylo zakomponování kritéria prostého počtu obyvatel, tedy podíl počtu obyvatel obce na celkovém počtu obyvatel České republiky, a kritéria celkové rozlohy katastrálních území obce. Obě tato kritéria dostala shodnou váhu 3 % (Ministerstvo financí, 2011a, s. 7). Použití kritéria výměry obce zvýhodňuje zejména ty obce, které mají nižší hustotu obyvatelstva. Toto kritérium zároveň kompenzovalo zvýšené výdaje spojené s opravami a údržbou místních komunikací a výdaji na dopravní obslužnost. Finanční přínos ze zakomponování výměry obce se výrazně liší nejen při porovnání velkých a malých obcí, ale i mezi jednotlivými obcemi v rámci jedné velikostní kategorie. To je dáno vysokou variabilitou hustoty obyvatelstva v České republice. Posledním a váhou nejdůležitějším kritériem byla modifikace stávajícího kritéria, tedy počtu obyvatel, který byl nahrazen koeficienty postupných přechodů. Koeficienty postupných přechodů měly váhu 94 % a odrazilo se v nich i zredukování původních čtrnácti velikostních kategorií na čtyři. Také snížily velký rozdíl v koeficientech mezi největšími a nejmenšími obcemi. Ačkoli tyto skutečnosti opravdu napomáhaly malým obcím v jejich rozpočtu a existenci, většina středních obcí začala považovat tento systém za diskriminační a ve svých řadách vyvolaly silné protesty proti novele zákona. Jednalo se zejména o obce s počtem obyvatel od 2000 do 10000. Tyto obce se ocitly v tzv. potenciálové jámě. Pokud v grafu znázorňujícím rozdělení sdílených daní do roku 2008 byla patrná schodkovost, graf, který znázorňoval rozdělení sdílených daní po roce 2008, je znám jako J-křivka. A právě na dně této J-křivky se nacházely obce od 2000 do 10000 obyvatel (Komárek, 2008). Další velký dopad byl na obcích, které se ve stávajícím systému nacházely nad spodní hranicí velikostní kategorie, naopak obce pod spodní hranicí vykazovaly zisky. Nejcitelněji se změna zákona dotkla obce Olomouc. To bylo, jak již bylo řečeno, jediné město v kategorii 100001 – 150000 obyvatel. Zde byl zaznamenán pokles o více jak 22 % - z původních 193,2 mil. Kč v rozpočtu města na stávajících 149,6 mil. Kč. (Netolický, 2011)

V dosavadním systému byl podíl obcí na sdílených daních na úrovni 20,59 %, což bylo od roku 2008 zvýšeno na 21,4 %. V absolutním vyjádření se jednalo o navýšení 4,6 mld. Kč na vrub státního rozpočtu (Čáslavská, 2009, s. 38). Daňové příjmy obcí byly opět tvořeny podílem na sdílených daních, výlučnými daňovými příjmy a motivačními prvky. Stejně jako v předchozím období byly motivační prvky tvořeny z 30 % výnosu z daně z příjmů fyzických osob z podnikání rozdělovaný podle místa trvalého bydliště a ze 1,5 % výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků podle poměru počtu

zaměstnanců majících místo výkonu práce v dané obci k 1. prosinci předcházejícího roku k součtu zaměstnanců ve všech obcích České republiky. Výlučnými daňovými příjmy se i v tomto období myslí daň z nemovitostí a daně z příjmů fyzických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec. Sdílené daňové příjmy měly po navýšení podílu tyto hodnoty (Ministerstvo financí, 2011a, s. 6):

- 21,4 % výnosu daně z přidané hodnoty
- 21,4 % výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků
- 21,4 % výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou
- 21,4 % výnosu z 60 % výnosu daně z příjmů fyzických osob z podnikání
- 21,4 % výnosu daně z příjmů právnických osob (kromě případu, kdy je poplatníkem obec nebo kraj)

Do daňových příjmů se dále řadily i další příjmy definované jinými zákony. Zejména zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích (Ministerstvo financí, 2011a, s. 6).

Procentuální podíl na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty byl do roku 2013 dvakrát pozmeněn. Poslední verzi před rokem 2013 byl podíl na 19,93 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty.

3.2.1 Zákon č. 377/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů

Nejen reforma veřejných financí, ale i dopad změny zákona o dani z příjmů na rozpočty obcí vyvolaly v roce 2007 intenzivnější diskusi o nutnosti novelizace zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. V roce 2006 došlo k výraznému poklesu výnosů z daně z příjmů fyzických osob, což mělo za následek posílení tendencí k provedení změn rozpočtového určení daní. Nejvýrazněji se pokles těchto výnosů odrazil v hospodaření malých obcí. Na provedení změn zákona o rozpočtovém určení daní vzniklo několik návrhů, z nichž byly relevantní a dále rozvíjeny tyto (Tománek, 2008):

- návrh ministerstva financí - posílení inkasa daní u nejmenších obcí, zachování u magistrátů, vytvoření čtyř velikostních skupin obcí a uplatnění dalších kritérií pro rozdělování daní: výměra obce, prostý počet obyvatel obce
- poslanecký návrh - změna počtu velikostních kategorií obcí pro rozpočtové určení daní ze 14 na 11 a to spojením nejmenších kategorií obcí
- návrh svazu měst a obcí - zapojení dalších prvků do rozdělování daní obcím jako je kritérium počtu žáků a zařazení spotřebních daní a ekologických daní do rozpočtového určení daní obcím
- Zlínská iniciativa - stejné sdílené daně na obyvatele pro všechny obce bez ohledu na velikost obce a placení úhrad menších obcí větším obcím za služby

Pouze kritéria z návrhu ministerstva financí byla promítnuta do změny zákona o rozpočtovém určení daní, který byl předložen Poslanecké sněmovně a následně přijat 31. 10. 2007 (Tománek, 2008).

Ze strany malých obcí byla dokonce podána stížnost k ústavnímu soudu. Hlavním bodem této stížnosti byla diskriminace malých obcí ve stávajícím zákoně o rozpočtovém určení daní (Tománek, 2008).

Ačkoli proběhlo do roku 2008 několik menších novelizací zákona, žádná z nich neřešila zásadní problematické otázky. Ty se začaly řešit až v průběhu roku 2007. Z toho je patrné, že výsledek nemohl být z časových důvodů tak propracován, jak by si přály všechny strany. Splňoval pouze základní požadavek. A to ten, aby byla odstraněna diskriminace malých obcí a aby se k jedinému kritériu, tedy počtu obyvatel obce, přiřadilo minimálně jedno další kritérium. Nejvhodnějším kritériem byla brána rozloha dané obce. To se povedlo do novely zákona z roku 2007 zakomponovat. Změna přijatá Poslaneckou sněmovnou v říjnu 2007 však neřeší, jak již bylo několikrát zmíněno, řadu otázek, které by měly být odrazem široké shody v této oblasti. Mezi zásadní nedostatky patří i špatné nastavení pravidel pro poskytování zdrojů rozpočtům obcí. Jedná se především o (Tománek, 2008):

- v pravidlech RUD (do roku 2007) je v podstatě zakonzervován systém rozdělování daní před rokem 2001, který vykazoval problémy, na základě nichž byl změněn

- existence výrazných a nezdůvodněných rozdílů v míře sdílení daní mezi různě velkými obcemi a nenaplnění záměru slučování nefunkčních malých obcí (využitím možnosti zvýšení jejich příjmů)
- nedostatečná míra stimulace obcí z hlediska podpory ekonomických aktivit (typem a mírou stimulačních daní)
- zvýšená citlivost daňových příjmů obcí na jeden segment daně z příjmů fyzických osob a to ze samostatné výdělečné činnosti
- skokové změny ve velikosti daňových příjmů mezi kategoriemi obcí a přetahování obcí o občany
- snižování role daně z nemovitostí ve vztahu k příjmům z jiných daní a výraznější dopad na malé obce
- existence pouze příspěvků na činnosti, které vykonávají obce za stát (přenesený výkon státní správy) či v jiných oblastech (např. školství), ne jejich plná úhrada státem
- neexistence určité filosofie celého systému financování obcí (např. řešení reakcí na změny přenášení povinností ze státu na obce)

Novela zákona přinesla však i řadu pozitivních myšlenek, které jsou nosným pilířem i pro současnou novelu rozpočtového určení daní. Mezi tyto klady patří zejména:

- existence masivní příjmové základny pro rozpočty obcí, dané systémem sdílení daní
- časová stabilita systému (beze změn od roku 2002)
- jednoduchý systém správy a redistribuce daní
- neexistence nutnosti poskytování vyrovnávacích dotací (Tománek, 2008)

Navýšení rozpočtové základny obcí bylo řešeno navýšením podílu obcí na celkovém výběru sdílených daní. Tato skutečnost se však negativně odrazila na příjmové stránce státního rozpočtu České republiky. Jelikož je státní rozpočet dlouhodobě schodkový, dochází tímto navyšováním obecních rozpočtů k růstu jeho dlouhodobého dluhu. Schodkový státní rozpočet s sebou nese i komplikace ke vztahům k Evropské unii. V roce 2008 byla základna pro přerozdělování celkových sdílených daní do rozpočtů obcí navýšena o 4,6 miliardy Kč. Jelikož společně s reformou zákona o rozpočtovém určení daní byla provedena reforma ve

veřejné správě a na část obcí byla přenesena státní správa, bylo nutné zajistit i finanční prostředky, které by zajistily adekvátní výkon této státní správy a zároveň zachovaly dostatečný rozvoj na úrovni samosprávy v jednotlivých obcích. Ačkoli přísun finančních prostředků do obecních rozpočtů představoval navýšení o téměř 100 %, vinou neúplně propracovaného systému přerozdělování sdílených daní docházelo často k nespravedlivému přísunu finančních prostředků do jednotlivých obcí. (Čáslavská, 2009, s. 37-38)

Zopakujme si tedy zásadní změnu, která byla zavedena zákonem č. 377/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. K jedinému stávajícímu kritériu, tedy počtu obyvatel upraveným koeficientem velikostní kategorie obce, byla doplněna tato kritéria (Čáslavská, 2009, s. 37):

- celková výměra obce – váha 3 %, koeficient 0,03
- prostý počet obyvatel obce – váha 3 %, koeficient 0,03
- kritérium počtu obyvatel upravených koeficienty velikostních kategorií obcí bylo modifikováno a neslo váhu 94 %, koeficient 0,94

Zároveň se počet velikostních kategorií obcí snížil ze stávajících 14 na 4. Aby nedocházelo k často kritizovaným skokovým přechodům mezi jednotlivými velikostními kategoriemi, byl zaveden systém tzv. postupných přechodů, který měl zároveň odstraňovat i spekulace s počty obyvatel v jednotlivých obcích, ke kterým v letech 2001 – 2007 často docházelo. (Čáslavská, 2009, s. 38)

Ze zákona o rozpočtovém určení daní, platném v letech 2008 – 2012, byl propočten násobek postupných přechodů počítán následovně (Česko, 2007):

obce s počtem obyvatel od - do obyvatel	koeficienty postupných přechodů	násobek postupných přechodů
0 - 300	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
301 - 5000	1,0640	300 + 1,0640 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 300
5001 - 30000	1,3872	5300,8 + 1,3872 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 5000
30001 - a více	1,7629	39980,8 + 1,7629 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30000

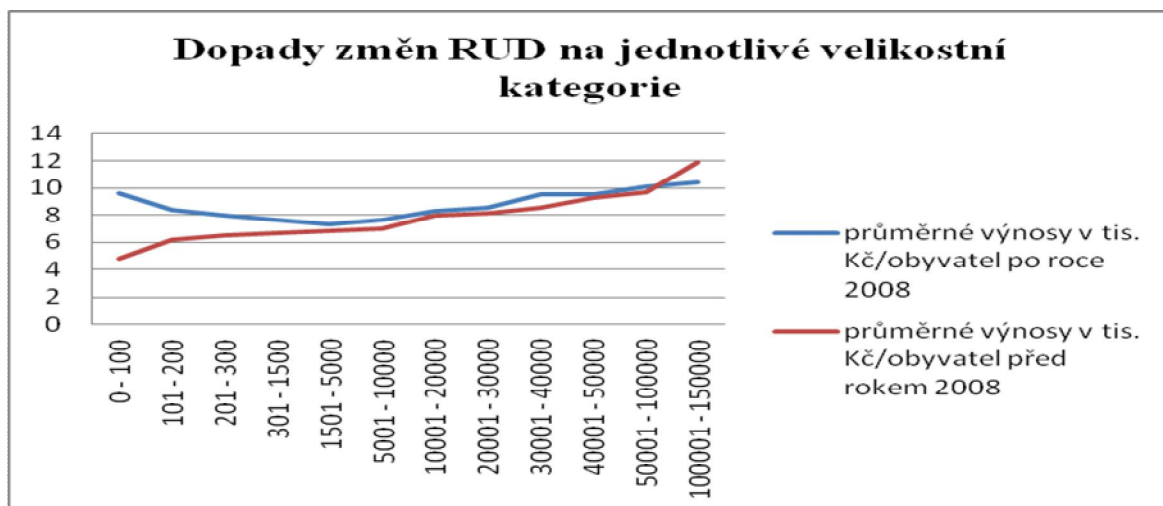
3.2.2 Důsledky novelizace zákona o rozpočtovém určení daní v roce 2008

Zákonitě vyplývá, že pokud jednomu přidáme, druhému musíme ubrat. V rámci problematiky rozpočtového určení daní je toto pravidlo používáno vládami České republiky více jak kde jinde. To se ovšem nelíbí svazu měst a obcí, které požaduje stejné podmínky pro všechny. Tedy i to, pokud je na jedné straně přidáváno, nesmí to být na úkor strany druhé. V médiích byly tyto diference prezentovány především porovnáváním rozpočtů obcí s nejnižším počtem obyvatel a měst s nejvyšším počtem obyvatel. Rozrůzněnost se ale vyskytovala především u větších měst ve stejné velikostní kategorii. Také nemůžeme opomenout vztah obcí do 300 obyvatel a obcí ve velikostní kategorii do 10 tisíc obyvatel. Zatímco obce do 300 obyvatel si díky zavedení kritéria celkové výměry obce několikanásobně polepšily, problematika měst ve velikostní kategorii 1000 – 10000 obyvatel nebyla řešena. Zpravidla se jedná o obce i s pověřeným obecním úřadem. Tato města taktéž často zajišťují v regionech řadu veřejných služeb, které využívají i okolní menší obce. Z nejdůležitějších služeb zmiňme zejména provoz školských zařízení (mateřské školy, základní školy, základní umělecké školy), domů dětí a mládeže, sportovních a kulturních zařízení (letní a zimní stadiony, koupaliště, muzea, divadla), pečovatelské služby, činnost poloprofesionálních hasičských sborů, dopravní terminály, apod. Každoročně přicházejí města o miliony korun ze svých rozpočtů na provoz těchto zařízení, které navštěvují i obyvatelé sousedních obcí či měst. Proto se tato města snažila o získání finančních prostředků jinými cestami. Zejména pomocí dotačních titulů, jak z ministerstev České republiky, tak z vypsání titulů Evropské unie. (Čáslavská, 2009, s. 55-57)

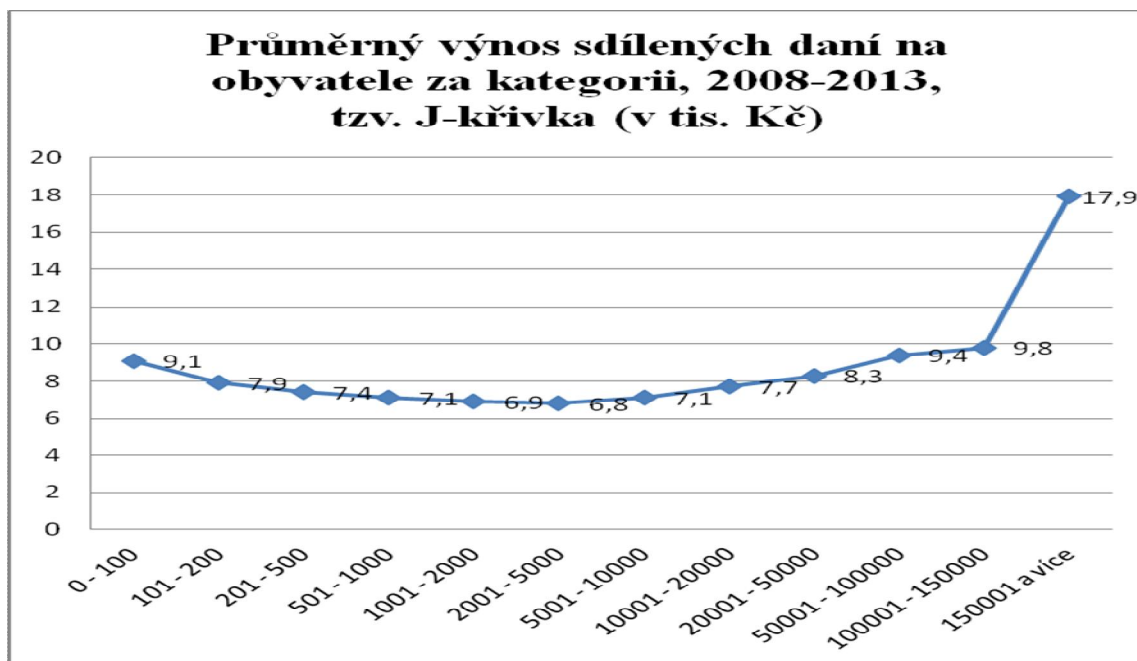

Tabulka 2: Dopady změn RUD na jednotlivé velikostní kategorie po zavedení novely zákona v roce 2008 (Čáslavská, 2009, s. 58)

velikostní kategorie obce	průměrné výnosy v tis. Kč/obyvatel po roce 2008	průměrné výnosy v tis. Kč/obyvatel před rokem 2008	celkové zisky v kategorii (tis. Kč)	celkové ztráty v kategorii (tis. Kč)
0 – 100	9,6	4,8	183 207,88	0
101 – 200	8,4	6,2	360 186,51	0
201 – 300	8	6,5	331 834,91	0
301 – 1 500	7,6	6,7	1 604 915,55	-51,22
1 501 – 5 000	7,3	6,8	641 881,33	0
5 001 – 10 000	7,6	7	522 240,39	-661,84
10 001 – 20 000	8,3	8	209 532,95	-3 263,19
20 001 – 30 000	8,5	8,1	260 030,80	0
30 001 – 40 000	9,5	8,5	151 884,21	0
40 001 – 50 000	9,5	9,3	35 963,37	0
50 001 – 100 000	10,1	9,7	457 691,85	-10 709,64
100 001 – 150 000	10,4	11,9	0	-149 587,89

Graf 3: Dopady změn RUD na jednotlivé velikostní kategorie (Čáslavská, 2009, s. 57)

Graf 4: Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele za kategorii, tzv. J – křivka
(Ministerstvo financí, 2011b)

3.2.3 Města Praha, Brno, Ostrava, Plzeň

Otázka financování čtyř největších měst České republiky je jednou z nejrozporupnějších již od vzniku zákona o rozpočtovém určení daní v roce 2001. V době okresů měla tato města i funkci okresu a těšila se specifickému zacházení a financování. Byly jim přiřazeny zvláštní koeficienty, které zohlednily skutečnost obecního rozpočtu a zároveň okresního rozpočtu. Tento statut jim, i po zavedení zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, zůstal. Podle slov Miroslava Kalouska „není již 10 let racionální důvod, aby tyto obce stále využívaly zvláštní koeficienty na úkor ostatních obcí.“ (Kalousek, 2012) Proto se silně zasadil o to, aby města Brno, Ostrava a Plzeň od roku 2013 byla brána na úrovni ostatních obcí a měst. Tato varianta nebyla nakonec prosazena a hlavní město Praha a města Brno, Ostrava a Plzeň, ačkoli přišla po zavedení změn zákona o rozpočtovém určení daní v roce 2013 o část svých financí vinou snížení přepočítacích koeficientů, zůstávají stále mimo hlavní tabulku postupných přechodů (Kalousek, 2012). Primátoři srovnatelně velkých měst, jako jsou Plzeň a Ostrava, se dožadovali stejného přístupu a stejného postavení, jako mají tato dvě města. Jednalo se zejména o města Liberec, České Budějovice, Ústí nad Labem a Kladno, která jsou nejen srovnatelně velká, ale plní i stejné funkce a na svém území

financuje obdobná zařízení. Města Praha a Brno plní i jistou mezinárodní funkci (Otázky Václava Moravce, 2011).

Predikce dopadů při realizaci změn podle ministra financí, známých jako varianta 2, kdy jsou města Brno, Ostrava a Plzeň přiřazena k ostatním obcím, na města Prahu, Brno, Ostravu a Plzeň jsou následující:

Hlavní město Praha – snížení rozpočtu¹ o 2,2 mld. Kč

- mohlo by se, v rámci šetření, zamezit či omezit výstavbě dalších tras metra
- převážná část výdajů hlavního města má mandatorní charakter, proto by značná část úsporných patření byla uvalena na investiční aktivity
- zdražení jízdného v městské hromadné dopravě

Brno – snížení rozpočtu o 0,9 mld. Kč

- snížení rozpočtu o téměř miliardu korun by znamenalo zhoršení kvality života nejen obyvatel Brna, ale i obyvatel v jeho spádovém území (město Brno zajišťuje téměř z jedné třetiny služby i pro obyvatele, kteří v Brně nebydlí, nebo nejsou hlášeni k trvalému pobytu)
- město Brno nedostává příspěvky na dopravu ze státního rozpočtu (např. Karlovy Vary příspěvky na dopravu dostávají), proto by snížení rozpočtu mohlo vést ke zhoršení kvality silnic ve městě
- zdražení jízdného v městské hromadné dopravě

Ostrava – snížení rozpočtu o 0,9 mld. Kč

- omezení investic a tím i omezení rozvoje města
- zhoršení kvality života občanů, ale i dojíždějících za prací, studiem, zdravotní péčí či zábavou

---

¹ Ztráta je vypočítána proti objemu vyplývajícimu z modelu dle znění zákona o rozpočtovém určení daní do konce roku 2012.

- zdražení všech služeb, které město dotuje – městská hromadná doprava, vstupenky na kulturní akce, vstup do městských sportovních areálů, apod.

Plzeň – snížení rozpočtu o 0,9 mld. Kč

- zhoršení kvality a zdražení městské veřejné dopravy
- pozastavení rekonstrukcí tramvajových tratí, zmražení investic do výstavby tratí
- možnost přesunu stávajících investorů do jiných měst
- omezení či zrušení současných městských kulturních zařízení
- možnost snížení dotací pro neziskové organizace (Otázky Václava Moravce, 2011)

Tabulka 3: Kompenzace ztrát (Ministerstvo financí, 2011a, s. 17)

Kompenzace ztrát městům Praze, Brnu, Ostravě a Plzni po přechodné období		kompenzace ztrát v jednotlivých letech (mld. Kč)			
		1 rok	2 rok	3 rok	4 rok
město	ztráta (mld. Kč)				
Praha	2,2	2,0	1,4	0,9	0,6
Brno	0,9	0,8	0,6	0,4	0,2
Ostrava	0,9	0,8	0,6	0,4	0,2
Plzeň	0,9	0,8	0,6	0,4	0,2
součet		4,4	3,2	2,1	1,2
kumulativní součet			7,6	9,7	10,9

Navrhovaná změna zákona, tedy návrhy do srpna 2012, měla uplatňovat princip zahrnutí měst Brna, Ostravy a Plzně do propočtu k ostatním obcím. Tak by se naplnily snahy ministra financí dále nevyčleňovat města z propočtu prostřednictvím vlastních přepočítacích koeficientů (Ministerstvo financí, 2011a, s. 13). Příloha 3 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, by tak vypadala následovně:

Tabulka 4: Přepočítací koeficient pouze pro hlavní město

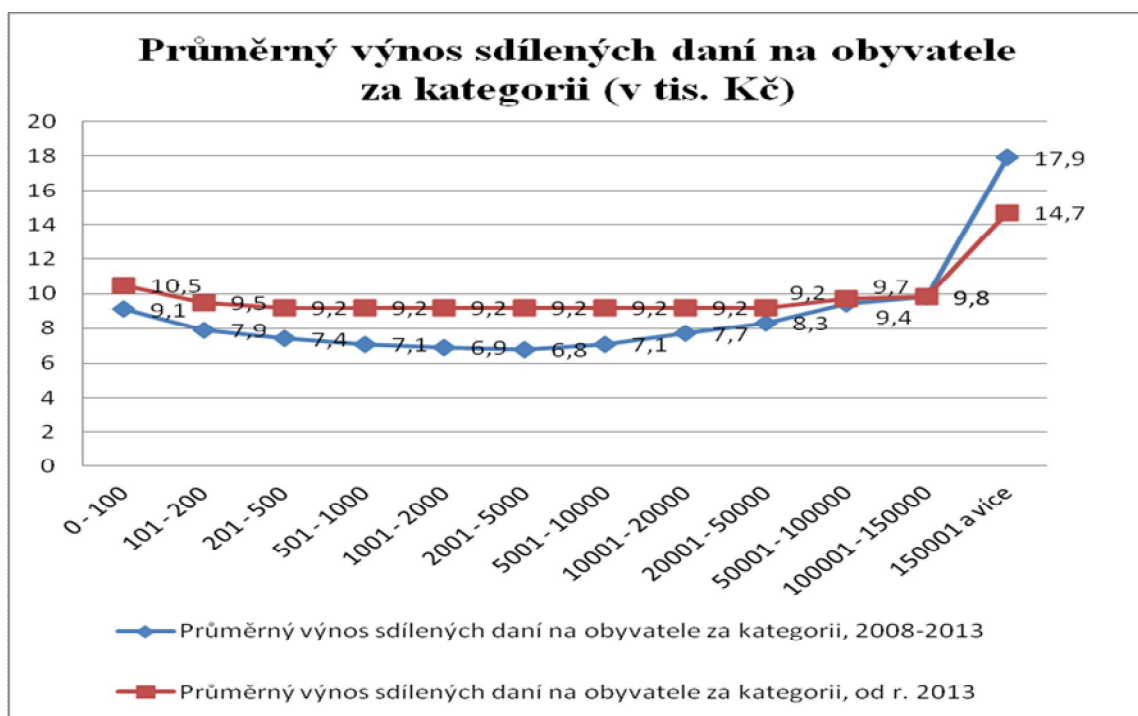
(Ministerstvo financí, 2011a, s. 13)

	Přepočítací koeficient
Hlavní město Praha	3,5418
Ostatní obce	1,0000

Ve skutečnosti zůstaly i po roce 2013 městům Brnu, Ostravě a Plzni vlastní přepočítací koeficienty. Byly jim však sníženy v průměru o dvě desetiny.

3.3 Současný stav rozpočtového určení daní

Společně s reformami penzijní, sociální, daňovou a ekonomicko-sociální, byla reforma rozpočtového určení daní zásadní politickou prioritou. Změnám v zákoně o rozpočtovém určení daní předcházelo několik let vzrušených debat, které však vyústily pouze k řešení, které vyhovuje nadpoloviční většině všech zástupců obcí, ale nepomohlo vyřešit či zásadním způsobem systematizovat problematiku přerozdělování sdílených daní. Předěšlá novela zákona přinesla značné množství financí do rozpočtů obcí s počtem obyvatel do 300. Příjem na jednoho obyvatele v těchto obcích činil i 80 000 Kč. V poměru k obcím, které se nacházejí ve velikostní kategorii 1 000 – 10 000 obyvatel a jejichž příjem na obyvatele činil pouze 4 000 Kč, to znamenalo veliký nepoměr a stálo to tyto obce na hranici existenčního minima. (Otázky Václava Moravce, 2011)

Graf 5: Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele (Ministerstvo financí, 2011a)

Proto bylo prioritou změnit tolik kritizovanou J-křivku, která vznikla po novele zákona o rozpočtovém určení daní v roce 2008. To se pomohlo částečně vylepšit. Zvýšením průměrných výnosů sdílených daní na obyvatele se podařilo stávající situaci zvrátit.

Navýšení příjmů pro obce a města byly kompenzovány snížením finančních prostředků do rozpočtů měst Prahy, Brna, Ostravy a Plzně a dalších asi 60 obcí, zejména pohraničních, a navýšením sdílených daní na úkor prostředků ve státním rozpočtu. (Vláda České republiky, 2012)

Předpokládaná kompenzace ztrát měst Praha, Brno, Ostrava a Plzeň nebyla naplněna. Tato města rovněž nebyla započítána do tabulky společně s ostatními obcemi a městy. Byl zachován oddělený propočet prostřednictvím vlastních přepočítávacích koeficientů (viz dále). Celkový pokles sdílených daní u těchto měst je v úhrnu asi 1,1 mld. Kč, kdy hlavní město Praha přišla ze svého rozpočtu o 650 milionů korun a města Brno, Ostrava a Plzeň přišla o 450 milionů korun. V souvislosti se změnou zákona o rozpočtovém určení daní došlo k poklesu sdílených daňových příjmů také u dalších cca 60 obcí. Jde o obce, které kvůli velké rozloze svého území získávaly výrazně nadprůměrné daňové příjmy na jednoho obyvatele. Tyto obce leží převážně v cenných přírodních lokalitách, tedy na území, které nedisponuje velkou hustotou sídel a stálých obyvatel, zato ale obhospodařují rozsáhlý katastr. (Ministerstvo financí, 2012, s. 8)

Celkem je tedy prozatím pro rok 2013 vymezeno 129,5 mld. Kč ze státního rozpočtu. Do roku 2013 byl objem sdílených daní 117,5 mld. Kč. Tato částka je navýšena o 12 mld. Kč, v nichž je zároveň započteno 1,5 mld. Kč ze státního rozpočtu, které byly doposud používány jako příspěvek na školství, uplatňovaný v rámci finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí a který byl vyplácen dotačním způsobem ze všeobecné dotační zprávy, dále je součástí 1,1 mld. Kč jako příspěvek obcí se zvláštním koeficientem a zbytek navýšené částky je transfer prostředků ze státního rozpočtu, kdy budou seškrtnány dotační programy ze státního rozpočtu v případech, kdy se dotuje rozpočet příslušné obce pro danou investiční akci. To znamená, že se od roku 2013 přestává dotovat z národních zdrojů, až na absolutní výjimky, a tyto dotace se stanou příjmovou základnou obcí. Tak si mohou starostové, primátorové a zastupitelstva obcí a měst v České republice rozhodovat o svých financích dle svých preferencí a uvážení. (Vláda České republiky, 2012)

Zrušení účelových dotací je výsledkem dlouhodobého tlaku starostů místních samospráv. Stát tak uznal, že není schopen spravedlivě rozdělit finance pomocí dotačních titulů, proto budou finance rozděleny podle daných kritérií, které jsou shodné pro všechny. Od roku 2013 přešly finance, které byly vymezeny pro dotační tituly obcí, do financí v rámci daňových příjmů obecních rozpočtů. Jedním z důvodů tohoto vládního rozhodnutí je fakt,

že se již dlouhodobě poukazovalo na neefektivnost dotací, riziko korupce či „leštění klik v Praze“. Tímto opatřením se zvýšil podíl daňových příjmů na celkových příjmech z dlouhodobě vykazované poloviny na téměř 66 %. Na druhou stranu se může do budoucna projevit situace, kdy pokles dotací bude výraznější než nárůst daňových příjmů, jelikož nebyl zatím přesně definován seznam dotací, které byly určeny k anulování. (Kypetová, 2013)

3.3.1 Změna zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní s účinností 1. 1. 2013

Dne 1. ledna 2013 nabyla účinnosti zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů. Zde si můžeme připomenout, kolikrát již byl tento zákon změněn (Česko, 2000):

Změna: 492/2000 Sb., 483/2001 Sb., 387/2004 Sb., 1/2005 Sb., 377/2007 Sb., 370/2011 Sb. (část), 295/2012 Sb., 500/2012 Sb.

Od 1. ledna 2013 se upravovaly zejména procentní výnosy. Změny se tak týkají zejména § 3 – Daňové příjmy rozpočtů krajů, a § 4 – Daňové příjmy rozpočtů obcí. Daňové příjmy rozpočtů krajů se změnilly následovně:

1) „Daňové příjmy rozpočtů jednotlivých krajů tvoří

- a) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušný kraj, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- b) podíl na 7,86 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,
- c) podíl na 8,65 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- d) podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- e) podíl na 8,92 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech c) a d),

- f) podíl na 8,92 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu a) a v § 4 odst. 1 písm. h).*
- 2) Každý kraj se na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podle odstavce 1 písm. b) až f) podílí procentem stanoveným v příloze č. 1 k tomuto zákonu.*
- 3) Součástí daňového příjmu podle odstavce 1 písm. a) není úhrada rozdílu mezi daní vyměřenou nebo dodatečně vyměřenou kraji správcem daně a daní krajem přiznanou nebo dodatečně přiznanou ani příslušenství daně“ (Česko, 2000).*

K paragrafu 3 zákona o rozpočtovém určení daní se váže příloha č. 1 – Procenta, kterými se jednotlivé kraje podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daně. Zde se však žádné procentní změny neprojeví. Od roku 2008 jsou tyto údaje neměnné.

Kraj	Procento
Hlavní město Praha	3,183684
Středočeský	13,774311
Jihočeský	8,607201
Plzeňský	7,248716
Karlovarský	3,772990
Ústecký	8,242502
Liberecký	4,681207
Královéhradecký	6,442233
Pardubický	5,555168
Vysočina	7,338590
Jihomoravský	9,526055
Olomoucký	6,751705
Zlínský	5,251503
Moravskoslezský	9,624135
Úhrn	100,000000

Podstatnou změnou je přepracování § 4 – Daňové příjmy rozpočtů obcí. Nové znění zákona má následující podobu (tučně jsou označeny změny):

1) „Daňové příjmy rozpočtů obcí tvoří

- a) výnos daně z nemovitostí, příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,
- b) podíl na **20,83 %** z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty (v roce 2012 se podíl na výnosu DPH snížil na 19,93 %),
- c) podíl na **22,87 %** z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,
- d) podíl na **23,58 %** z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených pod písmenem c),
- e) podíl na **23,58 %** z 60 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob sníženého o výnosy uvedené v písmenech c) a d),
- f) podíl na **23,58 %** z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu h) a v § 3 odst. 1 písm. a),
- g) 30 % z výnosu záloh na daň z příjmů fyzických osob, které mají na území obce bydliště ke dni jejich splatnosti, a výnosu daně (vyrovnání a dodatečně přiznaná nebo dodatečně vyměřená daň) z příjmů fyzických osob, které měly na území obce bydliště k poslednímu dni zdaňovacího období, k němuž se daňová povinnost vztahuje, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby a s výjimkou daně (záloh na daň) z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků srážených a odváděných plátcem daně. Bydlištěm se pro účely tohoto zákona rozumí místo trvalého pobytu fyzické osoby,
- h) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- i) podíl na **1,5 %** z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby.

- 2) *Procento, kterým se obce, s výjimkou hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna, (dále jen "ostatní obce") podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f), se vypočte jako součet*
- a) *poměru započtené výměry katastrálních území obce (odstavec 7) k celkové započtené výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03²,*
  - b) *poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10,*
  - c) *poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,07,*
  - d) *poměru násobku postupných přechodů, vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů, k součtu násobků postupných přechodů vypočtených za ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,80 a dále násobeného celkovým procentem, kterým se na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) podílejí ostatní obce; toto celkové procento se vypočte způsobem uvedeným v odstavci 4.*
- 3) *Koeficienty postupných přechodů a násobky postupných přechodů [odstavec 2 písm. c)] jsou uvedeny v příloze č. 2 k tomuto zákonu.*
- 4) *Celkové procento, kterým se ostatní obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f), se stanoví pomocí zlomku, v jehož čitateli se uvede násobek přepočítacího koeficientu pro ostatní obce uvedený v příloze č. 3 k tomuto zákonu a celkového počtu obyvatel ostatních obcí, a ve jmenovateli součet násobků příslušných přepočítacích koeficientů uvedených v příloze č. 3 k tomuto zákonu a počtu obyvatel připadajících na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu, Brno a na ostatní obce.*

---

² Výměra obce je omezena na maximálně 10 ha na obyvatele. Snahou bylo odstranit existující extrémní v daňových příjmech některých obcí.

- 5) *Procento, kterým se hlavní město Praha, Plzeň, Ostrava a Brno podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) se vypočte jako součet*
- a) *poměru započtené výměry katastrálních území obce (odstavec 7) k celkové započtené výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03,*
  - b) *poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10,*
  - c) *poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,07,*
  - d) *poměru násobku příslušného přepočítacího koeficientu uvedeného v příloze č. 3 k tomuto zákonu a připadajícího na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu nebo Brno a počtu obyvatel hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy nebo Brna k součtu násobků příslušných přepočítacích koeficientů uvedených v příloze č. 3 k tomuto zákonu a počtu obyvatel připadajících na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu, Brno a na ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,80.*
- 6) *Při stanovení počtu obyvatel obce pro účely propočtů podle odstavců 2 až 5 a odstavce 7 se vychází ze stavu k 1. lednu běžného roku uvedeného v bilanci obyvatel České republiky zpracované Českým statistickým úřadem k 1. lednu běžného roku.*
- 7) *Započtenou výměrou katastrálních území obce pro účely propočtů podle odstavců 2 až 5 se rozumí výměra, která vychází z údajů Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k 1. lednu běžného roku, maximálně však výměra 10 ha na každého obyvatele obce.*
- 8) *Při stanovení počtu dětí a žáků se pro účely propočtů podle odstavců 2 až 5 vychází z dokumentace škol vedené podle školského zákona, a to ze stavu k 30. září roku, který bezprostředně předchází běžnému roku.*

- 9) *Pro účely propočtu podle odstavců 2 až 5 se počtem dětí rozumí počet dětí účastnících se předškolního vzdělávání a počtem žáků se rozumí počet žáků plnících povinnou školní docházku.*
- 10) *Součástí daňového příjmu podle odstavce 1 písm. h) není úhrada rozdílu mezi daní vyměřenou nebo dodatečně vyměřenou obcí správcem daně a daní obcí přiznanou nebo dodatečně přiznanou ani příslušenství daně.*
- 11) *Ministerstvo financí stanoví vyhláškou vydanou na základě údajů zpracovaných Českým statistickým úřadem, Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, vždy s účinností od 1. září běžného roku*
- a) *celkové procento, kterým se ostatní obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f),*
- b) *procento, kterým se jednotlivé obce podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f),*
- c) *procento, kterým se jednotlivé obce podílejí na výnosu daně podle odstavce 1 písm. i), stanovené v závislosti na poměru počtu zaměstnanců v obci, vykázanému v příloze k vyúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků podle zákona o daních z příjmů, k celkovému počtu zaměstnanců takto vykázaných v České republice, a to podle stavu k 1. prosinci bezprostředně předcházejícího kalendářního roku“ (Česko, 2000).*

Na paragraf 4 se váží přílohy č. 2 a č. 3, které byly taktéž změněny. V příloze č. 2 se jedná o změnu koeficientů a násobků postupných přechodů. Současné podoba je následující:

obce s počtem obyvatel od - do obyvatel	koeficienty postupných přechodů	násobek postupných přechodů
0 - 50	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
51 – 2 000	1,0700	50 + 1,0700 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 50
2 001 – 30 000	1,1523	2136,5 + 1,1523 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 2000
30 001 - a více	1,3663	34400,9 + 1,3663 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30000

Příloha č. 3 mění přepočítací koeficienty u hlavního města Prahy a měst Brna, Ostravy a Plzně (Česko, 2000).

Přepočítací koeficient 2008 - 2012		Přepočítací koeficient 2013	
Hlavní město Praha	4,2098	Hlavní město Praha	4,0641
Plzeň	2,5273	Plzeň	2,2961
Ostrava	2,5273	Ostrava	2,2961
Brno	2,5273	Brno	2,2961
Ostatní obce	1,0000	Ostatní obce	1,0000

Je zde patrné, že došlo nejen k redukci koeficientů u 4 největších měst, ale i u jiných velikostních kategorií obcí.

3.3.2 Nové kritérium

Největším přínosem novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní je zavedení nového kritéria – zohlednění počtu žáků v základních a mateřských školách. Jedná se o jasný motivační prvek k zachování, popř. zřizování mateřských a základních škol. Obcím, které mají již zřízené mateřské či základní školy, odpadly starosti s financováním těchto institutů. Novelou zákona mají tyto obce garantovány dlouhodobé financování (Eliáš, 2012). Obcím, které mateřskou a základní školu nemají, byla zrušena povinnost platby na své děti a žáky do rozpočtů jiných obcí, které odváděly ve formě neinvestičních dotací.

Ačkoli se vláda již od počátku zavedení zákona o rozpočtovém určení daní v roce 2001 odvolává na nutnost jeho systemizace, jedno z prvních a zásadních systémových opatření nastalo až zavedením kritéria počtu dětí a žáků a jeho procentní váhy. Byť není stanoveno, jak mají být finance plynoucí z tohoto nového opatření použity, tedy není účelově vázáno, všeobecně se počítá s tím, že tento výnos (převod 1,5 mld. Kč) bude cíleně použit na financování mateřských a základních škol zřizovaných obcemi. Také obec nově získá finanční obnos na vzdělání, který bude pevně svázán s konkrétním dítětem nebo žákem. Nezávisí to ale na trvalém bydlišti daného žáka. Do roku 2013 platila obec neinvestiční výdaje po dobu povinné školní docházky za žáka, který byl přihlášen k trvalému pobytu

na jejich území, ale navštěvoval školu na území jiné obce. Tatož povinnost platila pro dítě v posledním roce před zahájením povinné školní docházky (Hrachovinová, 2012, s. 2-3).

Z toho jasně vyplývá, že společně s novelou rozpočtového určení daní bylo tak nutné novelizovat i stávající školský zákon. Proto součástí usnesení vlády při schvalování vládního návrhu o rozpočtovém určení daní byla i povinnost vypracovat a předložit návrh novely zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), který byl předložena ministru školství, mládeže a tělovýchovy. (Hrachovinová, 2012, s. 3)

Stav do roku 2013 byl nejednotný a nebyl systematicky sledován. Výše neinvestičních výdajů byla stanovena různě, zejména podle obce, ve které se škola nacházela. Tak se stávalo, že určité procento obcí tyto výdaje po okolních obcích vůbec nevymáhalo, jindy byly výdaje značně nadhodnoceny. (Hrachovinová, 2012, s. 3)

Toto kritérium s sebou nese samozřejmě výhody, ale i nevýhody. Jako výhody lze uvést (Národohospodářská fakulta VŠE v Praze, 2009):

- úspora administrativních nákladů potřebných proti minulému systému přerozdělování prostředků do základního školství
- jistá racionalizace školské sítě
- objektivní potřeba zajištění provozu školy

Na druhé straně stojí argumenty, které hovoří proti (Národohospodářská fakulta VŠE v Praze, 2009):

- pokud se ukážou finance jako významné, mohla by každá obec chtít zařídit na svém území mateřskou či základní školu
- mohlo by se stát, že žáci obce nebudou navštěvovat mateřskou či základní školu v obci
- z analýzy Vysoké školy ekonomické v Praze vyplývá, že obce preferují zisk financí pro základní školství spíše pomocí dotačních titulů

3.3.3 Odpůrci změn zákona o rozpočtovém určení daní

Z předchozího textu by se mohlo zdát, že největší finanční ztráty zaznamenaly čtyři největší města, ale není to úplně pravdou. Největší ztráty utrpěly zejména příhraniční obce, které disponují rozsáhlou katastrální plochou, ale počet obyvatel je nízký. V systému přepočtu podílu na sdílených daních do roku 2013 měly tyto obce započítány skutečnou katastrální plochu celého území, od roku 2013 je však dáno kritérium, které omezuje výměru obce na maximálně 10 hektarů na obyvatele. Tudíž tyto obce mají v současnosti započítán jen desetinásobek počtu obyvatel. Například u obce Modrava, okres Klatovy, v plzeňském kraji tento nový výpočet výměry obce činí pouze 9 % ze skutečné celkové výměry obce. Celkový pokles na sdílených daních u obce Modrava klesl o téměř 80 %. Tato skutečnost je pro obec likvidační. Tento případ je však extrémní. Na druhou stranu, ne všechny obce, kterým byla vyměřena katastrální výměra obce podle současného systému, byly ztrátové. V úhrnu došlo k poklesu podílu na sdílených daních asi u 60 obcí České republiky. Návrh ministerstva financí z počátku roku 2012 byl dokonce pouze 3 hektary na obyvatele. V takovém případě by se znásobil počet obcí, které by se ocitly na existenčním dně. (Ministerstvo financí, 2012b)

3.4 Budoucnost rozpočtového určení daní

Stávající zákon, který nabyl účinnosti 1. 1. 2013, je omezen do konce roku 2015. Od roku 2016 jsou prozatím navrhovány tyto změny (Česko, 2012):

- stávající podíl na 20,83 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty se změní na **21,93 %**
- současný podíl na 22,87 % z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů se změní na **23,58 %**

4 VZTAH ROZPOČTŮ OBCÍ A DANĚ Z PŘIDANÉ HODNOTY

S problematikou rozpočtového určení daní jsou úzce spojena další témata. Každá novela zákona o rozpočtovém určení daní musí být založena na jasně vymezených kritériích a koeficientech, zejména nejméně stabilního zákona o dani z přidané hodnoty. Zákon o dani z přidané hodnoty a i jiné daňové zákony, zejména pak zákon o daních z příjmů, ovlivňují velikost financí, které tvoří rozpočet obce či města. Požadavek na novelizaci zákona o rozpočtovém určení daní byl podnícen také očekávanou reformou veřejné správy.

V roce 2001 se stala daň z přidané hodnoty sdílenou daní. Od této doby byla již pětkrát změněna. V poměru k evropskému standardu se pohybujeme v podílu zemí, které svou daňovou politiku neustále a často novelizují (Černohausová, 2011). V následující tabulce jsou popsány sazby daně pouze od roku 2001, kdy byl zaveden zákon o rozpočtovém určení daní.

Tabulka 5: Sazby daně z přidané hodnoty (Vesecký, 2013)

Datum platnosti od – do	Základní sazba DPH	Snížená sazba DPH
1. 1. 2001 – 30. 4. 2004	22 %	5 %
1. 5. 2004 – 31. 12. 2007	19 %	5 %
1. 1. 2008 – 31. 12. 2009	19 %	9 %
1. 1. 2010 – 31. 12. 2011	20 %	10 %
1. 1. 2012 – 31. 12. 2012	20 %	14 %
Od 1. 1. 2013	21 %	15 %

Tyto časté legislativní změny vedou k problémům a vzniku chyb. Jejich častá nepřehlednost vede k nárůstu nákladů spojených s výpočtem a odvodem daní. Tato skutečnost nenapomáhá stabilizovat a upevnit podnikatelský sektor v České republice a proto mnoho zahraničních investorů přesouvá svá sídla do jiných zemí. To samozřejmě oslabuje národní hospodářství a výnos ze sdílených daní nestoupá dle předpokladů. Tím i rozdělení do územních rozpočtů není ve výši, ve které se mělo nacházet. Tento problém se však netýká pouze daně z přidané hodnoty, je to rozsáhlá a dlouhotrvající překážka v daňovém systému. Vláda by si měla uvědomit, že jediným správným řešením je vytvořit

jednoduchou a přehlednou státní ekonomiku. V posledních letech se mluví ale více o chaosu. Konečná výše daně je často známa až na poslední chvíli a zainteresované subjekty tak mají těžší orientaci a zkrácenou dobu na přizpůsobení (Černohausová, 2011).

Daň z přidané hodnoty tvoří v průměru více jak třetinu objemu sdílených daňových příjmů. Stejně jako u většiny novel a reforem není subjekt, kterého se změna dotýká, schopen okamžité reakce. V případě územních samosprávných celků bývá predikce a následné sestavení rozpočtu velmi náročné. Na druhou stranu představuje daň z přidané hodnoty nejstabilnější zdroj mezi sdílenými daněmi. Sdílené daně celkově představují nejstálejší složku v daňovém spektru, tudíž existuje již dlouhodobá snaha, zejména ze strany obcí, o rozšíření škály sdílených daní. (Kypetová, 2011)

Od roku 2008 do současnosti byl podíl na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty v zákoně o rozpočtovém určení daní dvakrát změněn. Z původního podílu 21,4 %, který byl obsažen v zákoně č. 377/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, byl zákonem č. 370/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, snížen na 19,93 % a následně od 1. 1. 2013 navýšen zákonem 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, na stávajících 20,83 % (Česko, 2000).

5 ZMĚNA VEŘEJNÉ SPRÁVY

„Veřejná správa je exekutivní činnost, je vykonávána ve veřejném zájmu, jsou jí zajišťovány, uskutečňovány a vykonávány veřejné záležitosti těmi, kteří tuto činnost uskutečňují jakožto právem stanovenou povinností, a to pouze v mezích stanovených zákony.“ (Wokoun, Mates a Kadeřábková, 2011, s. 316)

Česká republika si od svého vzniku prošla zásadními změnami. Prvním impulzem byla změna systému moci zákonodárné, výkonné a soudní po roce 1989, a tím i obnovení práva občanů na samosprávu. Následovalo zrušení okresních a krajských národních výborů a zakotvení principů demokracie. Stěžejní reformy veřejné správy nastaly až po rozpadu federace v roce 1993. (Peková, Pilný a Jetmar, 2008, s. 100)

V souvislosti s reformou veřejné správy a rozpočtovým určením daní to byl 1. 1. 2000 vznik krajů a za dva roky následující zánik okresů, 31. 12. 2002. Se zánikem okresů byly zrušeny i okresní úřady, které byly vázány na určitý dotační finanční systém. V období okresních zřízení se však nikdo úplně nevěnoval problematice financování obcí a vlastních potřeb obcí. Nebylo stanoveno žádné životní minimum obce, nebylo určeno, jaké finanční prostředky jsou potřeba pro výkon základní a dostatečně kvalitní samosprávné funkce. Tyto potřeby se začaly zkoumat a pomalu řešit až na konci 20. století (Gazdík, 2010). Zásady regionální politiky, jakožto první dokument, ve kterém vláda vyjádřila svůj postoj vůči regionální politice, byly přijaty v roce 1998. Legislativně byla podpora regionální politiky ukotvena v zákoně č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Tímto zákonem se Česká republika přiblížila úrovni Evropské unie. Ačkoli bylo přijetí tohoto zákona velkým krokem kupředu v regionální politice, malé obce velmi existenčně strádaly, proto zesílily diskuze na vznik nového zákona, který by podpořil rozvoj i na obecní úrovni (Wokoun, Mates a Cogan, 2006, s. 259-260). Tímto zákonem se stal zákon o rozpočtovém určením daní. Paradoxem je, že v počátku byl zákon o rozpočtovém určením daní vytvořen s cílem zesílit ekonomický tlak na slučování obcí nejmenších kategorií. Na doporučení především Svazu měst a obcí byly nakonec přijaty pozměňující návrhy, které mj. zmírňovaly dopad rozpočtového určením daní na malé obce (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 151).

Dne 1. 1. 2003 nabyl účinnosti zákon č. 314/2002 Sb., stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Tak byly určeny obce, které převzaly

činnost v rámci státní správy od právě zaniklých 73 okresů a tří statutárních měst, která byla zároveň okresy. Těmito okresy byla města Brno, Ostrava a Plzeň. (Koudelka, 2003, s. 76)

Do roku 2013 byla obecním rozpočtům jako součást finančních vztahů ke státnímu rozpočtu poskytována dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím (např. správa knihoven). Po novele zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní účinné od počátku roku 2013 se tato položka ve státním rozpočtu neobjevila. Tato situace byla komentována jako realizace úsporných opatření ve státním rozpočtu. (Hrachovinová, 2012, s. 4)

Více informací k financování výkonu státní správy viz kap. 7.1.2.1.

6 METODICKÝ POSTUP PRO VYPRACOVÁNÍ VÝPOČTU PODÍLU JEDNOTLIVÝCH OBCÍ NA SDÍLENÝCH DANÍCH

Pro výpočet podílu obcí na sdílených daních jsem použila metodický postup, který zveřejnilo Ministerstvo financí v Důvodové zprávě k návrhu zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Zde je však popsán pouze postup pro výpočet podílu na sdílených daních v případě prosazení druhé varianty změny zákona o rozpočtovém určení daní pro rok 2013. Tato varianta předpokládá, že města Brno, Ostrava a Plzeň budou připočteny k ostatním obcím do tabulky postupných přechodů, která je obsažena v zákoně o rozpočtovém určení daní. Pouze hlavnímu městu Praze by zůstalo samostatné postavení a získalo by jako jediné speciální přepočítací koeficient.

Z postupu výpočtu podílu sdílených daní pro variantu dvě, kterou nalezneme v Důvodové zprávě, jsem odvodila i výpočet podílu na sdílených daních, který byl skutečně použit pro zavedené systémy v letech 2012 a 2013. V následující části jsou popsány jednotlivé kroky k dosažení výsledného podílu na sdílených daních pro jednotlivé obce.

Pro všechny výpočty jsou použity stejné údaje, proto se skutečné výsledky, které poskytuje k dispozici Ministerstvo financí, v závěrečné fázi odlišují od mých propočtů. Jako základní data pro celou Českou republiku byla použita data z roku 2012:

- rozloha České republiky: 7 756 875,72 ha
- počet obyvatel České republiky: 10 505 445
- počet dětí v mateřských školách a počet žáků základních škol: 1 098 684

Sdílené daňové příjmy zahrnují pouze:

- DPH (§4 odst. 1 písm. b) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů)
- daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (§4 odst. 1 písm. c) zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů)
- daně z příjmů fyzických osob vybíraných srážkou (§4 odst. 1 písm. d) zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů)
- daně z příjmů právnických osob (§4 odst. 1 písm. f) zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů)
- daně z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti (§4 odst. 1 písm. e) zákona č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů)

Pro rok 2012 byla dána základna sdílených daní ve výši 117,5 mld. Kč, pro rok je navýšena o 12 mld. Kč na 129,5 mld. Kč.

Veškerá data, která jsou použita pro výpočet podílu na sdílených daních, jsou brána z databáze Českého statistického úřadu a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

6.1 Jednotlivé výpočetní kroky

Všechny propočty se skládají ze tří kroků. Prvním krokem je výpočet procentuálního podílu relevantních dat podle zákona o rozpočtovém určení daní, tedy pro rok 2012 poměr rozlohy a počtu obyvatel, pro rok 2013 poměr rozlohy, počtu obyvatel a počtu dětí v mateřských a žáků v základních školách. Druhým krokem je propočet kritéria počtu obyvatel obce upraveného koeficienty velikostních kategorií. Důležitým údajem je zde i suma násobků za celou skupinu ostatních obcí. Tato suma je odvozena podle počtu obyvatel v jednotlivých velikostních kategoriích a násobků postupných přechodů pro jednotlivé velikostní skupiny. V této fázi také zjišťujeme procento, kterým se ostatní obce, tedy obce, které nemají přiřazen speciální přepočítací koeficient, podílejí na sdílených daních. Třetím krokem je součet všech získaných podílů. Výsledný podíl nám dá procento, kterým bude daná obec v daném roce disponovat ze stání základny sdílených daní.

KROK 1:

$\frac{\text{katastrální výměra obce}}{\text{celková katastrální výměra České republiky}}$	* stanovený koeficient * 100
$\frac{\text{počet obyvatel obce}}{\text{celkový počet obyvatel České republiky}}$	* stanovený koeficient * 100
$\frac{\text{počet dětí MŠ a žáků ŽŠ v obci}}{\text{celkový počet dětí MŠ a žáků ŽŠ v ČR}}$	* stanovený koeficient * 100

KROK 2:

Rok 2012

Pro rok 2012 jsou použity parametry 3 % poměru započtené výměry katastrálních území obce k celkové započtené výměře katastrálních území všech obcí, 3% poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí a 94 % poměru násobku příslušného přepočítacího koeficientu k součtu násobků příslušných přepočítacích koeficientů. Hlavní město Praha a města Brno, Ostrava a Plzeň mají vlastní přepočítací koeficient.

Nejprve si zjistíme, jaké procento zaujímají hl. m. Praha, města Brno, Ostrava a Plzeň a ostatní obce na sdílených daních v rámci velikostních skupin obcí.

Tabulka 6: Podíl na sdílených daních v jednotlivých obcích v roce 2012

(vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí)

přepočítací koeficient	počet obyvatel	násobek	výsledný podíl
1	2	$3 = 1 * 2$	$4 = 3 / \Sigma 3 (\%)$
Praha	4,2098	1 241 664	5 227 157,107
Brno	2,5273	378 965	9 57 758,2445
Ostrava	2,5273	299 622	757 234,6806
Plzeň	2,5273	167 302	422 822,3446
Ostatní obce	1,0000	8 417 892	8 417 892
celkem			53,33564174
			100

Poté vypočteme sumu násobků za celou skupinu ostatních obcí, hlavní město Praha, města Brno, Ostrava a Plzeň se zde nezapočítávají.

Tabulka 7: Suma násobků za celou skupinu ostatních měst v roce 2012

(vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí)

interval počtu obyvatel	koeficient postupných přechodů	počet obyvatel v intervalu	násobek	součet násobků bez 4 největších měst
0 - 300	1,0000	402 031	402 031,0000	
301 - 5 000	1,0640	3 633 611	3 866 162,1040	
5 001 - 30 000	1,3872	2 574 103	3 570 795,6816	
30 001 a více	1,7629	1 808 147	3 187 582,3463	11 026 571,1319

Poslední částí v této fázi je výpočet kritéria počtu obyvatel obce upraveného koeficienty velikostních kategorií. Tento postup je uveden v příloze 2 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. S jeho pomocí poté dostaneme podíl obce:

$$\frac{\text{násobek pro obec}}{\text{suma násobků za celou skupinu ostatních obcí}} * \text{výsledný podíl ostatních obcí dle tab. 6} * \text{stanovený koeficient} * 100$$

Pro hlavní město Prahu a města Brno, Ostravu a Plzeň vypadá závěrečná fáze kroku dvě následovně:

$$\text{procentní podíl města dle tab. 6} * \text{stanovený koeficient} * 100$$

Rok 2013

Pro rok 2013 jsou použity parametry 3 % poměru započtené výměry katastrálních území obce k celkové započtené výměře katastrálních území všech obcí, 10 % poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, 7 % poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce a 80 % poměru násobku příslušného přepočítacího koeficientu k součtu násobků příslušných přepočítacích koeficientů. Hlavní město Praha a města Brno, Ostrava a Plzeň mají vlastní přepočítací koeficient.

Nejprve si zjistíme, jaké procento zaujímají hl. m. Praha, města Brno, Ostrava a Plzeň a ostatní obce na sdílených daních v rámci velikostních skupin obcí.

Tabulka 8: Podíl na sdílených daních v jednotlivých obcích v roce 2013

(vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí)

přepočítací koeficient	počet obyvatel	násobek	výsledný podíl
	1	2	3 = 1*2
			4 = 3/Σ3 (%)
Praha	4,0641	1 241 664	5 046 246,66
Brno	2,2961	378 965	870 141,54
Ostrava	2,2961	329 961	757 623,45
Plzeň	2,2961	184 871	424 482,30
Ostatní obce	1,0000	8 369 984	8 369 984,00
celkem			100

Poté vypočteme sumu násobků za celou skupinu ostatních obcí, hlavní město Praha, města Brno, Ostrava a Plzeň se zde nezapočítávají.

Tabulka 9: Suma násobků za celou skupinu ostatních měst v roce 2013

(vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí)

interval počtu obyvatel	koeficient postupných přechodů	počet obyvatel v intervalu	násobek	součet násobků bez 4 největších měst
0 - 50	1,0000	3068	3068,0000	
51 - 2 000	1,0700	2 817 437	3014657,5900	
2 001 - 30 000	1,1523	3 789 240	4366341,2520	
30 001 a více	1,3663	1 808 147	2470471,2461	9 854 538,0881

Poslední částí v této fázi je výpočet kritéria počtu obyvatel obce upraveného koeficienty velikostních kategorií. Tento postup je uveden v příloze 2 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. S jeho pomocí poté dostaneme podíl obce:

$$\frac{\text{násobek pro obec}}{\text{suma násobků za celou skupinu ostatních obcí}} * \text{výsledný podíl ostatních obcí dle tab. 8} * \text{stanovený koeficient} * 100$$

Pro hlavní město Prahu a města Brno, Ostravu a Plzeň vypadá závěrečná fáze kroku dvě následovně:

$$\text{procentní podíl města dle tab. 8} * \text{stanovený koeficient} * 100$$

Rok 2013 – druhá varianta

Pro rok 2013 jsou použity parametry 3 % poměru započtené výměry katastrálních území obce k celkové započtené výměře katastrálních území všech obcí, 10 % poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, 7 % poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce a 80 % poměru násobku příslušného přepočítacího koeficientu k součtu násobků příslušných přepočítacích koeficientů.

Tato varianta vyčleňuje pouze hlavní město Prahu, města Brno, Ostrava a Plzeň jsou přepočítána společně s ostatními obcemi a přiřazena do přílohy 2 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů.

Nejprve si zjistíme, jaké procento zaujímají hl. m. Praha a ostatní obce na sdílených daních v rámci velikostních skupin obcí.

Tabulka 10: Podíl na sdílených daních v jednotlivých obcích v roce 2013 v případě zavedení varianty dvě (vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí)

přepočítací koeficient	počet obyvatel	násobek	výsledný podíl
1	2	$3 = 1 * 2$	$4 = 3 / \Sigma 3$ (%)
Praha	3,5418	1 241 664	4 397 725,56
Ostatní obce	1	9 263 781	9 263 781,00
celkem		10 505 445	13 661 506,56
			100

Poté vypočteme sumu násobků za celou skupinu ostatních obcí, hlavní město Praha se zde nezapočítává.

Tabulka 11: Suma násobků za celou skupinu ostatních měst v roce 2013 v případě zavedení varianty dvě (vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí)

interval počtu obyvatel	koeficient postupných přechodů	počet obyvatel v intervalu	násobek	součet násobků bez hl. m. Prahy
0 - 50	1,0000	3 068	3 068,0000	
51 - 2 000	1,1081	2 817 437	3 122 001,9397	
2 001 - 30 000	1,1869	3 789 240	4 497 448,9560	
30 001 - 110 000	1,3889	1 808 147	2 511 335,3683	
110 001 a více	2,7525	845 889	2 328 309,4725	12 462 163,7365

Poslední částí v této fázi je výpočet kritéria počtu obyvatel obce upraveného koeficienty velikostních kategorií. Tento postup je uveden v příloze 2 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. S jeho pomocí poté dostaneme podíl obce:

$$\frac{\text{násobek pro obec}}{\text{suma násobků za celou skupinu ostatních obcí}} * \text{výsledný podíl ostatních obcí dle tab. 10} * \text{stanovený koeficient} * 100$$

Pro hlavní město Prahu vypadá závěrečná fáze kroku dvě následovně:

$$\text{procentní podíl města dle tab. 10} * \text{stanovený koeficient} * 100$$

KROK 3

Finálním krokem je součet všech dosažených podílů, tedy za rok 2012:

$$\text{podíl obce na celkové výměře} + \text{podíl prostého počtu obyvatel obce na celkovém počtu obyvatel} + \text{podíl obce podle počtu obyvatel obce upraveného koeficienty velikostních kategorií}$$

Pro rok 2013 je přidáno kritérium „na žáka“:

$$\text{podíl obce na celkové výměře} + \text{podíl prostého počtu obyvatel obce na celkovém počtu obyvatel} + \text{podíl počtu žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí na celkovém počtu těchto žáků za všechny obce} + \text{podíl obce podle počtu obyvatel obce upraveného koeficienty velikostních kategorií}$$

Získaný souhrnný podíl se vynásobí částkou, která je pro daný rok uvolněna ze státního rozpočtu. V roce 2012 byla tato suma ve výši 117,5 mld. Kč, pro rok 2013 se základna sdílených daní navýšila na 129,5 mld. Kč.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 STÁTNÍ ROZPOČET

Veškeré změny v rozpočtu, a to jak státním, krajském či obecním jsou reflexí změn systému. Ty mohou být vytvořeny uměle, tedy legislativní změnou zákona týkajícího se jednotlivých součástí rozpočtů, tak i nutností přizpůsobit se okolnostem. Největší zátěží, se kterou se musela česká ekonomika potýkat, byla ekonomická krize, která vyústila v ekonomickou recesi v roce 2009. Je zřejmé, že se tato situace negativně odrazila jak ve státním rozpočtu, tak i v rozpočtovém hospodaření obcí.

Naštěstí tento stav v České republice netrval dlouho, jako tomu bylo v jiných zasažených zemích, a proto můžeme vidět, že v roce 2010 fiskální ekonomika opět posílila, a to zejména díky dotacím, jejichž růst se na růstu celkových příjmů podílel téměř z 80 %. (Kameníčková, 2011)

Tabulka 12: Státní rozpočet v mld. Kč

(vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí)

	DPH	spotřební daň	clo	DPPO	DPPO za obce	DPPO za kraje	DPFO ze záv. čin. a funk. pož.	DPFO z příznání	DPFO z kap. výnosů	silniční daň	daň z nemovitosti	majetkové daně	dálniční poplatky	ostatní daně a poplatky	DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	PŘÍJMY CELKEM	podíl daňových příjmů (%)
2006	218,1	119,6	1,2	135,6	5,9	0,3	111,6	17,8	7,4	5,4	5,0	8,5	3,3	18,2	657,8	923,1	71,3
2007	235,0	138,9	1,4	160,0	6,2	0,3	125,9	17,0	8,5	5,9	5,0	10,6	2,4	19,5	736,6	1025,9	71,8
2008	254,8	133,0	2,2	181,0	6,0	0,6	115,0	18,1	10,3	6,0	5,1	10,4	2,8	19,7	764,9	1063,9	71,9
2009	252,7	131,1	1,4	121,1	5,8	0,3	109,9	7,5	10,1	4,8	6,3	8,1	2,9	18,8	680,6	974,6	69,8
2010	268,5	138,3	1,7	123,8	5,5	0,3	111,6	9,4	10,2	4,7	8,7	7,7	3,1	18,0	711,2	1000,4	71,1

Ačkoli se v roce 2009 projevila ekonomická krize, stále byly celkové daňové příjmy vyšší než v roce 2006. V letech 2007 a 2008 vzrostly daňové příjmy dokonce o více jak 100 mld. Kč. V roce 2008 proběhla změna zákona o rozpočtovém určení daní, proto se celkové navýšení příjmů odrazilo na zvýšení základny sdílených daní, a tím i na zvýšení finanční částky na jednoho obyvatele, což se pozitivně odrazilo na financování obcí. Nejrychleji narostly celkové příjmy obcí v nejmenší kategorii obcí, a to v některých případech o téměř 70 %. Dynamika daňových příjmů byla o něco pomalejší, ale také zaznamenala nárůst. Do jednotlivých let se promítly i stávající sazby daně z přidané hodnoty, jejíž příjem tvoří nejpodstatnější část rozpočtů na všech rozpočtových úrovních.

Tabulka 13: Státní rozpočet v letech 2011 – 2013 (Kypetová, 2013)

	Skutečnost 2011			Státní rozpočet 2012			Skutečnost 2012			Rok 2013 - příslib léto 2012			Návrh státního rozpočtu 2013 a nové RUD			Schválený rozpočet 2013		
	Inkaso celkem	Obce	Kraje	Inkaso celkem	Obce	Kraje	Inkaso celkem	Obce	Kraje	Inkaso celkem	Obce	Kraje	Inkaso celkem	Obce	Kraje	Inkaso celkem	Obce	Kraje
DPH	275,4	58,9	24,6	308,7	61,5	25,6	278,2	55,5	23,1	325,9	67,9	25,6	299,6	62,4	23,5	297,1	61,9	23,4
DPPO	118,1	25,3	10,5	122,9	26,3	11,0	128,0	27,4	11,4	122,3	28,8	10,9	123,9	29,2	11,1	124,9	29,5	11,1
DPFO celkem	133,4	31,0	11,8	135,9	32,0	11,9	136,3	31,7	12,0	145,4	36,4	12,4	150,4	37,6	12,9	147,8	37,0	12,6
zvláštní sazba	11,1	2,4	1,0	12,8	2,7	1,1	13,2	2,8	1,2	13,1	3,1	1,2	13,4	3,2	1,2	13,4	3,2	1,2
příznání	2,9	1,3	0,2	5,3	2,3	0,3	3,3	1,4	0,2	5,4	2,4	0,3	5,4	2,4	0,3	5,4	2,4	0,3
závislá činnost	119,4	27,3	10,7	117,8	27,0	10,5	119,8	27,4	10,7	126,9	30,9	11,0	131,6	32,1	11,4	129,0	31,4	11,2
Celkem	526,9	115,2	46,9	567,5	119,8	48,5	542,5	114,5	46,5	593,6	133,1	49,0	573,9	129,2	47,5	569,8	128,3	47,1

Z tabulky je patrné, že meziroční nárůst financí, zejména v oblasti daně z přidané hodnoty, je velmi pozvolný. Také je zde zvláštností, že zatímco celkové příjmy z daně z přidané hodnoty v roce 2012 vzrostly o 3 mld. Kč, příjmy obcí a krajů stagnovaly. Podle toho byl také odhadován i rozpočet na rok 2013. Ačkoli se příjmy z DPH v polovině roku odhadovaly na téměř 326 mld. korun, ve schváleném rozpočtu byla celková výše snížena o téměř 10 %. Tato skutečnost byla zapříčiněna zejména změnou zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, kdy se v roce 2012 zvýšila snížená sazba daně z přidané hodnoty o čtyři procentní body, a od roku 2013 o jeden procentní stupeň vzrostly obě sazby daně. Ministerstvo financí střízlivější odhad výše příjmů z DPH, který se ve finální verzi vyskytl ve schváleném rozpočtu na rok 2013, argumentovalo tak, že „*neklesla spotřeba zatížená sníženou daní, ale méně se nakupovalo zboží a služby zdaňované sazbou základní*“ (Kypetová, 2013)

Jen nepatrný nárůst příjmů z daně z přidané hodnoty u krajů je zapříčiněn také skutečností, že od roku 2013 došlo k snížení podílu krajů na celostátním hrubém výnosu daně z přidané hodnoty dle novely zákona o rozpočtovém určení daní z 8,29 % na současných 7,86 %. Obcím změna zákona přinesla procentní navýšení u podílu výnosu daně z přidané hodnoty, a to z 19,93 % na 20,83 %. (Kameníčková, 2012)

U celkové daně z příjmů právnických osob zaznamenává schválený rozpočet pokles o více jak 3 mld. Kč oproti skutečnému rozpočtu minulého roku. Avšak predikce pro příjmy obcí z této daně naznačuje jistý nárůst. Podobně jako u podílu z výnosu DPH, tak i ostatní podíly na celostátním hrubém výnosu daně ze všech příjmů fyzických osob, tak pak

i právnických osob, byly navýšeny. U krajů procentní podíly z celostátních výnosů daně z příjmů fyzických či právnických osob zůstaly zachovány, s výjimkou snížení podílu výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, a to z 8,92 % na současných 8,65 % (více kap. 3.3.1). (Kameníčková, 2012)

7.1 Dotace

Finance plynoucí do rozpočtů územních samosprávných celků z různých dotačních titulů a transferů se staly významnou položkou. Na druhou stranu se přerozdělování dotací stalo velkým problémem, jelikož se často poukazovalo na to, že nejsou přerozdělovány spravedlivě. Výzvy ke zrovnoprávnění financí plynoucích z dotací vygradovaly v roce 2012, kdy se ve změně zákona o rozpočtovém určení daní odhlasovalo, že dotace, které byly vydávány z národních zdrojů, se stanou od roku 2013 příjmovou základnou obcí. (Vláda České republiky, 2012)

7.1.1 Dotace v letech 2008 – 2013

Dotace byly vždy považovány za doprovodnou složku zejména k daňovým příjmům územních samosprávných celků. Jejich výše a množství začalo od roku 2008 stagnovat. Ačkoli od roku 2008 vzrostly daňové příjmy, nedokázala tato skutečnost kompenzovat obrovské ztráty na dotacích. V roce 2012 byl pokles dotací v úhrnu o 6,2 mld. Kč, zatímco nárůst daňových příjmů pouze o 3 mld. Kč a navýšení kapitálových a nedaňových příjmů o 1,2 mld. Kč. Mohlo by se tak zdát, že v celkovém průměru povede tento stav ke schodkovým rozpočtům územních samosprávných celků. Opak je pravdou. Od roku 2008 můžeme v České republice zaznamenat, že celkové příjmy převýšily celkové výdaje. To je způsobeno zejména omezením výdajové části rozpočtu. V roce 2012 byl pokles běžných výdajů o 3 mld. Kč a kapitálových výdajů o 3,1 mld. Kč (Kameníčková, 2013).

Je diskutabilní, zda tento trend, kdy obce a kraje raději omezily výdajovou část rozpočtu, jen aby předešly schodkovému hospodaření, je správný. V období největší ekonomické krize, tedy od roku 2009, je tento stav pochopitelný. Územní samosprávné celky se snaží spíše udržet nastavený standard na svém území a nehrnou se zbytečně do větších investičních projektů, které by mohly způsobit jejich zadluženost. (Kameníčková, 2013)

Podíváme – li se na situaci zisku dotací pouze z hlediska územních samospráv, je pokles financí z dotačních titulů mnohem výraznější, nežli je celorepublikový průměr. V roce 2012 došlo k meziročnímu snížení dotací na obecní úrovni o 16,7 mld. Kč. Tato úroveň byla nejnižší od roku 2008. Kompenzace takové ztráty daňovými, nedaňovými a kapitálovými příjmy nebyla adekvátní. Daňové příjmy v roce 2012 meziročně vzrostly o 2,5 mld. korun, nedaňové a kapitálové příjmy se souhrnně zvýšily o 1,1 mld. korun. Je ale nutné se na tuto situaci podívat i z jiného pohledu. V roce 2012 došlo ke změně zákona o dani z přidané hodnoty, kdy byla navýšena snížená sazba na 14 %. Tedy navýšení daňových příjmů v roce 2012 doprovázelo snížení objemu daně z přidané hodnoty o téměř stejnou částku. Ostatní položky sdílených daní zaznamenaly jen lehké navýšení. (Kameníčková, 2013)

Tabulka 14: Vývoj dotací obcím k 30. 6. 2012 (v mld. Kč)

(Kameníčková, 2013)

	2008	2009	2010	2011	2012
státní rozpočet a státní fondy	29,0	30,7	34,5	32,9	18,1
kraj	1,2	0,7	0,7	1,2	1,2
regionální rady regionů soudržnosti	0,0	0,7	4,5	2,8	1,9
vlastní fondy	5,2	5,5	7,3	6,7	5,7
celkem	35,4	37,6	47,0	43,6	26,9
rozdíl		2,2	9,4	-3,4	-16,7

Vysoký pokles dotací ze státního rozpočtu a státních fondů je zapříčiněn změnou financování sociálních dávek. Od roku 2012 již obce nedostávají finance na výplatu sociálních dávek typu pomoci v hmotné nouzi, pro osoby se zdravotním postižením či příspěvku na péči (Kameníčková, 2013).

7.1.2 Dotace pro obce a hlavní město Prahu ze státního rozpočtu

Z každoročně vydávaných Zpráv Ministerstva financí je zřejmé, jak bude nastavena metodika financování obcí a hlavního města Prahy pro jednotlivé roky. Kapitoly 7.1.2 a 7.2 jsou složeny z údajů ve Zprávách Ministerstva financí vydaných v letech 2005 až 2013. Oddíl I. metodiky financování určuje a vymezuje dotace pro obce a hlavní město Prahu ve státním rozpočtu na daný rok a ukládá podmínky pro vyúčtování vybraných dotací.

Od roku 2006 získávají obce a hlavní město Praha ze státního rozpočtu následující druhy dotací či příspěvků (Pavlíková, 2013):

- dotace (příspěvky) poskytované v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích, což je obsaženo v příloze č. 7 k zákonu o státním rozpočtu na daný rok, a finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtu hlavního města Prahy obsaženém v příloze č. 8 k zákonu o státním rozpočtu na daný rok
- ostatní dotace v kapitole Všeobecná pokladní správa
- dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu

Do roku 2005 se dotace dělily pouze do dvou základních bloků z kapitoly Všeobecné pokladní správy, kdy první částí byly dotace (příspěvky) v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích a příspěvek na výkon státní správy obcím s rozšířenou působností a druhou částí dotace investičního i neinvestičního charakteru, které nelze předem přesně rozdělit do příslušných území. (Pejchalová a Kotrba, 2005)

7.1.2.1 Dotace a příspěvky poskytované v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí a hlavního města Prahy

Tyto dotace z kapitoly Všeobecné pokladní správy jsou určeny na částečnou úhradu neinvestičních výdajů ve školství (do roku 2013), zdravotnictví, ústavech sociální péče (do roku 2007), domovech důchodců (do roku 2007), a to pouze pro příspěvkové organizace, popř. organizační složky zřizované obcemi. Další skupinou jsou dotace a příspěvky na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím a příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti obcí. Příspěvky na činnost v oblasti sociálních služeb a dotace na dávky sociální péče byly postupně přesunuty do kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí. (Řehová, 2006)

Tabulka 15: Dotace poskytované v rámci finančního vztahu státního rozpočtu
k rozpočtům obcí a hl. m. Prahy (v tis. Kč)

(vlastní zpracování s použitím dat ze Zpráv Ministerstva financí)

	dotace na vybraná zdravotnická zařízení	příspěvek na školství celkem	obce v jednotlivýc h krajích	hl. m. Praha	příspěvek na výkon státní správy celkem	obce v jednotlivýc h krajích	hl. m. Praha	dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím	celkem
2007	37 547	1 502 244	1 361 213	141 031	7 411 626	6 894 620	517 006	218 322	9 169 739
2008	38 041	1 511 579	1 370 502	141 077	7 651 077	7 116 180	534 897	224 870	9 425 567
2009	37 227	1 522 034	1 379 241	142 793	7 895 274	7 331 532	563 742	231 617	9 686 152
2010	36 855	1 498 685	1 357 598	141 087	10 156 395	9 167 679	988 716	231 617	11 923 552
2011	35 645	1 488 761	1 346 698	142 063	8 393 791	7 569 590	824 201	231 617	10 149 814
2012	33 504	1 504 727	1 359 215	145 512	8 208 939	7 386 068	822 871	231 617	9 978 787
2013	28 851				8 214 309	7 400 899	813 410		8 243 160

Dotace na vybraná zdravotnická zařízení byla do roku 2013 určena pro zvláštní dětská zařízení, jakými jsou např. kojenecké ústavy a dětské domovy, která nefinancují zdravotní pojišťovny a jejichž zřizovatelem je obec. Od roku 2013 je určena pro dětské domovy do tří let věku, které jsou zřizovány obcemi a nejsou napojeny na soustavu zdravotních pojišťoven. Tato dotace je zúčtovatelná a podléhá finančnímu vypořádání. (Pavlíková, 2012; 2013)

Dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím je určena na úhradu provozních výdajů zařízení především v odvětví kultury, jako jsou knihovny a divadla, která přešly po zániku okresních úřadů do samosprávné působnosti obcí. Tato dotace nepodléhala finančnímu vypořádání. V souvislosti s novelou zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, a s realizací úsporných opatření ve státním rozpočtu není tato dotace od roku 2013 rozpočtována. (Pavlíková, 2012; 2013).

Příspěvek na výkon státní správy je určen pro částečnou úhradu výdajů spojených s výkonem státní správy. Od roku 2006 je používána nová metodika propočtu. Jednotlivým obcím přerozdělují finance příslušné kraje. V roce 2010 byl celkový objem příspěvku navýšen o 2 mld. Kč, které byly určeny na odstranění existujících disparit mezi velikostí výdajů na financování agend státní správy a příjmy na jejich krytí. Obce, které mimo své samostatné činnosti vykonávají i činnosti v oblasti státní správy se již několik předchozích

let dožadovaly navýšení tohoto příspěvku, jelikož každoročně doplácely nemalé částky ze svých rozpočtů právě na zabezpečení kvalitního výkonu státní správy na svém území. V roce 2010 byla také do celkového příspěvku zahrnuta částka, která byla v předchozích letech vyplácena v rámci ostatních dotací z kapitoly Všeobecná pokladní správa a byla změněna i metodika financování. Bylo upuštěno od kumulovaného příspěvku podle působností, kdy výše příspěvku na výkon státní správy byla stanovena jako součet částek vypočtených na základě příslušných vzorců a koeficientů podle jednotlivých správních působností. Obce byly rozděleny pro potřebu výpočtu do skupin – obce se základní působností, obce s matričním úřadem, obce se stavebním úřadem, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. V roce 2013 došlo k návratu kumulovaného způsobu výpočtu příspěvku. Postavení hlavního města Prahy je při výkonu státní správy specifické, jelikož vystupuje jako obec i jako kraj. Příspěvek na výkon státní správy nepodléhá finančnímu vypořádání. (Pavlíková, 2010)

Příspěvek na školství je popsán v kapitole 7.2.

7.1.2.2 Ostatní dotace poskytované z kapitoly Všeobecná pokladní správa

Ostatní dotace poskytované z kapitoly Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu jsou dotace investičního i neinvestičního charakteru, které nelze předem přesně rozdělit do příslušných území (Řehová, 2006). Takovými dotacemi mohou být dotace na strategii prevence kriminality na místní úrovni (v roce 2006) (Řehová, 2006), dotace na činnosti vykonávané obcemi s rozšířenou působností v oblasti sociálně – právní ochrany dětí (významná položka od roku 2007 do roku 2013) (Pavlíková, 2013), navýšení příspěvku na výkon státní správy v oblasti sociálních služeb pro obce s rozšířenou působností a hl. m. Prahu (v letech 2008 - 2011) (Pavlíková, 2011), příspěvek na výkon státní správy pro obce (pouze v roce 2009) (Pavlíková, 2009).

Tabulka 16: Ostatní dotace poskytované z kapitoly VPS státního rozpočtu
(vlastní zpracování s použitím dat ze Zpráv Ministerstva financí)

	dotační tituly v celkovém objemu (v tis. Kč)
2007	3 320 242
2008	2 369 337
2009	2 040 574
2010	1 515 855
2011	1 327 827
2012	1 458 057
2013	873 352

Do roku 2009 se celkový objem dotací v této části rozděloval do dvou skupin. První byly finance určené na výdaje financování programů reprodukce majetku obcí a hl. m. Prahy, druhou byly dotační tituly zahrnuté v ukazateli „Další prostředky pro územní samosprávné celky“. V roce 2009 byla první skupina nahrazena programem ISPROFIN – Informační systém programového financování. (Pavlíková, 2009)

7.1.2.3 Dotace poskytované z ostatních kapitol státního rozpočtu

Dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu se přerozdělují podle splnění předem stanovených podmínek. Od roku 2007 zde byly přesunuty některé dotační tituly z kapitoly Všeobecná pokladní správa. Tím se stala kapitola Ministerstva práce a sociálních věcí kapitolou s největším objemem dotací určených pro obce a hlavní město Prahu. Přesunutými dotacemi byly dotace v rámci finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí a hl. m. Prahy, a to dotace na domovy důchodců (v roce 2006 vyčleněno 1 162 551 tis. Kč), dotace na ústavy sociální péče (v roce 2006 vyčleněno 331 624 tis. Kč) a dotace na výkon zřizovatelských funkcí v sociální oblasti převedených z okresních úřadů obcím. Od 1. 1. 2007 byl také nahrazen systém dávek sociální péče (v roce 2006 vyčleněno 16 000 000 tis. Kč) dávkami pomoci v hmotné nouzi. Do kapitoly Ministerstva financí se postupně přesunuly veškeré dotace a příspěvky spadající do sociální oblasti. (Řehová, 2006; 2007)

Tabulka 17: Dotace poskytované z ostatních kapitol státního rozpočtu
(vlastní zpracování s použitím dat ze Zpráv Ministerstva financí)

	dotace v celkovém objemu (v tis. Kč)
2007	38 785 699
2008	36 650 737
2009	82 561 318
2010	37 730 153
2011	39 308 097
2012	16 860 823
2013	13 686 393

Od roku 2007 zajišťovaly nejobjemnější dotace v této oblasti kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva pro místní rozvoj (Řehová, 2007). Po roce 2010 byly dalším významným zdrojem i finance z kapitoly Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí (Pavlíková, 2010). V letošním rocenou významné částky rozpočtovány i v kapitole Ministerstva kultury (Pavlíková, 2013).

7.2 Příspěvek na školství

Příspěvek na školství je určen pro částečnou úhradu provozních výdajů u základních, mateřských, speciálních základních a mateřských škol, víceletých gymnázií a tzv. nultých ročníků základních škol (které jsou určeny pro žáky se sociálním znevýhodněním) zřizovaných obcemi a hl. m. Prahou. Podmínkou financování víceletých gymnázií je výuka žáků s povinnou školní docházkou. Tento příspěvek byl financován do roku 2013, kdy byl po nabytí účinnosti zákona o rozpočtovém určení daní přesunut do sdílených daní, a nepodléhal finančnímu vypořádání. (Pavlíková, 2012)

Tabulka 18: Příspěvek na školství (v tis. Kč)

(vlastní zpracování s použitím dat ze Zpráv Ministerstva financí)

	příspěvek na žáka (v Kč)	pro obce v jednotlivých krajích	pro hl. m. Prahu	příspěvek na školství celkem
2006	1282	1371997	141333	1513300
2007	1320	1361213	141031	1502244
2008	1360	1370502	141077	1511579
2009	1401	1379241	142793	1522034
2010	1401	1357598	141087	1498685
2011	1401	1346698	142063	1488761
2012	1401	1359215	145512	1504727

Údaje příspěvku na žáka obsažené v tabulce Ministerstva financí se mohou v rozpočtech jednotlivých obcí měnit. Zatímco tyto údaje jsou propočtem počtu žáků z výkazů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v předešlém školním roce, obce vycházejí při tvorbě rozpočtu z objemu dotace rozepsané krajem na základě aktualizovaných údajů o počtech žáků. Dobrovolné svazky obcí, které zřizují školu nebo školské zařízení, mají také nárok na poskytnutí dotace a to ve stejné výši jako obce. Tento příspěvek však bude financován až na základě žádosti dobrovolného svazku obcí, a to formou mimořádné účelové dotace. (Pavlíková, 2012)

V souvislosti s novelou zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, přechází celá výše příspěvku na školství, tedy 1,5 mld. Kč, do financí sdílených daní. Financování škol a školských zařízení, které jsou zřizovány dobrovolným svazkem obcí, zůstává nezměněno. Tedy dobrovolné svazky obcí si musí o příspěvek na žáka zažádat a poté jim bude vyplacen příspěvek ze státního rozpočtu, z kapitoly Veřejná pokladní správa, formou mimořádné účelové dotace. Výše příspěvku na žáka bude korespondovat s výší prostředků na jednoho žáka v systému rozpočtového určení daní pro obce. (Pavlíková, 2013)

8 ROZPOČTY 4 NEJVĚTŠÍCH MĚST

Od počátku roku 2013 se změnil systém financování našich čtyř největších měst – hlavního města Prahy a statutárních měst Brna, Ostravy a Plzně. Zatímco do vzniku zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, využívaly privilegia financování jak do svých obecních rozpočtů, tak i do okresních rozpočtů, jelikož byla tato čtyři města zároveň okresy. Po vzniku zákona, který rozčleňoval obce a města v České republice podle velikosti a snažil se posílit rozpočty ostatních obcí, zůstalo městům Praze, Brnu, Ostravě a Plzni speciální postavení. Někteří ministři viděli v tomto oddělení nespravedlnost a diskriminaci. Společně se zástupci organizací a spolků, zabývajících se obecními rozpočty, se snažili nalézt kompromis v přerozdělování sdílených daní. Navrhovaná změna pro rok 2013 měla města Prahu, Brno, Ostravu a Plzeň začlenit mezi ostatní obce a města. Tím by zmiňovaná města přišla v průměru o více jak miliardu korun ze svého rozpočtu. Tato ztráta se jim měla po čtyři roky kompenzovat. Samozřejmě musíme brát v potaz skutečnost, že hlavní město Praha je zároveň městem i krajem, a proto je zde speciální přepočtení na místě. Statutární město Plzeň v současné době nezahrnuje žádné speciální oblasti, kvůli kterým by mělo dále zůstat vyčleněno ze společných přepočtů. Stejně funkce, jako tato město, vykonávají i jiná města České republiky. Města Brno a Ostrava zastávají i mezinárodní význam a jsou metropolemi Moravy a Slezska. (Otázky Václava Moravce, 2011)

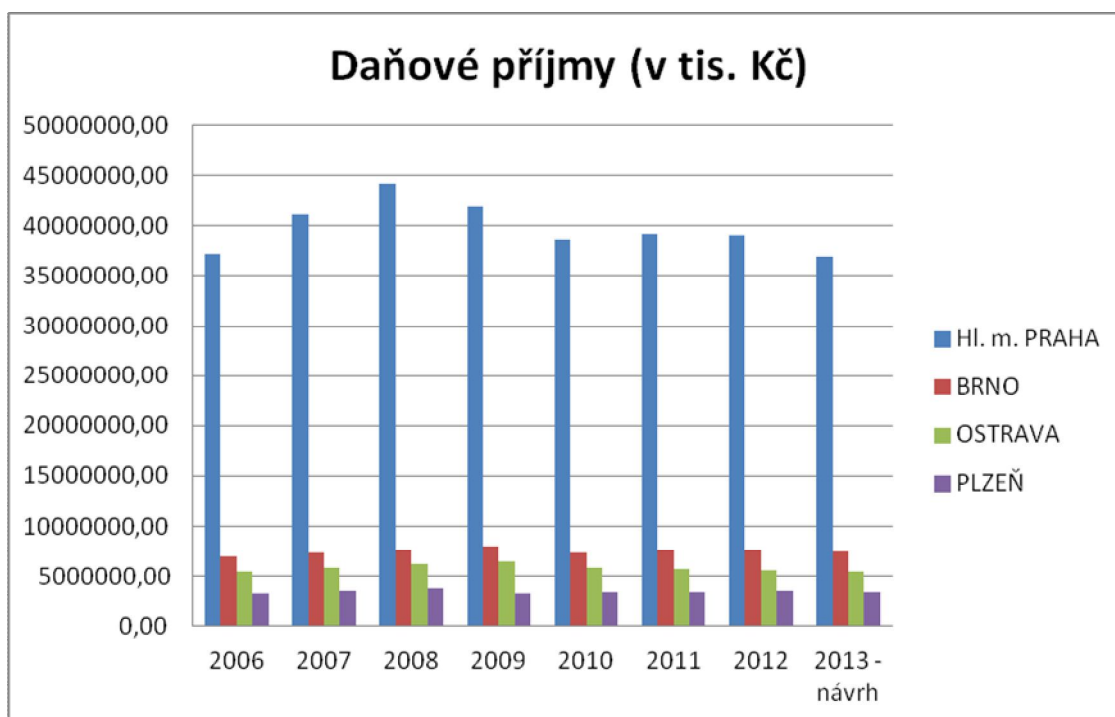
Zvláštností ale je, že ačkoli je problematika přerozdělování daňových výnosů dlouhodobou záležitostí, primátoři Prahy, Brna, Ostravy a Plzně se poprvé všichni společně setkali a začali předkládané návrhy debatovat až 25. března 2011. V této době byl na stole návrh ministerstva financí, který by čtyřem největším městům ubral na daňových výnosech téměř 5 miliard korun. S tím primátoři Bohuslav Svoboda (hlavní město Praha), Roman Onderka (město Brno), Petr Kajnar (město Ostrava) a Martin Baxa (město Plzeň) zásadně nesouhlasili. Primátoři těchto měst mají za to, že jejich města jsou z hlediska problematiky rozpočtového určení daní dlouhodobě podhodnocena. Argumentují také tím, že jejich města mají nadregionální či celostátní význam, proto by se tato skutečnost měla odrazit i v adekvátním propočtu nejen sdílených daní (Žára, 2011).

Ve skutečnosti byly městům Praze, Brnu, Ostravě a Plzni od 1. 1. 2013 sníženy přepočítací koeficienty, v průměru o dvě desetiny (viz kapitola 3.3 a 3.3.1). V novém systému rozpočtového určení daní došlo k poklesu i u jiných velikostních kategorií obcí. Jaký

opravdový dopad to bude mít na tato města lze jen odhadovat. Jisté je, že pokud bude zásah do rozpočtů těchto měst razantní, bude to mít dopad i na okolní obce. Snížení financí v jedné příjmové části, vyvolá zdražení v těch oblastech, která přinesou zisk peněz z jiné příjmové části. Takovým způsobem může být zejména zdražení jízdného v městské hromadné dopravě či pozastavení některých investičních plánů, jako může být budování metra či rekonstrukce dopravní infrastruktury.

V následující části si rozebereme rozpočty jednotlivých čtyř měst v letech 2006 – 2013.

Graf 6: Daňové příjmy Prahy, Brna, Ostravy a Plzně

(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů měst Prahy, Brna, Ostravy a Plzně)

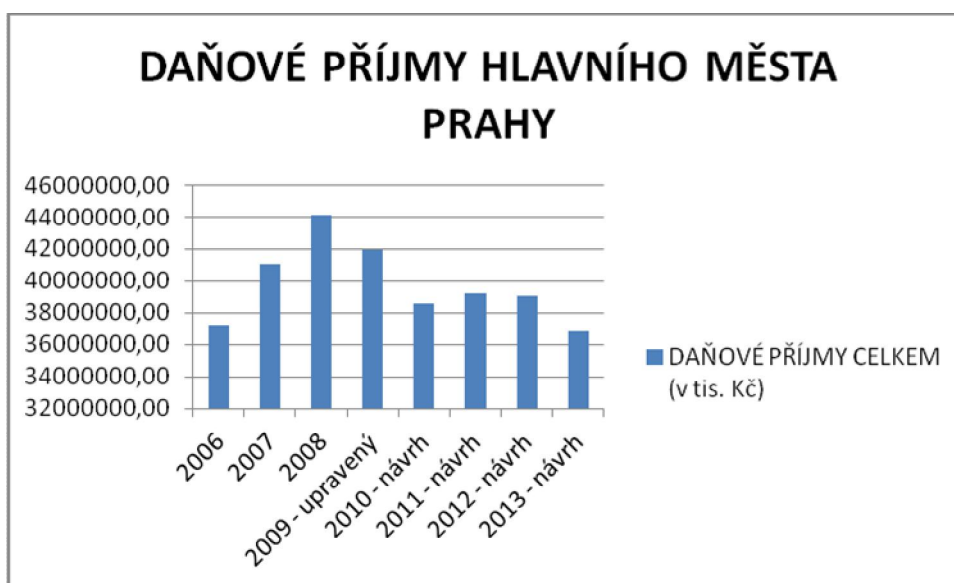
8.1 Hlavní město Praha

U hlavního města Prahy se setkáváme s velkým problémem. Praha jako město je jednoznačně přeplácena, takže částka 2 miliardy, která jí měla být z rozpočtu odebrána, je adekvátní a neměla by Praze jako městu způsobit finanční potíže. Na druhé straně však stojí Praha jako kraj, který je zas finančně velmi podhodnocen. Není jasně definováno, které prostředky a organizace mají být placeny z města a které z kraje. Jednou z nejširších

problematik, kdy není přesně definováno, zda ji Praha řeší jako obec či jako kraj, je doprava. (Otázky Václava Moravce, 2011)

Tabulka 19: Daňové příjmy hlavního města Prahy (v mil. Kč)
(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů hlavního města Prahy)

	DPFO	DPPO	DPH	poplatky ŽP	místní poplatky	správní poplatky	ostatní poplatky a odvody	daň z nemovitost i	DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	PŘÍJMY CELKEM	podíl daňových příjmů (%)
2006	10 242,8	9 976,2	14 515,8	725,1	187,2	196,9	0,0	0,0	35 844,0	48 619,1	73,7
2007	11 240,9	11 753,2	15 409,5	767,6	201,6	228,5	0,0	0,0	39 601,3	51 113,6	77,5
2008	10 848,5	13 427,0	17 070,3	729,6	196,6	250,5	0,0	0,0	42 522,5	52 750,2	80,6
2009 - upravený	11 090,0	11 988,6	17 500,0	680,1	658,6	517,6	108,2	414,6	42 957,6	53 746,5	79,9
2010 - návrh	8 870,0	9 050,0	18 046,9	680,1	634,6	449,5	108,7	733,1	38 572,8	50 290,0	76,7
2011 - návrh	9 750,0	8 310,0	18 600,0	680,1	624,8	431,2	74,3	718,0	39 188,5	41 649,4	94,1
2012 - návrh	9 470,0	8 150,0	19 000,0	680,2	604,6	389,4	57,0	704,6	39 055,8	47 550,1	82,1
2013 - návrh	10 440,0	8 570,0	16 890,0	0,0	200,0	0,0	760,0	0,0	36 860,0	40 681,6	90,6

Graf 7: Daňové příjmy hlavního města Prahy

(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů hlavního města Prahy)

Jelikož má hlavní město Praha největší příjmy ze všech měst České republiky, jakákoli změna se zde projeví nejvíce. Vlivem nepříznivého ekonomického vývoje přichází hlavní město Praha každoročně o miliardy korun. Daňové příjmy hlavního města Prahy jsou

dlouhodobě vyrovnané. V tabulce 19 ještě nejsou započítány finance z dotačních titulů, proto jsou celkové příjmy tolik skokové.

V roce 2013 ovlivnily rozpočet města dva negativní faktory. Prvním je změna rozpočtového určení daní, kdy hlavní město Praha přišlo o 650 mil. Kč a druhý stále probíhající ekonomická recese, která může snížit daňové příjmy města o více jak 1,5 mld. Kč. Hlavní město Praha prozatím kompenzuje ztráty využíváním vnitřních rezerv. Proto stále nepřistupuje k vyrovnáním ztrát zdražováním na úkor svých občanů, např. zdražování jízdného městské hromadné dopravy, nebo pozastavením budování strategických staveb. (Svoboda, 2012)

8.2 Statutární město Brno

Primátor statutárního města Brna Roman Onderka patří k nejaktivnějším primátorům, kteří se zasadili o systémovost a jistý kompromis v přerozdělování financí dle zákona o rozpočtovém určení daní. Zároveň patří k největším odpůrcům novel tohoto zákona. Novelu podle něj znamenají pouze nárazové změny, které nemají dlouhodobou životnost. Sám považuje za nejlepší řešení vytvoření zcela nového zákona o rozpočtovém určení daní, který by byl sestaven podle zcela nových parametrů. Jako hlavní nedostatek poslední novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, viděl v myšlence odebrání peněz čtyřem největším městům a převedení je na ostatní obce. Ještě v roce 2012 návrh novely zákona naznačoval, že by město Brno přišlo ročně o více jak 900 milionů korun (Haluzová, 2011). Podle slov primátora Onderky: *„postrádá tento návrh reformy jak koncepčnost, tak také racionální jádro, neboť město Brno, stejně jako ostatní velká města, zajišťuje kromě jiného i činnosti nadregionálního charakteru nebo dokonce celostátního významu. V případě akceptace návrhu ministra Kalouska by naše město kleslo v žebříčku obcí dle daňových výnosů na jednoho obyvatele z 15. na 49. místo. Navrhované změny ministra financí Kalouska jsou pro čtyři největší města prakticky smrtící a reálně ohrožují fungování základních služeb.“*

Pro město Brno představují daňové příjmy nejvýznamnější část celkových příjmů. Od zavedení novely zákona v roce 2008 má město Brno, stejně jako města Ostrava a Plzeň, srovnatelné daňové výnosy na jednoho obyvatele jako desítky jiných obcí. Právě v tom vidí

primátoři Brna, Ostravy a Plzně největší nespravedlnost, jelikož snížení rozpočtů se plánovalo pouze u nich. (Haluzová, 2011)

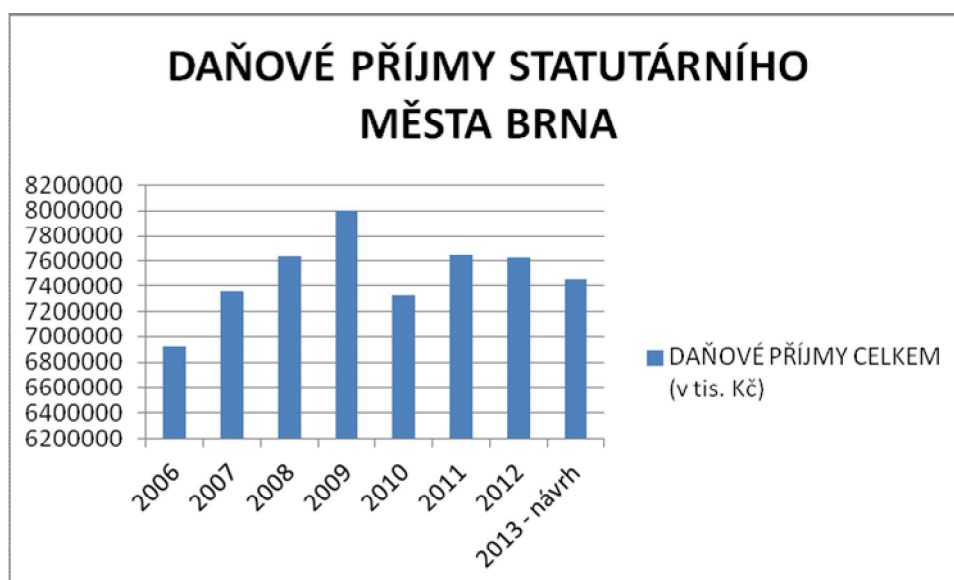
„Rozpočtové určení daní nebylo a ani nikdy nemůže být spravedlivé. Spravedlivý rozpočet v České republice neexistuje. A to jak na obecní úrovni, tak na krajské či státní. Je zde vždy nějaká priorita. Nemohou existovat nespravedlnosti v tom, že čtyři největší města dostávají v poměru s ostatními obcemi více procent ze sdílených daní.“ (Otázky Václava Moravce, 2011)

„Město Brno je připraveno přesunout 1 miliardu korun do státního rozpočtu. Za jediného předpokladu, a to aby byly přepočítány finance, které byly potřeba k chodu města v roce 2002, kdy přešla zodpovědnost z Brna – okresu na Brno – město a tyto náklady nebyly Brnu jako městu uznány a jakkoli kompenzovány.“ (Otázky Václava Moravce, 2011)

Podle slov primátora Brna Romana Onderky existují nespravedlnosti v přerozdělování sdílených daní. *„Některá města nemají započítány náklady, které vynakládají v průběhu roku.“* Tato nespravedlnost je podle něj na obou stranách. *„U velkých měst nejsou započítáni obyvatelé, kteří ve městě žijí, ale nemají ve městě trvalý pobyt. To jsou například vysokoškolští studenti. Ve městě Brně se počet studentů pohybuje mezi 90 – 100 tisíci studenty, ze kterých nemá město Brno žádné finance. 380 tisíc obyvatel celkem. Dalším problémem jsou záležitosti, které stát řeší napřímo, některé přes kraje a některé města samostatně. Brno město má v současnosti 13 příspěvkových organizací, 10 domovů pro seniory, atd. Systém rozpočtového určení daní je nastaven tak, že u některých měst s těmito otázkami počítá, u jiných nikoli.“* (Otázky Václava Moravce, 2011)

Tabulka 20: Daňové příjmy statutárního města Brna (v mil. Kč)
(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Brna)

	DPFO	DPPO ³	DPH	poplatky ŽP	místní poplatky	správní poplatky	ostatní poplatky a odvody	daň z nemovitost i	DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	PŘÍJMY CELKEM	podíl daňových příjmů (%)
2006	2 095,0	1 687,4	2 568,0	187,8	117,5	119,0	26,3	125,0	6 926,0	9 672,7	71,6
2007	2 030,0	1 912,3	2 820,0	186,1	121,6	128,2	30,0	125,0	7 353,2	8 865,7	82,9
2008	1 960,0	1 855,3	3 200,0	184,6	122,7	144,3	33,1	135,0	7 635,0	9 806,5	77,9
2009	2 010,0	2 027,6	3 340,0	185,7	126,8	137,4	36,7	135,0	7 999,2	10 435,6	76,7
2010	1 655,0	1 771,8	3 220,0	183,5	114,3	111,4	32,0	236,0	7 324,0	10 313,6	71,0
2011	1 760,0	1 907,7	3 330,0	181,9	128,3	84,1	17,5	236,0	7 645,5	10 789,9	70,9
2012	1 770,0	1 903,1	3 350,0	0,9	301,3	74,5	11,4	221,0	7 632,2	11 202,3	68,1
2013 - návrh	1 750,0	1 708,0	3 140,0	0,9	265,6	65,2	240,0	220,0	7 389,7	9 304,4	80,2

Graf 8: Daňové příjmy statutárního města Brna

(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Brna)

Ačkoli většina obcí a měst pozitivně přivítala koeficient přepočtu žáků mateřských a základních škol, pro město Brno znamenalo zavedení nového kritéria ztrátu 49 milionů korun, které dříve dostávalo jako příspěvek na žáka ze státního rozpočtu. Pokud k tomuto snížení připočítáme 200 milionů korun, o které město Brno přišlo na daňových výnosech

³ Včetně DPPO odváděnou za město jako právnickou osobu na základě daňového priznání

v rámci sníženého přepočítacího koeficientu po novele zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, a dalších téměř 750 milionů korun, které představují snížení daňových příjmů v důsledku hospodářské krize ve srovnání s rozpočtem z roku 2008, kdy byla provedena předešlá novela zákona, přišlo město Brno v roce 2013 o téměř 1 miliardu korun ze svého rozpočtu. Tato ztráta se odrazí i ve výši příjmů městských částí, jelikož město Brno postupuje část svých financí do rozpočtů městských částí ve formě neúčelových dotací, které městské části investují zejména na provoz mateřských a základních škol. V letošním roce tato částka činí 1,172 miliardy korun, což je o 54 milionů méně než v roce 2012. (Žára, 2013)

8.3 Statutární město Ostrava

Město Ostrava v čele s primátorem Petrem Kajnarem se dlouhodobě zasazuje o rozvoj celého území Moravskoslezského kraje. Jedním způsobem je i prostřednictvím posilování rozpočtů malých a znevýhodněných obcí. Proto pozitivně přivítalo návrhy na novelu zákona o rozpočtovém určení daní, kde by rozpočty znevýhodněných obcí měly být posíleny. Tvrdě se ale město Ostrava ohradilo proti druhé části novely, kde by samotné město Ostrava přišlo o více jak 900 milionů korun. Stejně jako hlavní město Praha a města Brno a Plzeň několikrát město Ostrava vyjádřilo nesouhlas s připravovanými změnami zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Podle slov náměstka primátora Tomáše Petříka by „*ministerstvo financí mělo najít způsob, který by neohrozil příjmy a rozvoj Ostravy a Moravskoslezského kraje.*“ K tomu primátor města Petr Kajnar dodává: „*Chceme, aby malé obce dostaly přidáno. Ale jedna nespravedlnost nemůže být nahrazena druhou.*“ Tak zásadní zásah do rozpočtu města by ochromil rozvoj jak města Ostravy, tak celého regionu (Havránek, 2011).

Celková částka, o kterou mohlo město Ostrava po zavedení změny zákona o rozpočtovém určení daní přijít, se pohybovala ve výši 913 milionů korun. Takové snížení rozpočtu by mohlo znamenat omezení rozsahu služeb, které město Ostrava poskytuje občanům celého ostravského regionu. Stejně jako u ostatních velkých měst, kterým byly sníženy podíly na sdílených daních, se tak negativní změny v postiženém městě dotknou i obyvatel v okolních obcích a městech. Primátor města Ostrava, Petr Kajnar se vyjádřil takto: „*Na základě studie, kterou jsme si nechali zpracovat, bylo vyčísleno, že mimostravští obyvatelé, kteří dojíždějí do Ostravy za prací, kulturou, sportem, službami a dalšími*

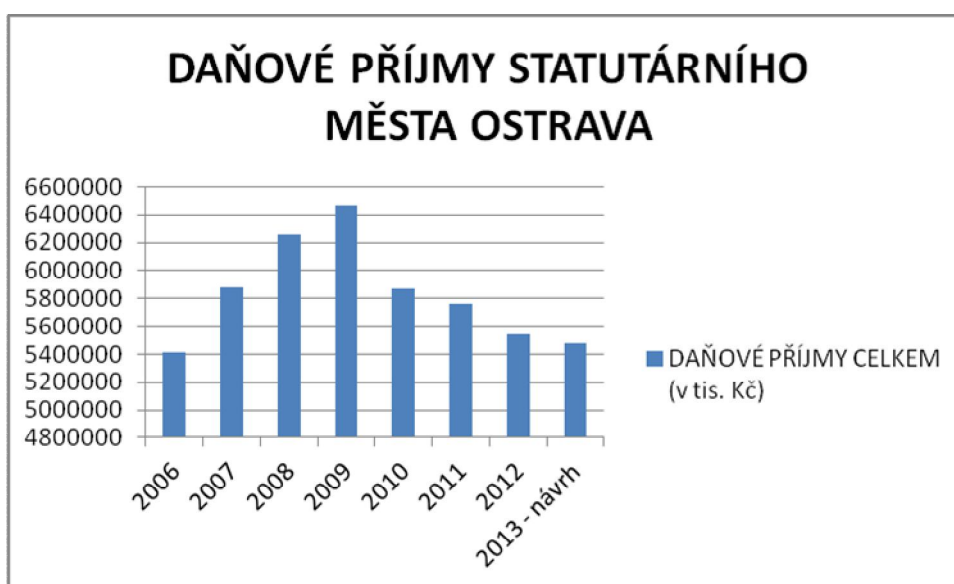
aktivitami (cca dalších 100 tis. lidí) se podílejí na čerpání výdajů z rozpočtu města ve výši 952 mil. Kč.“ Proto i ve statutárním městě Ostravě by tak nejprve došlo k poklesu investičních záměrů a dále celkovým snížením poskytované kvality na různých úrovních a v různých zařízeních. Tak by mohla být omezena údržba cest, škol, stadionů, nemocnice a podobných veřejných služeb. Jak již bylo několikrát zmíněno, jednou z cest, kterou by se mohly ztráty kompenzovat, je zdražení veřejné dopravy, vodného a stočného, vstupného do divadel, na koncerty, do zoologické zahrady. Mohlo by dojít i k nemožnosti poskytovat služby, které jsou pro obyvatele zcela automatické, např. bezpečnost či údržba městské zeleně (Zastupitelstvo města Ostravy, 2011).

Město Ostrava se s obdobným problémem již potýkalo. Od roku 2009 bylo i město Ostrava postiženo hospodářskou krizí. V rozpočtu se to projevilo poklesem o více jak 1 miliardu korun. Tato klesající tendence je stále patrná. Rozdíl celkových daňových příjmů v roce 2009 a v roce 2013 činí téměř 1 miliardu korun. Finanční rozdíl v celkových příjmech je však mnohem větší. Od roku 2009 přišlo město Ostrava o 1,5 miliardy korun. Z tak markantního rozdílu je patrné, že další úbytek finančních prostředků, které byly plánovány v novele zákona o rozpočtovém určení daní, by byl pro město Ostrava devastující. Dosavadní úbytek na příjmové straně rozpočtu města byl řešen snížením dotací všem organizacím a byly ovlivněny i veřejné zakázky, zejména na stavební práce, kdy hlavním kritériem je nejnižší cena. Město se tak snaží šetřit ve všech financovaných oblastech. (Zastupitelstvo města Ostravy, 2011)

Ziskem finančních prostředků z nového koeficientu na žáka však tratil Moravskoslezský kraj. Přesunem příspěvku na školství přišel Moravskoslezský kraj o více jak 181 milionů korun (Zastupitelstvo města Ostravy, 2011).

Tabulka 21: Daňové příjmy statutárního města Ostrava
(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Ostravy)

	DPFO	DPPO	DPH	poplatek za likvidaci komunálních o odpadu	odvod loterií a podobných her a hr. přístrojů	příjmy za zkoušky odbor. způsob. odžad. o řidič. opr.	správní poplatky	DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	PŘÍJMY CELKEM	podíl daňových příjmů (%)
2006	1 561,6	1 320,9	2 353,9	146,0	0,0	0,0	31,9	5 414,3	6 517,4	83,1
2007	1 643,7	1 649,1	2 399,9	136,0	0,0	5,0	43,4	5 877,0	6 499,8	90,4
2008	1 489,6	1 746,9	2 835,5	136,0	0,0	5,0	42,7	6 255,7	7 094,5	88,2
2009	1 573,9	2 069,9	2 629,1	138,0	0,0	6,0	45,6	6 462,4	7 792,7	82,9
2010	1 499,8	1 585,2	2 602,7	136,0	0,0	7,0	44,9	5 875,6	6 696,4	87,7
2011	1 506,6	1 387,5	2 689,1	132,0	0,0	5,0	40,4	5 760,5	6 640,0	86,8
2012	1 392,1	1 158,1	2 818,1	130,0	0,0	5,0	34,3	5 537,6	6 382,8	86,8
2013 - návrh	1 398,4	1 217,7	2 414,7	130,0	280,0	5,0	34,3	5 480,0	6 325,4	86,6

Graf 9: Daňové příjmy statutárního města Ostrava
(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Ostravy)

Ve městě Ostravě dosahovaly daňové příjmy maxima v roce 2009. Od roku 2010 se v rozpočtu statutárního města negativně odrazila rozpočtová krize. Od této doby mají daňové příjmy i celkové příjmy prudce klesající charakter.

8.4 Statutární město Plzeň

Statutární město Plzeň je nejslabším článkem na straně 4 největších měst. Je nejčastěji srovnáváno s ostatními, velikostně podobnými, městy. Zejména s Českými Budějovicemi, Olomoucí a Libercem. Zatímco města Brno a Ostrava tvoří jisté metropole Moravy a Slezska, Plzeň tuto funkci nezastává. Ve svém okolí má Karlovy Vary, které jej, podle slov odborníků, předčí zejména mezinárodním dosahem. (Otázky Václava Moravce, 2011)

Tabulka 22: Daňové příjmy statutárního města Plzně (v mil. Kč)

(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Plzně)

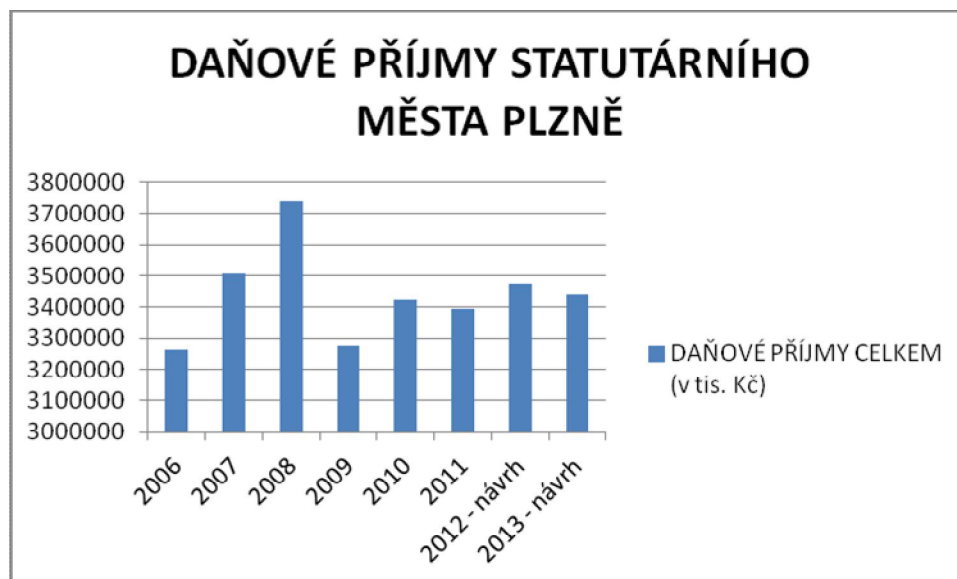
	DPFO ⁴	DPPO ⁵	DPH	daň z nemovitosti	DPFO ze závislé činnosti, 1,5% ⁶	DPFO z podnikání, 30% ⁷	poplatky (místní, správní, ostatní poplatky a odvody)	zrušené daně	DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	PŘÍJMY CELKEM	podíl daňových příjmů (%)
2006	716,0	984,7	1 211,3	69,8	41,2	107,1	135,5	0,2	3 265,8	4 751,6	68,7
2007	791,0	1 063,0	1 283,0	67,8	44,4	98,2	158,0	0,3	3 505,7	5 541,8	63,3
2008	746,3	1 175,2	1 410,5	78,7	43,1	114,4	171,5	0,0	3 739,7	5 791,1	64,6
2009	695,4	874,5	1 412,9	78,5	41,0	31,0	144,4	0,0	3 277,7	5 230,4	62,7
2010	704,2	860,9	1 494,5	129,1	40,2	74,6	121,2	0,0	3 424,7	5 811,6	58,9
2011	722,5	818,8	1 486,6	130,9	44,4	61,6	130,4	0,0	3 395,2	5 387,3	63,0
2012 - návrh	705,0	910,0	1 530,0	135,0	40,0	43,0	108,7	0,0	3 471,7	5 312,6	65,3
2013 - návrh	740,0	930,0	1 350,0	135,0	45,0	50,0	190,3	0,0	3 440,3	5 042,7	68,2

⁴ DPFO ze závislé činnosti, DPFO z podnikání, DPFO – zvláštní sazba

⁵ Včetně DPPO odváděnou za město jako právnickou osobu na základě daňového priznání

⁶ Dle počtu zaměstnanců

⁷ Dle bydliště podnikatele

Graf 10: Daňové příjmy statutárního města Plzně

(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Plzně)

Statutární město Plzeň jako jediné ze čtyř největších měst uplatňuje ve svém rozpočtu i tzv. motivační daň. Ta je zastoupena 1,5 % daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, dle počtu zaměstnanců, a 30 % daně z příjmů fyzických osob z podnikání, dle bydliště podnikatele.

Z tabulky je patrné, že i pro město Plzeň platí, že daňové příjmy jsou hlavním příjmem města. V roce 2008 dosahovaly daňové příjmy svého maxima, více jak 3,7 mld. Kč. Největší položkou se stal nárůst daně z přidané hodnoty, který byl způsoben změnou snížené sazby DPH od 1. 1. 2008 z 5 % na 9 %. Celkově v roce 2008 meziročně vzrostly téměř všechny rozpočtové položky daňových příjmů města. Pokles zaznamenaly pouze obě položky daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Naopak nevýrazný nárůst hodnoty daně z přidané hodnoty v roce 2009, pouze 2,4 mil. Kč, byl zapříčiněn projevující se ekonomickou krizí. Ta způsobila, že u ostatních rozpočtových položek daňových příjmů nastal výrazný meziroční pokles, a tak propad v daňových, a poté i v celkových příjmech činil téměř 500 milionů korun (Město Plzeň, 2010, s. 4-7). V roce 2010 došlo po novele zákona ke zvýšení sazby daně z nemovitosti u některých staveb a pozemků téměř o dvojnásobek. Příjem daně z nemovitosti se v tomto roce zvýšil o 64,4 % na 129,1 mil. Kč. Jelikož se jedná o jednu ze svěřených daní, náleží městu Plzeň 100 % této daně vybrané z nemovitostí, které se nacházejí na území města. Sazba daně se řídí zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů. V roce 2010 také nastal vysoký nárůst u motivační daně z příjmů fyzických osob z podnikání, a to o více jak 140 %. Tato

skutečnost nastala v důsledku využití jednoho z protikrizových opatření. Tímto opatřením bylo zrušení plateb záloh pro drobné podnikatele v roce 2009 (Město Plzeň, 2011b, s. 4-7). Během roku 2011 se daňové příjmy města pohybovaly na podobné úrovni jako v předchozím roce. Pozorovatelná změna nastala pouze u daně z příjmů fyzických osob z podnikání a to jak u sdílené, tak motivační, daně. Meziroční pokles této položky činil více jak 14 milionů korun. Nepříznivý vývoj této daně souvisel s vratkami daně, které představovaly uplatňování ztrát z minulých let, kdy byla česká ekonomika zasažena recesí (Město Plzeň, 2012b, s. 3-6). V roce 2012 byl rozpočet města tvořen s predikcí, které přinesou změny zákonů v roce 2012 a 2013. 1. 1. 2012 vešla v účinnost novela zákona o dani z přidané hodnoty, kdy byla opět zvýšena snížená sazba DPH. Zároveň v témže roce nabyla účinnosti novela zákona o daních z příjmů, která zvýšila slevy na dítě. Tato skutečnost negativně ovlivnila zejména plnění daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. V téže skupině se negativně projevilo i stanovení výše základní slevy na poplatníka, která byla v roce 2011, jako protikrizové opatření, jednorázově snížena (Město Plzeň, 2011a, s. 3-4). V návrhu rozpočtu na rok 2013 se negativně projevilo snížení přepočítacího koeficientu pro město Plzeň z původních 2,5273 na současné 2,2961 v rámci novely zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní (Město Plzeň, 2012a, s. 2).

Správní poplatky jsou vybírány v přenesené působnosti, kdy město plní výkon státní správy. Společně s příspěvkem na výkon státní správy ze státního rozpočtu jsou správní poplatky určeny na pokrytí nákladů na výkon státní správy, který je zabezpečovaný městem. Místní poplatky jsou příjmem městských obvodů. Jsou vybírány v samostatné působnosti na základě vyhlášek města Plzně. Od roku 2012 plynou do rozpočtu města i příjmy z odvodu z loterií a jiných podobných her. Novela zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, která nabyla účinnosti 1. 1. 2012, nově definovala zpoplatnění příjmů v oblasti hazardu a jeho rozpočtového určení. Tak byl v rámci tohoto zákona zrušen odvod na veřejně prospěšné účely a místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj, které byly do roku 2011 příjmem městských obvodů, a dále odvod na státní dozor. Na příjmech města z odvodu z loterií a jiných podobných her se v souladu se změnou statutu města podílejí v rámci finančního vztahu rozpočtu města k městským obvodům i městské obvody. Tento podíl je odvozen od počtu herních přístrojů a zařízení na území dotčeného obvodu a je v rozpočtech městských obvodů zapracován v rámci operací financování jako převod z rozpočtu města Plzně (Město Plzeň, 2012a, s. 4).

8.5 Čtyři největší města a rozpočtové určení daní

Pro teoretické srovnání skutečného současného stavu, stavu do konce roku 2012 a možností, kdy by od roku 2013 byla města Brno, Ostrava a Plzeň propočítávány společně s ostatními obcemi České republiky a pouze hlavní město Praha by si zachovala samostatné postavení, jsem vytvořila tabulku výpočtu podílu jednotlivých měst na sdílených daních. Podrobný popis postupu výpočtu na sdílených daních je obsažen v kapitole 6.

Údaje, které jsou použity pro výpočty, jsou vybrány z databáze Ministerstva financí a Českého statistického úřadu.

Vzorem pro výpočet jednotlivých podílů za roky 2012 a 2013 mi byla tabulka výpočtu podílu na sdílených daních, která je obsažena v Důvodové zprávě Ministerstva financí ze dne 9. 11. 2011, jelikož jinou přesnější metodiku pro výpočet podílu na sdílených daních Ministerstvo prozatím nevydalo. Jednotlivé kroky a propočty jsem tvořila samostatně, mohou se proto v některých částech lišit. Výpočty jsou použity pouze pro potřebu diplomové práce k vyhodnocení změn zákona o rozpočtovém určení daní.

Pro rok 2013 počítám s částkou celkových sdílených daní ve výši 129,5 mld. Kč, pro rok 2012 ve výši 117,5 mld. Kč.

V prvním sloupci tabulek je vypočten skutečný podíl na sdílených daních pro dané město v roce 2013, ve druhém podíl na sdílených daních, který je proveden výpočtem, který byl platný do konce roku 2012, ve třetím je použit výpočet pro podíl na sdílených daních, pokud by se prosadila druhá varianta, tedy v případě, že by pouze hl. m. Praha měla speciální přepočítací koeficient a města Brno, Ostrava a Plzeň by byly zařazeny do tabulky postupných přechodů společně s ostatními obcemi České republiky. Další tři sloupce tvoří rozdíly mezi jednotlivými podíly.

Tabulka 23: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních v hlavním městě

Praze (v mil. Kč)

(vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí a Českého statistického úřadu)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	rozdíl podílů na sdílených daních mezi lety 2012 a 2013 (skutečnost)	rozdíl mezi skutečností a možným výpočtem (druhou variantou) v roce 2013	rozdíl mezi systémem platným do konce roku 2012 a druhou variantou pro rok 2013
36 383	37 019	35 799	- 636	584	- 1220

Zhodnotíme-li údaje pro hlavní město Prahu, objevíme avizovaný pokles podílu na sdílených daních v roce 2013. Ministerstvo financí navýšilo základnu sdílených daní mj. o 650 mil. Kč na úkor hlavního města Prahy. Tato skutečnost se nám promítla i v tabulce. Současná verze výpočtu podílu na sdílených daních pro hl. m. Prahu je nejpříjemnějším východiskem, jelikož tak nepřišlo o téměř dalších 600 mil. Kč, jak by tomu bylo v případě přijetí novely zákona na počátku roku 2012, tedy v případě, že by hl. m. Praha získalo přepočítávací koeficient 3,5418 a města Brno, Ostrava a Plzeň by byly započteny mezi ostatní obce České republiky. Prosazením současného systému výpočtu podílu na sdílených daních zachránilo hlavní město Praha více jak 0,5 mld. Kč ve svém rozpočtu.

Tabulka 24: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních ve městě Brně

(v mil. Kč)

(vlastní zpracování s použitím dat z Ministerstva financí a Českého statistického úřadu)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	rozdíl podílů na sdílených daních mezi lety 2012 a 2013 (skutečnost)	rozdíl mezi skutečností a možným výpočtem (druhou variantou) v roce 2013	rozdíl mezi systémem platným do konce roku 2012 a druhou variantou pro rok 2013
6 623	6 840	6 218	- 218	405	- 622

V letošním roce přišlo město Brno na položce sdílených daní o více jak 200 mil. Kč. Je to však pro město částečným zadostiučiněním za aktivitu, kterou projevilo vůči nepřijetí druhé varianty, která byla předložena Ministerstvem financí. Neuskutečněním druhé varianty zachránilo město více jak 400 mil. Kč ve svém rozpočtu. Skutečná ztráta financí v příjmové části rozpočtu bude však jistě větší, vezmeme-li v úvahu rozpuštění finančních prostředků na dotace z národních zdrojů do základny celkových sdílených daní. Předpokládaný pokles o 200 mil. Kč je již promítnut do návrhu rozpočtu na rok 2013.

Tabulka 25: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních ve městě Ostravě

(v mil. Kč)

(vlastní zpracování s použitím dat z Ministerstva financí a Českého statistického úřadu)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	rozdíl podílů na sdílených daních mezi lety 2012 a 2013 (skutečnost)	rozdíl mezi skutečností a možným výpočtem (druhou variantou) v roce 2013	rozdíl mezi systémem platným do konce roku 2012 a druhou variantou pro rok 2013
5 254	5 409	4 653	- 156	601	- 756

Nenaplněním druhé varianty výpočtu podílu na sdílených daních zachovalo město Ostrava 600 mil. Kč v příjmové části svého rozpočtu. V porovnání skutečného stavu v letech 2012 a 2013 se městský rozpočet v oblasti daňových příjmů snížil o 150 mil. Kč, které však nejsou tak zásadní, jako by tomu bylo po přijetí druhé varianty, kdy by město Ostrava muselo snížit základnu svých daňových příjmů o více jak 750 mil. Kč.

Tabulka 26: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních ve městě Plzni

(v mil. Kč)

(vlastní zpracování s použitím dat z Ministerstva financí a Českého statistického úřadu)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	rozdíln podílů na sdílených daních mezi lety 2012 a 2013 (skutečnost)	rozdíln mezi skutečností a možným výpočtem (druhou variantou) v roce 2013	rozdíln mezi systémem platným do konce roku 2012 a druhou variantou pro rok 2013
2 931	3 021	2 119	- 90	813	- 902

Pokud započteme pokles na podílu sdílených daní města Plzně v současném používaném systému, tedy 90 mil. Kč, se ztrátou měst Brna a Ostravy, dostaneme hodnotu okolo 450 mil. Kč, která odpovídá skutečné avizované ztrátě těchto tří měst, které vypočetlo Ministerstvo financí.

Město Plzeň by bylo, v případě uskutečnění druhé varianty na výpočet podílu sdílených daní, nejvíce ztrátovým městem ze všech tří největších měst. Tato skutečnost je dána nejnižším procentním podílem na sdílených daních, což by se nejvýrazněji projevilo v případě, že by město Plzeň bylo započítáno mezi ostatní obce. V takovém případě by město Plzeň v roce 2013 přišlo o více než 900 mil. Kč na sdílených daních, tedy o téměř $\frac{1}{4}$ svých daňových příjmů. I zde by byla částečná kompenzace ztrát, ale i přes to by byl pokles příjmové části rozpočtu města znatelný.

9 KOMPARACE OBCÍ A MĚST VE ZLÍNSKÉM OKRESE

Od roku 2003 jsou okresy pouze statistickými a územně-orientačními jednotkami. Okres Zlín tvoří jednu čtvrtinu Zlínského kraje. Zlínský kraj je dále tvořen okresy Kroměříž, Uherské Hradiště a Vsetín.

Na území okresu Zlín se nachází 89 obcí, okres Kroměříž eviduje na svém území 79 obcí, okres Uherské Hradiště 78 obcí a okres Vsetín 61 obcí. V okrese Zlín se nachází osm obcí s pověřeným obecním úřadem. Těmito obcemi jsou Brumov – Bylnice, Luhačovice, Napajedla, Otrokovice, Slavičín, Valašské Klobouky, Vizovice a Zlín. Obce Luhačovice, Otrokovice, Valašské Klobouky, Vizovice a Zlín jsou zároveň i obcemi s rozšířenou působností. (Města, obce, © 1996-2013)

Podíváme – li se na území zlínského okresu z pohledu zákona o rozpočtovém určení daní, měli bychom podle predikce z konce roku 2012 vidět pouze spokojené obce, které měly roku 2013 dostat do svých obecních rozpočtů nemalou finanční injekci ze státního rozpočtu. Podle výpočtů Ministerstva financí by mělo do rozpočtů obcí ve zlínském okrese přibýt více jak 231 milionů korun. Ve skutečnosti je v současnosti velmi obtížné hodnotit, zda novela zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, je pro obce finančně perspektivní. Zeptala jsem se proto starostů všech obcí ve zlínském okrese, jak jsou spokojeni s přijetím novely zákona o rozpočtovém určení daní. Po odezvě téměř 70 % starostů obcí Zlínského okresu je zřejmé, že na novele vítají zejména změny váhového ohodnocení jednotlivých koeficientů a začlenění kritéria počtu dětí a žáků v mateřských a základních školách na jejich území.

Na celém území okresu Zlín, jehož celková katastrální výměra činí 103 363 hektarů, žije 192 849 obyvatel. Z pohledu celé České republiky (7 756 876 ha) zaujímá katastrální území okresu Zlín 1,3 % území České republiky. Procentuální podíl počtu obyvatel na celorepublikovém počtu (10 505 445 občanů) je 1,8 %. Pokud zhodnotíme ještě kritérium počtu žáků na území, tedy 20 309 dětí, dosahuje okres Zlín taktéž 1,8 % na celorepublikovém počtu dětí a žáků (1 098 684 dětí). (Ministerstvo financí, 2012b)

9.1 Odezva od obcí ve Zlínském okrese

Tabulka 27: Teoretický propočít sdílených daňových příjmů obcí a srovnání současného systému RUD s RUD platným od 1. 1. 2013 (Ministerstvo financí, 2012b)

název obce	počet obyvatel	rozloha (ha)	počet dětí ZŠ a MŠ	systém RUD 2012		systém RUD 2013 - predikce		
				sdílené daňové příjmy (v tis. Kč)	výnos na jednoho obyvatele	sdílené daňové příjmy (v tis. Kč)	výnos na jednoho obyvatele	navýšení sdílených daní (v tis. Kč)
Bělov	291	343,77	0	1 872,85	6,44	2 280,67	7,84	407,83
Biskupice	698	596,81	48	4 534,27	6,50	5 770,38	8,27	1 236,11
Bohuslavice nad Vlčí	389	685,57	0	2 634,23	6,77	3 167,46	8,14	533,24
Bohuslavice u Zlína	788	804,79	53	5 190,27	6,59	6 570,99	8,34	1 380,72
Bratřejov	769	1 194,55	46	5 241,26	6,82	6 568,49	8,54	1 327,23
Brumov-Bylnice	5 781	5 629,70	581	40 045,89	6,93	51 517,50	8,91	11 471,62
Březnice	1 240	915,31	57	8 074,89	6,51	9 969,52	8,04	1 894,63
Březová	494	266,00	25	3 108,95	6,29	3 929,35	7,95	820,40
Březůvky	670	796,92	40	4 445,89	6,64	5 599,27	8,36	1 153,38
Dešná	211	216,43	0	1 343,74	6,37	1 632,44	7,74	288,71
Dobrkovice	273	433,12	0	1 804,87	6,61	2 193,24	8,03	388,38
Dolní Lhota	606	500,46	58	3 914,52	6,46	5 128,39	8,46	1 213,88
Doubravy	517	1 018,48	0	3 582,55	6,93	4 269,08	8,26	686,54
Drnovice	430	761,80	31	2 924,27	6,80	3 752,00	8,73	827,72
Držková	361	2 088,41	19	3 072,70	8,51	3 803,21	10,54	730,51
Fryšták	3 712	2 416,81	498	24 243,93	6,53	33 139,72	8,93	8 895,78
Halenkovice	1 822	2 002,06	220	12 202,41	6,70	16 065,89	8,82	3 863,48
Haluzice	86	407,87	0	687,73	8,00	810,60	9,43	122,87
Horní Lhota	559	1 264,64	50	3 954,17	7,07	5 095,92	9,12	1 141,75
Hostišová	480	264,84	0	3 020,58	6,29	3 627,10	7,56	606,52
Hrobice	495	444,92	39	3 193,93	6,45	4 136,69	8,36	942,76
Hřivínův Újezd	541	766,16	51	3 623,33	6,70	4 726,22	8,74	1 102,88
Hvozdná	1 196	728,22	66	7 716,86	6,45	9 627,29	8,05	1 910,43
Jasenná	948	1 234,46	79	6 382,19	6,73	8 162,22	8,61	1 780,03
Jestřabí	300	388,79	34	1 945,36	6,48	2 640,39	8,80	695,03
Kaňovice	268	460,93	0	1 787,87	6,67	2 170,76	8,10	382,89
Karlovice	238	207,70	0	1 498,96	6,30	1 826,04	7,67	327,08
Kašava	905	840,43	190	5 939,19	6,56	8 536,92	9,43	2 597,73
Kelníky	166	384,12	0	1 150,00	6,93	1 385,14	8,34	235,15
Komárov	332	762,42	28	2 310,19	6,96	3 010,09	9,07	699,90
Křekov	176	384,91	0	1 210,04	6,88	1 458,83	8,29	248,79
Lhota	820	501,69	28	5 258,25	6,41	6 458,58	7,88	1 200,33
Lhotsko	248	295,50	0	1 596,40	6,44	1 942,20	7,83	345,80
Lípa	768	834,91	45	5 076,97	6,61	6 376,15	8,30	1 299,17
Lipová	350	1 147,91	0	2 592,30	7,41	3 108,76	8,88	516,46
Loučka	466	758,05	20	3 148,61	6,76	3 926,86	8,43	778,25
Ludkovice	705	1 185,13	52	4 835,64	6,86	6 142,58	8,71	1 306,94
Luhačovice	5 203	3 297,52	687	34 352,56	6,60	46 706,36	8,98	12 353,80
Lukov	1 736	1 084,62	129	11 260,89	6,49	14 261,08	8,21	3 000,20
Lukoveček	395	2 269,72	0	3 366,14	8,52	3 990,56	10,10	624,41
Lutonina	392	611,37	0	2 620,63	6,69	3 152,48	8,04	531,85
Machová	565	315,47	43	3 575,75	6,33	4 617,55	8,17	1 041,81
Mysločovice	608	359,44	317	3 864,66	6,36	7 134,29	11,73	3 269,63

název obce	počet obyvatel	rozloha (ha)	počet dětí ZŠ a MŠ	systém RUD 2012		systém RUD 2013 - predikce		
				sdílené daňové příjmy (v tis. Kč)	výnos na jednoho obyvatele	sdílené daňové příjmy (v tis. Kč)	výnos na jednoho obyvatele	navýšení sdílených daní (v tis. Kč)
Napajedla	7 377	1 980,23	927	51 346,43	6,96	64 925,52	8,80	13 579,09
Návojná	725	799,67	28	4 792,59	6,61	5 909,02	8,15	1 116,43
Nedašov	1 391	1 245,01	320	9 165,97	6,59	13 331,83	9,58	4 165,86
Nedašova Lhota	721	933,02	26	4 825,45	6,69	5 929,00	8,22	1 103,56
Neubuz	450	542,42	27	2 953,73	6,56	3 759,49	8,35	805,76
Oldřichovice	398	273,31	0	2 509,60	6,31	3 031,32	7,62	521,73
Ostrata	397	355,80	0	2 540,19	6,40	3 063,80	7,72	523,61
Otrokovice	18 456	1 960,80	1 874	140 885,15	7,63	158 867,80	8,61	17 982,65
Petrůvka	322	702,02	0	2 220,68	6,90	2 684,10	8,34	463,42
Podhradí	196	347,72	0	1 312,01	6,69	1 587,48	8,10	275,47
Podkopná Lhota	324	482,86	0	2 136,84	6,60	2 591,68	8,00	454,84
Pohořelice	846	587,95	85	5 458,79	6,45	7 144,28	8,44	1 685,49
Poteč	782	1 056,56	28	5 262,79	6,73	6 452,33	8,25	1 189,55
Pozlovice	1 232	958,66	157	8 043,17	6,53	10 727,66	8,71	2 684,49
Provodov	767	1 194,26	51	5 228,80	6,82	6 593,47	8,60	1 364,68
Racková	809	1 117,80	63	5 458,79	6,75	6 959,43	8,60	1 500,63
Rokytnice	579	998,28	31	3 963,23	6,84	4 959,78	8,57	996,55
Rudimov	245	1 003,88	0	1 889,84	7,71	2 268,18	9,26	378,34
Sazovice	726	391,91	56	4 620,37	6,36	5 937,75	8,18	1 317,37
Sehradice	737	908,99	48	4 914,95	6,67	6 208,78	8,42	1 293,83
Slavičín	6 776	3 367,84	785	47 096,54	6,95	59 789,63	8,82	12 693,09
Slopné	593	965,77	49	4 036,88	6,81	5 189,60	8,75	1 152,72
Slušovice	2 982	710,68	581	18 915,44	6,34	27 268,17	9,14	8 352,73
Spytihněv	1 718	965,94	114	11 095,47	6,46	13 951,33	8,12	2 855,86
Šanov	493	906,60	29	3 383,14	6,86	4 269,08	8,66	885,94
Šarovy	232	223,21	0	1 470,63	6,34	1 789,82	7,71	319,18
Štítná nad Vláří-Popov	2 284	2 840,96	260	15 468,85	6,77	20 316,23	8,90	4 847,39
Tečovice	1 317	666,97	124	8 448,78	6,42	10 944,99	8,31	2 496,21
Tichov	337	731,71	0	2 328,32	6,91	2 809,00	8,34	480,69
Tlumačov	2 523	1 551,62	247	16 403,57	6,50	21 442,83	8,50	5 039,26
Trnava	1 155	1 886,91	141	7 967,26	6,90	10 492,85	9,08	2 525,59
Ublo	266	462,99	25	1 776,54	6,68	2 355,61	8,86	579,07
Újezd	1 201	1 242,93	228	7 972,92	6,64	11 206,03	9,33	3 233,11
Valašské Klobouky	5 042	2 694,69	731	32 786,75	6,50	45 504,82	9,03	12 718,06
Velký Ořechov	754	619,93	194	4 895,69	6,49	7 354,11	9,75	2 458,42
Veselá	814	444,23	60	5 194,81	6,38	6 640,93	8,16	1 446,13
Vizovice	4 714	2 855,37	742	30 723,56	6,52	43 112,98	9,15	12 389,42
Vlachova Lhota	239	382,80	0	1 581,67	6,62	1 919,71	8,03	338,05
Vlachovice	1 487	2 238,70	225	10 203,80	6,86	13 767,73	9,26	3 563,93
Vlčková	384	1 090,27	0	2 780,38	7,24	3 329,83	8,67	549,45
Všemina	1 119	1 166,33	78	7 425,68	6,64	9 373,75	8,38	1 948,06
Vysoké Pole	824	1 211,38	68	5 593,62	6,79	7 154,27	8,68	1 560,65
Zádveřice-Raková	1 410	1 796,63	98	9 527,40	6,76	11 975,41	8,49	2 448,02
Zlín	75 660	10 282,60	7 865	702 835,02	9,29	712 875,49	9,42	10 040,47
Želechovice nad Dřevnicí	1 925	1 602,57	331	12 673,74	6,58	17 507,23	9,09	4 833,50
Žlutava	1 122	739,96	79	7 256,87	6,47	9 193,89	8,19	1 937,02
celkem	192 849	103 363,47	20 309	1 503 579,37	600,84	1 734 857,25	764,07	231 277,88

V okrese Zlín se nenachází žádná obec ve velikostní skupině 0 – 50 obyvatel, obcí s nejmenším počtem obyvatel je obec Haluzice s 86 obyvateli a rozlohou 258 ha. Ve velikostní skupině 51 – 2 000 obyvatel můžeme v okrese Zlín nalézt 77 obcí, dále 11 obcí ve velikostní skupině 2 001 – 30 000 obyvatel a v poslední velikostní kategorii od 30 001 obyvatel se nachází pouze statutární město Zlín.

Po krátkém dotazníkovém šetření, které je popsáno v kapitole 1, jsem zjistila, že všechny obce ve Zlínském okrese očekávanou změnu zákona o rozpočtovém určení daní vítají, ačkoli si mnoho z nich uvědomuje, že stávající systém není solidární. Obce s absencí mateřské či základní školy pozitivně kvitovaly zapojení kritéria počtu žáků do přepočtu sdílených daní, jelikož se jim tak sníží neinvestiční výdaje na děti a žáky, které splácely okolním obcím. Takových obcí je na sledovaném území 26. Většina těchto obcí se nachází ve velikostní kategorii do 400 obyvatel, pouze obce Hostišová se 480 obyvateli a Doubravy s 517 obyvateli jsou výjimkou.

Pozitivní ohlas je i na straně obcí, které si na rok 2013 naplánovaly větší investiční akce. Velmi oceňují zařazení financí plynoucích z národních dotačních titulů do společné základny sdílených daní. Nejčastější investiční plány v okrese Zlín v letošním roce jsou opravy chodníků, zateplení veřejných budov nebo rekonstrukce mateřských a základních škol. Jednou z priorit, do které obce plánují investovat je vybudování kompostárny či nákup kompostérů a svoz bioodpadů. Lze vidět, že obce si uvědomují, že ochrana životního prostředí je jednou ze základních složek udržitelného rozvoje obce.

I přes všechny zdánlivé výhody si představitelé obcí uvědomují, že na skutečné výsledky, které novela přinese, si budou muset počkat minimálně do závěrečného účtu za rok 2013. Obce byly v průběhu roku 2012 seznámeny se změnami, které novela zákona 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, přinese a zároveň byly upozorněny, aby byly střídme při vytváření rozpočtu, zejména v oblasti daňových příjmů.

10 DOPAD ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ NA TŘI VYBRANÉ OBCE

Jako hlavní část své diplomové práce jsem si zvolila komparaci tří obcí nacházejících se na území Zlínského okresu. První obcí je obec Ludkovice, nacházející se ve velikostní kategorii do 1000 obyvatel, druhou obcí je město Brumov - Bylnice, které spadá do velmi diskutované kategorie 2 000 – 10 000 obyvatel, a třetí vybranou obcí je bývalé okresní, nyní krajské město Zlín, jakožto největší a nejlidnatější obec na komparovaném území.

10.1 Obec Ludkovice

Obec Ludkovice se nachází 15 km od statutárního města Zlína. Se 712 obyvateli patří k průměru ve Zlínském okrese. V době územně správních celků – okresů patřila obec Ludkovice od roku 1960 do roku 2003 pod okres Zlín. V současnosti samostatná obec spadá pod pověřený obecní úřad v Luhačovicích. Ke katastru obce náleží od roku 1980 i osada Pradlisko, celková katastrální výměra obce tak činí 1185 ha, což představuje až dvojnásobek výměry podobně zalidněných obcí ve Zlínském okrese. Průměrná nadmořská výška je 267 m n.m., ale část území se nalézá v nadmořské výšce 520 m, což komplikuje život nejen místním občanům a zejména v zimních měsících. Na území obce leží vodní nádrž Ludkovická přehrada, která slouží jako zásobárna vody a ochrana před povodněmi. V rámci občanské vybavenosti se zde nachází mateřská škola, základní škola, obvodní, dětský i zubní lékař, Česká pošta, obchod a tělocvična, která je využívána jak pro sportovní, tak i kulturní akce. (Obec Ludkovice, ©2013)

Následující informace jsem se dozvěděla po rozhovoru s panem starostou Stanislavem Bartošem. Základní škola v Ludkovicích má historickou hodnotu, byla postavena v roce 1910, a slouží žákům prvních a druhých tříd nejen z Ludkovic, ale i z vedlejší obce Biskupice. Obec Biskupice pak nabízí prostory své základní školy pro žáky třetího, čtvrtého a pátého stupně základní školy. Žáci na vyšším stupni základní školy dojíždějí za vzděláním do školy v Luhačovicích nebo ve Zlíně. Do roku 2013, kdy obce musely odvádět příspěvky na žáky svých obcí, měla obec Ludkovice uzavřenu bezplatnou smlouvu s obcí Biskupice. Za žáky na vyšším stupni základního vzdělání již obec Ludkovice odváděla příspěvky. V roce 2012 dojížděli do základní školy ve Zlíně 3 žáci. Za každého žáka obec odváděla 3 000 Kč. Do rozpočtu města Luhačovice v roce 2012 odvedla obec Ludkovice

88 442 korun. Tato částka zahrnovala příspěvek na žáka i příspěvek na stravování žáka. Celkem v roce 2012 navštěvovalo základní školu v Luhačovicích 25 žáků z obce, z toho 22 žáků se ve škole i stravovalo. V předchozích letech byla tato částka poměrně vyšší, v roce 2010 dosahovala téměř 120 000 korun, jelikož základní školy v Luhačovicích a Zlíně navštěvovalo více žáků obce. V současnosti navštěvuje mateřskou a základní školu v Ludkovicích 52 dětí a žáků.

Obec Ludkovice je součástí mikroregionu Luhačovské Zálesí. Jak už z názvu vypovídá, jedná se o mikroregion vytvořený okolo lázeňského města Luhačovice. Mikroregion Luhačovské Zálesí tvoří obce a města Biskupice, Březůvky, Dobrkovice, Dolní Lhota, Doubravy, Horní Lhota, Hřivínův Újezd, Kaňovice, Kelníky, Ludkovice, Luhačovice, Petrůvka, Podhradí, Pozlovice, Provodov, Rudimov, Sehradice, Slavičín, Slopné a Velký Ořechov. V rámci mikroregionu se obec Ludkovice participovala na projektech opravy silniční infrastruktury a cyklostezek. V současnosti spolupracuje na projektu Kompostování v Luhačovském Zálesí, kdy byly do obce Ludkovice nakoupeny kompostéry, které budou rozdány občanům do pronájmu, aby se zamezilo stoupajícímu množství odpadu v obci. V roce 2010 byly obci Ludkovice poskytnuty finanční prostředky ve výši 500 000 korun na záchranný a varovný systém. (Luhačovské Zálesí, ©2010-2011)

Pan Stanislav Bartoš, starosta obce Ludkovice, však nepovažuje spolupráci v mikroregionu za dostatečnou, proto inicioval vytvoření Místní akční skupiny, do které se zapojili i místní podnikatelé a živnostníci a která se nachází na území Luhačovského Zálesí. Tato Místní akční skupina využívá principu Leader a napomáhá úsilí o obnovu a rozvoj obcí. Zároveň přispívá k rozvoji zemědělství a péči o přírodu a krajinu. V rámci MAS byly pořízeny do obce Ludkovice prostředky na čištění komunikací v zimním období. Obec Ludkovice si posléze na své náklady pořídila i prostředky na letní údržbu, jako jsou sekačky a křovinořezy.

10.1.1 Daňové příjmy v obci

Tabulka 28: Daňové příjmy obce Ludkovice (v tis. Kč)

(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů obce

Ludkovice)

	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutečné plnění	skutečné celkové příjmy	podíl daňových příjmů (%)
2009	5 396	5 254	5 293	6 787	77,99
2010	4 853	5 758	5 760	7 497	76,83
2011	5 684	5 539	5 440	9 109	59,72

V roce 2009 se při sestavování rozpočtu počítalo s menším objemem daňových příjmů, než jaká byla skutečnost v roce 2008. Skutečné daňové příjmy v roce 2008 v obci Ludkovice činily 5 780 000 korun. Skutečné plnění v roce 2009 bylo ještě o 100 tisíc Kč nižší, než se původně předpokládalo. Největší propad zaznamenala položka daně z příjmů právnických osob, a to o 543 000 korun (Obec Ludkovice, 2010).

Schválený rozpočet na rok 2010 počítal podle slov pana starosty s podobným poklesem daňových příjmů, jako tomu bylo v roce 2009. Ve skutečnosti byl obecní rozpočet navýšen o 905 tisíc Kč.

V roce 2011 dosáhly skutečné daňové příjmy 5 440 000 korun, což je o 244 tisíc korun méně než se při sestavování rozpočtu pro fiskální rok 2011 předpokládalo.

Tabulka 29: Návrh rozpočtu obce Ludkovice - daňové příjmy (v tis. Kč)

(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů obce Ludkovice)

	DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků	DPFO ze SVČ	DPFO z kap. výnosů	DPPO	DPPO za obec	DPH	poplatek za komunál ní odpad	poplate k ze psů	odvod z loterií	správní poplate k	daň z nemovitost i	DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKE M	celkové příjmy	podíl daňových příjmů (%)
2012	1 100	100	90	1 000	37	2 300	274	11		6	350	5 268	6 093	86,46
2013	1 300	200	110	1 300	35	2 700	274	11	20	6	364	6 320	7 090	89,14

Odhady na rok 2013 počítaly, dle slov starosty Stanislava Bartoše, se zvýšením rozpočtové základny díky novele zákona o rozpočtovém určení daní. Návrh rozpočtu obce Ludkovice na rok 2013 je o 1 milion korun vyšší než v roce 2012. V roce 2013 se počítá s nárůstem financí u všech daní z příjmů fyzických osob i u daně z příjmů právnických osob. Největší

nárůst je, podobně jako i v jiných obcích, u daně z přidané hodnoty. V roce 2013 posílil rozpočet i zisk z odvodu z loterie.

10.1.1.1 Místní poplatky v obci Ludkovice

V letech 2012 a 2013 jsou na území obce odváděny poplatky ze psů a poplatky za svoz, třídění a zneškodnění komunálního odpadu. Od roku 2013 se po změně zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, uplatňuje v obci i odvod z loterií. Poplatky ze psů činí v obci Ludkovice a v osadě Pradlisko 100 Kč za jednoho psa, obyvatelé samot odvádí 50 Kč za druhého a každého dalšího psa. Základní poplatek za svoz, třídění a zneškodnění komunálního odpadu dosahuje 400 korun. V obci Ludkovice jsou odváděny i platby za pronájem hrobového místa a to ve výši 115 Kč. (Zastupitelstvo obce Ludkovice, 2012, s. 1; 2013, s. 1)

10.1.2 Obec Ludkovice a rozpočtové určení daní

Podobně jako i ostatní obce ve Zlínském okrese, tak i obec Ludkovice uvítala novou změnu v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, v roce 2013. Ačkoli má obec ve své správě pouze mateřskou školu a dvě třídy základní školy, nové kritérium přepočtu na žáka slibuje přínos téměř půl milionu korun do rozpočtu obce, než kdyby toto kritérium nebylo zavedeno. Díky tomuto kritériu odpadla i položka neinvestičních výdajů v rozpočtu, kterými obec doplácela na své žáky v Luhačovicích a Zlíně. Obec Ludkovice patří k těm obcím, které profitují z většího katastrálního území.

Pro potřebu diplomové práce jsem vypracovala výpočet, který by měl odpovídat současnému nastavení podílu na sdílených daních. Postup je uveden v kapitole 5. V tabulce jsou uvedeny údaje k 1. 1. 2012, jelikož Český statistický úřad, který je ze zákona uveden jako jediný hodnověrný zdroj při stanovení počtu obyvatel obce, zveřejňuje svá data v květnu daného roku.

Výpočty jsou provedeny mnou z dat uvedených v tabulkách Ministerstva financí a Českého statistického úřadu.

Tabulka 30: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních v obci Ludkovice
(v tis. Kč)

(vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí a Českého statistického úřadu)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	nárůst podílu na sdílených daních mezi lety 2012 a 2013 (skutečnost)	rozdíl mezi skutečností a možným výpočtem (druhá varianta) v roce 2013	výnos na obyvatele v roce 2012	výnos na obyvatele v roce 2013
6 208	4 686	6 323	1 522	-115	6,6	8,8

Pokud srovnáme současný systém a systém do roku 2013 je patrné, že současný systém slibuje navýšení rozpočtu obce Ludkovice o 1,5 mil. Kč korun než v případě, že by byl zachován minulý systém. Pro další srovnání jsem vytvořila výpočet za stavu, kdy by města Brno, Ostrava a Plzeň byly započítány do tabulky společně s ostatními obcemi a pouze u hlavního města Prahy by byl zachován speciální přepočítací koeficient. Obec Ludkovice by v takovém případě, kdy by byla přijata varianta dvě, navýšila svůj rozpočet o dalších 115 tis. Kč. Pan starosta je však i se skutečným současným stavem spokojen.

10.1.2.1 Názor pana starosty na změnu rozpočtového určení daní

Pan starosta Stanislav Bartoš změnu rozpočtového určení vítá. Na konci roku 2012 se zúčastnil setkání starostů Zlínského kraje, kde jim byly vysvětleny změny, které v následujících letech nastanou. Každý občan může od pololetí roku 2012 na internetových stránkách Ministerstva financí nebo TOP 09 a STAN nalézt kalkulačku přepočtu zisku sdílených daňových příjmů a výnos na jednoho obyvatele. Údaje jsou však pouze teoretické, bylo proto starostům doporučeno, aby od očekávané výše odečetli minimálně 5 %. Starosta obce Ludkovice je ve funkci již 14 let, proto je jeho pohled na zvýšení rozpočtové základny realistický a umírněný.

Do budoucna starosta obce Ludkovice věří, že kritérium počtu žáků zůstane zachován, jelikož podle jeho slov: „život v obci tvoří děti.“ Ačkoli demografický vývoj v obci naznačuje lehký útlum porodnosti, obyvatel obce pozvolna přibývá. Tato skutečnost je dána především atraktivností území a možností volnočasových aktivit. K pozitivům patří i základní a mateřská škola, která má historickou hodnotu. Proto je zde tendence tento trend zachovat a podporovat mladé rodiny. Jelikož obec Ludkovice se svými 700 obyvateli

patří k menším obcím v České republice, má snahu o udržení trvalého rozvoje díky úzkým vazbám na své občany.

Z hlediska speciálního postavení měst Prahy, Brna, Ostravy a Olomouce nevidí starosta Stanislav Bartoš žádnou diskriminaci vůči ostatním obcím a městům. Částka, o kterou tyto obce musely snížit rozpočty, se mu zdá vysoká a zbytečná. Uvědomuje si, že tato města musí zaštit'ovat nejen své území, ale rozsáhlé spádové oblasti.

10.1.3 Investice v obci

Z rozhovoru se starostou obce Ludkovice jsem se dozvěděla, že je rozpočet obce Ludkovice každoročně sestavován na úrovni 6 milionů korun. Obec se snaží dlouhodobě šetřit na větší investiční akce. Projekty, které dosahují výše maximálně 1,5 milionu korun, je obec schopna samostatně financovat. Na další plány jsou vypracovávány projekty ve spolupráci zejména s MAS Luhačovské Zálesí. V posledních letech byla největší finanční zátěž pro obec oprava silnice do osady Pradlisko. V červenci a srpnu roku 2009 byla provedena oprava – zateplení základní a mateřské školy z dotací Zlínského kraje v celkové hodnotě 1 176 201 Kč. Úspěšná byla i rekonstrukce tělocvičny v roce 2008, která bude nadále plnit nejen sportovní, ale i kulturní funkci. Do budoucna je plánována modernizace chátrajících prostor bývalého koupaliště na území obce. Tyto prostory by měly být využity pro vznik nové víceúčelové haly. Občané neodvádějí poplatky za stočné.

10.2 Město Brumov – Bylnice

Město Brumov – Bylnice se nachází na hranicích České a Slovenské republiky. Město je tvořeno čtyřmi místními částmi, a to Brumov, Bylnice, Svatý Štěpán a Sidonie (Brumov-Bylnice, © 2007b).

Data z roku 2012 udávají, že na území obce žije 5781 obyvatel na katastru 5630 hektarů. Na území obce se nachází dvě mateřské školy – Mateřská škola Svatý Štěpán a Mateřská škola Brumov – Bylnice, a Základní škola Brumov – Bylnice, které navštěvuje v současné době 581 dětí a žáků (Ministerstvo financí, 2012b).

Město Brumov – Bylnice eviduje na svém území tyto rozpočtové, příspěvkové, zřizované, řízené a jiné organizace: Městské kulturní středisko Brumov-Bylnice, Městské muzeum a informační středisko, Městská knihovna, Hrad Brumov, Mateřská škola Svatý Štěpán,

Mateřská škola Brumov-Bylnice, Základní škola Brumov-Bylnice, Dům dětí a mládeže Bylnice, Služby města Brumov-Bylnice, Sbor dobrovolných hasičů Brumov, Sbor dobrovolných hasičů Bylnice, Sbor dobrovolných hasičů Svatý Štěpán a Zdravotní středisko Brumov-Bylnice (Brumov-Bylnice, © 2007c).

Město Brumov – Bylnice patří mezi osm měst v okrese Zlín s pověřeným městským úřadem. Městský úřad Brumov-Bylnice v rámci pověřeného městského úřadu vykonává státní správu pro obce Brumov-Bylnice, Štítná nad Vláří, Popov, Jestřabí, Rokytnice, Návojná, Nedašov a Nedašova Lhota na úseku ochrany zemědělského půdního fondu, přestupkové agendy a vodoprávního úřadu a zajišťuje dávky a služby sociální péče pro občany těchto obcí. V rozpočtu obce se tak vyskytuje i příspěvek na výkon státní správy, který představuje závazný finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtu města. (Brumov-Bylnice, © 2007a)

Mimo samostatné působnosti vykonává město Brumov – Blynice na svém území také státní správu ve věcech, které stanoví zákon, tedy přenesenou působnost. Při výkonu přenesené působnosti se město řídí zákony a právními předpisy vydanými na základě zákona, usnesení vlády a směrnic ústředních správních úřadů. Město v přenesené působnosti vykonává státní správu na úseku matriky a evidence obyvatel, dále na úseku péče o rodinu a děti, na úseku péče o občany staré, těžce zdravotně postižené a nepřizpůsobené, na úseku péče o občany nezaměstnané, na úseku občanských průkazů a přestupků, na úseku povolování výherních hracích přístrojů, na úseku stavebního úřadu, silničního správního úřadu a vodoprávního úřadu, na úseku ochrany přírody a krajiny, odpadového hospodářství a ochrany zemědělského půdního fondu a na úseku ochrany ovzduší. (Brumov-Bylnice, © 2007a)

10.2.1 Daňové příjmy

Ze slov pana starosty Zdenka Blanaře a z tabulky 31 vyplynulo, že podíl daňových příjmů na celkových příjmech se ve městě Brumov – Bylnice dlouhodobě pohybuje okolo 65 %. V roce 2009 byl podíl na celkových příjmech více jak 80 %. To bylo zapříčiněno především ekonomickou krizí a útlumem nedaňových a kapitálových příjmů a dotací.

Tabulka 31: Schválené daňové příjmy města Brumov – Bylnice (v tis. Kč)
(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Brumov – Bylnice)

	DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků	DPFO ze SVČ	DPFO z kap. výnosů	DPPO	DPPO za obec	DPH	poplatek za komunální odpad	poplatek ze psů	poplatek za užívání veřej. prostranství	poplatek ze vstupného a ubytovací kapacity	poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	odvod z provozování výherních hracích přístrojů a loterií	správní poplatky	daň z nemovitosti	DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	celkové příjmy	podíl daňových příjmů (%)
2007	8 500	2 000	500	10 000	2 000	16 500	1 740	65	25	25	300	40	400	1 200	43 295	54 550	79,37
2008	8 500	2 300	400	12 100	1 500	20 500	2 000	65	20	20	450	45	400	1 300	49 600	64 106	77,37
2009	9 000	1 700	700	13 500	1 100	20 500	2 355	67	20		500	50	500	1 300	51 292	63 732	80,48
2010	8 500	1 100	800	9 000	500	19 500	2 300	67	30		500	50	500	2 500	45 347	69 798	64,97
2011	8 100	900	800	10 000	700	20 500	2 350	70	30		300	100	500	2 150	46 500	68 651	67,73
2012	9 200	1 300	850	9 000	800	21 000	2 380	70	20		350	100	350	2 300	47 720	71 413	66,82
2013	13 500	1 100	900	11 400	700	24 400	2 360	70	15		5	1 650	180	2 300	58 580	99 695	58,76

Zejména nárůst daně z příjmů právnických osob v roce 2009 navýšil daňové příjmy o více jak 1 milion korun na 51 milionů korun, což byly do letošního roku nejvyšší daňové příjmy ve městě. V roce 2010 tato položka naopak zaznamenala největší propad, kdy došlo ke stagnaci podnikatelské základny ve městě. Pan starosta dále podotkl, že nárůst celkových příjmů v tomto roce byl způsoben vysokými přijatými transfery. Podobně tomu bylo i v roce 2012, kdy ale celkové příjmy byly navýšeny zejména díky nedaňovým příjmům, a to v oddílu Podnikání a restrukturalizace v zemědělství a potravinářství. V roce 2013 předpokládalo zastupitelstvo města pozvolné navýšení v oblasti daňových příjmů, a to díky novele zákona o rozpočtovém určení daní. Na rok 2013 má město naplánováno plno investičních záměrů, na které získalo různouúrovňové investiční transfery.

10.2.1.1 Místní poplatky

Místní poplatky se ve městě Brumov – Bylnice odvádí za likvidaci komunálního odpadu, ze psů, za užívání veřejného prostranství a za provozovaný výherní hrací přístroj. Do roku 2008 odváděli občané navíc poplatek ze vstupného a poplatek z ubytovací kapacity. Od roku 2013 po změně zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, přibyla výrazná částka v daňových příjmech města na položce 1351 – Odvod z výherních hracích přístrojů, který navýšil příjmovou část rozpočtu města o 1,5 milionu korun. (Mudráková, 2013, s. 4)

Město Brumov – Bylnice má dle slov pana starosty nastaveny výše poplatků podle směrnic, avšak nejrozdílnější financování má u poplatku ze psů. Zatímco obyvatelé v rodinných domcích zaplatí za psa 120 Kč ročně, u obyvatel na sídlištích činí tento poplatek za jednoho psa 800 Kč.

10.2.2 Závazný finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtu města

Příspěvek na výkon státní správy je určen na částečnou úhradu výdajů spojených s výkonem státní správy v rámci přenesené působnosti a nepodléhá finančnímu vypořádání (Pavlíková, 2013).

Příspěvek na školství ze státního rozpočtu byl do roku 2013 stanoven podle počtu žáků na daný školní rok a je určen na financování provozu školských příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem je město Brumov – Bylnice. Od roku 2013 je příspěvek součástí základny sdílených daní (viz kap. 7.2).

Tabulka 32: Příspěvek na žáka

(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Brumov – Bylnice)

příspěvek na jednoho žáka	
2009	1 429
2010	1 407
2011	1 397
2012	1 376

Z tabulky 33 je patrné, že pozvolný nárůst transferů na výkon státní správy dosáhl v roce 2010 svého maxima, což bylo zapříčiněno změnou výpočtu transferu a zejména celkovým navýšením financí na příspěvek na výkon státní správy ve státním rozpočtu (více kap. 7.1.2). Celkový meziroční rozdíl finančních prostředků pro oblast neinvestičních přijatých transferů ze státního rozpočtu zaznamenal v roce 2012 pokles o 810 000 korun. Samotný příspěvek na výkon státní správy se snížil o 775 000 korun. Snížení transferů na výkon státní správy souvisí se snížením počtu zaměstnanců sociálního odboru z důvodu přesunu výplat sociálních dávek od roku 2012 na Úřady práce. (Ministerstvo financí, 2012c)

*Tabulka 33: Neinvestiční přijaté transfery ze
státního rozpočtu*

(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města
Brumov – Bylnice)

	příspěvek na školství	transfer na výkon státní správy	celkové neinvestiční transfery ze státního rozpočtu
2007	989 000	3 481 000	4 470 000
2008	942 282	3 560 000	4 502 282
2009	903 000	3 614 000	4 517 000
2010	859 000	6 552 000	7 411 000
2011	829 000	5 381 000	6 210 000
2012	794 000	4 606 000	5 400 000
2013		4 615 400	4 615 400

Jako neinvestiční transfer ze státního rozpočtu jsou považovány i sociální dávky. Dotace na dávky sociální péče probíhají od 1. 1. 2007 v jiném režimu, proto již nejsou součástí neinvestičního přijatého transferu ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu. V souvislosti s přijetím zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, jsou od roku 2007 dotace určené na zajištění výkonu sociálních služeb poskytovány Ministerstvem práce a sociálních věcí. Tento nárokový příspěvek je poskytován z kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí prostřednictvím rozpočtů obcí (Řehová, 2007).

Tabulka 34 – Příspěvek na sociální dávky

(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Brumov – Bylnice)

sociální dávky	
2008	5 000 000
2009	2 900 000
2010	5 000 000
2011	6 000 000

10.2.3 Obec a rozpočtové určení daní

Město Brumov – Bylnice patří společně s městy Luhačovice, Napajedla, Otrokovice, Slavičín, Valašské Klobouky a Vizovice k těm obcím, které by měly, po zavedení nového systému přerozdělování sdílených daní, získat více jak 10 mil. Kč do svých rozpočtů. Výnos na jednoho obyvatele by se měl po roce 2013 zvýšit o více jak 2 tisíce korun. (Ministerstvo financí, 2012b)

Procentuální navýšení podílu na sdílených daních pro město Brumov – Bylnice je nejvyšší v rámci tří komparovaných měst. Tabulky výpočtu sdílených daní viz kap. 6.

Tabulka 35: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních ve městě

Brumov – Bylnice (v tis. Kč)

(vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí a Českého statistického úřadu)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	nárůst podílu na sdílených daních mezi lety 2012 a 2013 (skutečnost)	rozdíl mezi skutečností a možným výpočtem (druhá varianta) v roce 2013	výnos na obyvatele v roce 2012	výnos na obyvatele v roce 2013
52 089	38 673	53 020	13 416	-931	6,7	9,0

Výsledek systému v roce 2013 nám dá sumu 52 mil. Kč. Pokud by byla přijata druhá navrhovaná varianta pro výpočet podílu na sdílených daních, polepšilo by si město Brumov – Bylnice o další milion korun. Nejjasněji můžeme navýšení sdílených daní vidět u nárůstu výnosu na jednoho obyvatele. Zatímco v roce 2012 se částka na jednoho obyvatele pohybovala okolo 6,5 tis. Kč, od roku 2013 výnos vzrostl na 9 tis. korun.

Takto můžeme vidět, jak si obce, které byly v minulém systému na okraji financování sdílených daní, po roce 2013 značně pomůžou.

10.2.3.1 Názor pana starosty na změnu rozpočtového určení daní

Dle slov pana starosty Zdenka Blanaře si město novelou zákona v roce 2013 značně polepšilo. Jelikož se od roku 2008 město Brumov – Bylnice octlo ve skupině obcí s nejnižšími příjmy na obyvatele, a tedy i velmi nízkým podílem na sdílených daních, je částečné navýšení v letošním roce velmi očekávaným krokem. Po novele zákona v roce 2008, kdy se obce od 2 tisíc do 10 tisíc obyvatel ocitly v tzv. „potenciálové jámě“, musely omezovat výdaje ve svém rozpočtu, a tudíž nemohly financovat investice na rozvoj svého území, jak to dělaly okolní obce. Město Brumov – Bylnice je i obcí s pověřeným obecním

úřadem, tedy obcí vykonávající navíc činnosti v rámci státní správy. Ačkoli každoročně dostávají příspěvky ze státní pokladny na výkon státní správy, značnou část, na udržení plynulé a kvalitní správy, si musí spolufinancovat ze svého rozpočtu. Do rozpočtu na rok 2013 už zapracovalo město i očekávaný nárůst na podílu sdílených daní ve výši téměř 10 mil. Kč.

Pro město Brumov – Bylnice je nejsilnějším a nejdůležitějším kritériem v zákoně o rozpočtovém určení daní poměr započtené výměry katastrálních území obce, jelikož město obhospodaruje velká obecní území, do kterých se samozřejmě započítávají i místní části. Výdaje na zaopatření území patří k nejvyšším částkám v rozpočtu města, zejména v zimním období, kdy je potřeba zajistit plynulý provoz a údržbu místních komunikací.

Nové kritérium poměru počtu dětí a žáků nepřineslo městu žádné výraznější příjmy.

V samostatném postavení měst Brna, Ostravy a Plzně nevidí starosta žádnou nespravedlivost a není v jeho kompetenci tento stav řešit.

10.2.4 Investice v obci

V roce 2013 činí očekávaná výše investičních přijatých transferů 18 310 000 Kč. Na letošní rok jsou plánovány tyto projekty (Mudráková, 2013, s. 7):

- protipovodňová opatření pro město Brumov – Bylnice – Státní fond životního prostředí a mezinárodní instituce; 2 300 000 Kč
- zateplení Kulturního domu Brumov – Bylnice – Státní fond životního prostředí; 3 580 000 Kč
- zateplení budovy č. p. 9 v místní části Sidonie – Státní fond životního prostředí; 1 230 000 Kč
- pořízení zásahové požární automobilové stříkačky – Ministerstvo vnitra, generální ředitelství hasičského záchranného sboru ČR a Zlínský kraj; 1 500 000 Kč
- cyklostezka Bečva – Vlára – Váh, úsek Brumov – Bylnice, 1. etapa – Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava; 6 300 000 Kč
- regenerace náměstí v Brumově – Bylnici, 1. etapa – Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava; 3 400 000 Kč

10.3 Statutární město Zlín

Bývalé okresní, nyní krajské město Zlín eviduje na rozloze 10 283 hektarů 75 660 obyvatel (Ministerstvo financí, 2012b). Statutární město Zlín tvoří jádro, tzv. „vnitřní Zlín“, který se dělí na 14 místních částí, a 15 místních částí, které tvoří tzv. „velký Zlín“. Postupně od roku 2008 vznikla v každé místní části kancelář místní části, ve které jmenovaní občané dané místní části dobrovolně vykonávají činnost spadající pod územní samosprávu. Komise místních částí jsou poradními orgány Rady a Zastupitelstva města Zlína. Cílem vytvoření komisí místních částí bylo zlepšení komunikace občanů jednotlivých částí města Zlína s volenými orgány. (Straka, 2012)

Na území statutárního města Zlín působí 40 příspěvkových organizací zřízených statutárním městem. Z toho 13 základních škol a 24 mateřských škol. Počet dětí a žáků navštěvujících k 30. 9. 2012 základní a mateřské školy ve městě Zlíně byl 8 079. (Holcová, 2013)

10.3.1 Daňové příjmy

Tabulka 36: Rozpočet statutárního města Zlína (v tis. Kč), daňové příjmy
(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Zlína)

	DPFO ze závislé činnosti	DPFO ze SVČ	DPFO z kapit. výnosů	DPPO	DPPO za obce	DPH	poplatky v oblasti ŽP	ostatní daně a poplatky z vybraných činností a služeb	ostatní odvody z vybraných činností a služeb	správní poplatky	daň z nemovitosti	DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	PŘÍJMY CELKEM	podíl daňových příjmů (%)
2006	164 907	94 997	9 968	187 691	1 801	294 217	39 960	14 984	4 367	32 061	28 212	873 165	1 501 439	58,16
2007	187 515	64 421	11 339	205 719	51 547	309 809	41 435	15 650	7 026	33 089	28 161	955 711	1 674 896	57,06
2008	177 156	65 657	14 267	247 553	68 469	354 284	43 678	10 609	7 938	28 691	28 719	1 047 021	1 947 313	53,77
2009	162 290	25 450	13 469	164 733	47 701	337 005	45 659	7 679	5 237	20 800	30 263	860 286	1 642 470	52,38
2010	164 815	41 501	13 485	157 257	55 473	359 861	42 230	8 009	3 410	19 663	47 851	913 555	2 062 404	44,30
2011	162 137	21 608	14 584	152 564	56 439	362 146	42 104	13 661	3 497	18 794	45 918	893 452	1 570 839	56,88
2012 - upravený	166 000	27 000	15 000	156 000	44 578	370 000	8 130	34 416	22 199	17 048	48 000	908 371	1 259 233	72,14
2013 - návrh	173 000	25 500	17 000	164 000	56 000	357 381	8 110	32 350	41 000	16 208	48 000	938 549	1 244 821	75,40

Ve statutárním městě Zlín netvoří daňové příjmy tak vysoký podíl, jako je tomu u ostatních, dříve komparovaných obcí. Vysoké procento u let 2012 a 2013 je pouze předběžné, jelikož skutečný výsledek hospodaření není dosud znám. V porovnání s rozpočty z předchozích let lze očekávat snížení podílové základny daňových příjmů na celkových

příjmech. Jednotlivé položky rozpočtu jsou celoročně upravovány a tak často nastávají značné rozdíly mezi schváleným rozpočtem a skutečným rozpočtem uvedeným v závěrečném účtu. Vyšší procento daňových příjmů je také odrazem změn legislativy v posledních letech. Druhým nejvyšším podílem na celkových příjmech byly až do roku 2011 přijaté dotace. Jejich redukce od roku 2012 je důvodem výrazného poklesu příjmů. Zatímco v roce 2010 dosahovaly přijaté dotace výše téměř 739 mil. Kč, jelikož byly naplánovány větší investiční akce na území města Zlína, které byly dotovány z národních a nadnárodních dotačních titulů (vice kap. 10.3.4) na rok 2013 jsou predikovány dotace ve výši 54 mil. Kč, což je pokles o více jak 90 %. Hluboké a rychlé snížení dotací však není kompenzováno jinými součástmi rozpočtu, tedy ani jistým nárůstem daňových příjmů. (Zlín, 2010b; 2013)

Nejvýraznější nárůst daňových příjmů nastal v roce 2008. Na tomto meziročním nárůstu měla nejvyšší podíl daň z příjmů právnických osob, jejíž výše byla pozitivně ovlivněna změnou zákona o rozpočtovém určení daní, a také dopady zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů. Naopak negativně se na rozpočtu města Zlína projevila změna zákona o daních z příjmů v roce 2008, která snížila o více jak 10 mil. Kč daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Tento pokles byl ovlivněn změnou způsobu výpočtu základu daně a jednotnou sazbou daně z příjmů pro všechny zaměstnance. V roce 2008 došlo ke zvýšení snížené sazby DPH, což predikovalo výrazný nárůst příjmů z daně z přidané hodnoty. Jistý nárůst byl skutečně zaznamenán, ale očekávaná výše byla ovlivněna důsledky celosvětové hospodářské krize. (Zlín, 2008, s. 1-2)

Nárůst daně z nemovitostí v roce 2010 o více jak 17 mil. Kč byl ovlivněn novelou zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, kterou došlo od 1. 1. 2010 k navýšení zákonné sazby daně z pozemků a staveb na dvojnásobek. (Zlín, 2010c, s. 1)

Jednou z dlouhodobě nejstabilnějších položek daňových příjmů rozpočtu je daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, jejíž výnos závisí na objemu mezd v České republice.

10.3.1.1 Poplatky

Statutární město Zlín člení poplatky do čtyř oddílů. Poplatky za znečišťování životního prostředí a za využívání přírodních zdrojů, ostatní daně a poplatky z vybraných činností a služeb, což jsou místní poplatky, dále ostatní odvody z vybraných činností a služeb, kam

patří odvod výtěžku z provozování loterií, příjmy za zkoušky odborné způsobilosti od žadatelů o řidičské oprávnění a od roku 2012 odvod z výherních hracích přístrojů, a nakonec správní poplatky. Součástí ostatních odvodů z vybraných činností a služeb je i ekologická daň při první registraci vozidla, která je příjmem Státního fondu životního prostředí. Správní poplatky jsou tvořeny zejména z poplatků za evidenci motorových vozidel a poplatků za vydávání cestovních dokladů. (Zlín, 2011b, s. 1)

Příjmovou složku rozpočtu statutárního města Zlína navyšují každoročně místní poplatky. Součástí místních poplatků je poplatek ze psů, poplatek za využívání veřejného prostranství a poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. Do roku 2006 byl vybírán poplatek za povolení vjezdu do vybraných míst (Zlín, 2006). V roce 2011 se stal velmi podstatnou součástí místních poplatků i poplatek za likvidaci komunálního odpadu, který byl pouze převeden z poplatků za znečišťování životního prostředí. (Zlín 2011a)

Tabulka 37: Ostatní daně a poplatky z vybraných činností a služeb (v tis. Kč)
(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Zlína)

	poplatek ze psů	poplatek za užívání veřejného prostranství	poplatek za povolení vjezdu do vybraných míst	poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	poplatek za likvidaci komunálního odpadu	celkem
2006	2 324	1 560	5	11 096		14 985
2007	2 374	1 303		11 974		15 651
2008	2 336	1 262		7 012		10 610
2009	2 212	360		5 107		7 679
2010	2 213	442		5 354		8 009
2011	2 105	260		11 296		13 661
2012 - upravený	2 150	200		2 066	30 000	34 416
2013 - návrh	2 150	200			30 000	32 350

V roce 2008 došlo k výraznému poklesu příjmů z provozovaných výherních hracích přístrojů, jelikož došlo k omezení povolených lokalit k jejich umístění (Zlín, 2008, s. 2). Nárůst v roce 2011 je dán vyšším příjmem poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj a inkasem za jiné technické herní zařízení, které bylo součástí poplatku. (Zlín, 2011a, s. 1)

Občané statutárního města Zlín odvádí poplatky za znečištění životního prostředí, podobně jako je tomu u ostatních větších měst České republiky.

Tabulka 38: Poplatky za znečišťování životního prostředí a za využívání přírodních zdrojů (v tis. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Zlína)

	poplatky za vypouštění škodlivých látek do ovzduší	poplatky za ukládání odpadů	odvody za odnětí zemědělské půdy	poplatky za odnětí lesní půdy	poplatek za likvidaci komunálního odpadu	celkem
2006	29	7 442	49	6	32 434	39 960
2007	33	8 311	42	5	33 044	41 435
2008	48	10 273	116	213	33 029	43 679
2009	49	13 925	24	88	31 574	45 660
2010	48	11 428	31	32	30 691	42 230
2011	87	10 940	45	19	31 012	42 103
2012 - upravený	80	8 000	50			8 130
2013 - návrh	60	8 000	50			8 110

Finance plynoucí z uvedených poplatků za znečišťování životního prostředí a za využívání přírodních zdrojů jsou závislé na množství uložených odpadů. Jejich výše se odvozuje od stávající ekonomické situace a životní úrovně. Pokud se tato kritéria snižují, dochází k menší tvorbě odpadů a menším počtem investičních akcí na území města, které se odrazí na množství uloženého materiálu z těchto akcí. (Zlín, 2010c, s. 2)

10.3.2 Obec a rozpočtové určení daní

Statutární město Zlín rovněž spadá do kategorie obcí ve zlínském okrese, kterým by podíl na sdílených daních měl vzrůst o více jak 10 mil. Kč. Jelikož se ale město Zlín spadá do nejvyšší kategorie podle počtu obyvatel, není tento příjmový nárůst pro město samotné tak znatelný, jako je tomu u obcí s pověřeným obecním úřadem v okrese Zlín.

Tabulka 39: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních ve statutárním městě Zlín (v tis. Kč)(vlastní zpracování s použitím dat z Ministerstva financí a Českého statistického úřadu)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	nárůst podílu na sdílených daních mezi lety 2012 a 2013 (skutečnost)	rozdíl mezi skutečností a možným výpočtem (druhá varianta) v roce 2013	výnos na obyvatele v roce 2012	výnos na obyvatele v roce 2013
726 932	681 718	723 223	45 215	3 709	9,0	9,6

Výsledek systému v roce 2013 nám dá sumu 727 mil. Kč. Pokud provedeme stejný postup výpočtu podílu na sdílených daních i pro rok 2012 dojdeme k výsledku 682 mil. Kč. Nárůst

daňových příjmů díky zvýšení podílu na sdílených daních pro město Zlín v roce 2013 činí 45 mil. korun.

Přehledný výpočet podílu na sdílených daních pro statutární město Zlín nalezneme v kapitole 6.

Ministerstvo financí ve svých zprávách uvádělo, že města Praha, Brno, Ostrava a Plzeň nebudou jedinými obcemi, kterým by, v případě přijetí druhé varianty, byl snížen podíl na sdílených daních. Tato ztráta by se dotkla i města Zlína. Přijetím druhé varianty by město přišlo o více jak 3,5 milionu korun.

10.3.3 Místní části

Na území statutárního města Zlína se nachází 15 bývalých obcí, které nyní administrativně spadají pod město Zlín. V současnosti jsou tyto oblasti nazývány místní části města Zlína a každá samostatně zřizuje kancelář a komisi místní části. V roce 2009 došlo k oddělení obce Želechovice nad Dřevnicí, která byla také součástí statutárního města Zlína. Již v minulosti se objevovaly snahy o oddělení i u ostatních místních částí. Po roce 2009 začalo Zastupitelstvo a Rada města intenzivněji spolupracovat s místními částmi a jako jeden z výsledků spolupráce je i vytvoření samostatných komisí místních částí, které mají každoročně přiřazeny finanční prostředky. (Straka, 2013)

Podívejme se proto nyní na situaci, kdy by došlo k oddělení všech místních částí Zlína, které tvoří tzv. „velký Zlín“. Neberme v úvahu, jak by na tom po oddělení byly samotné obce, zadejme pouze premisu, jak by vypadalo financování, zejména z pohledu zákona o rozpočtovém určení daní, samotného města Zlína.

Data z roku 2012 udávají, že na celém území města Zlína, které má 10 283 hektarů, žije 75 660 obyvatel. Mateřské a základní školy navštěvuje 8 079 dětí (Ministerstvo financí, 2012b).

Tabulka 40: Údaje místních částí k prosinci 2012
(vlastní zpracování s použitím dat z priorit místních částí)

Místní část	rozloha (ha)	počet obyvatel	počet dětí MŠ	počet dětí ZŠ	přidělené finanční prostředky 2012 (v Kč)	výnos na jednoho občana (v Kč)
Jaroslavice	432	798			948 000	1187,9699
Klečůvka	263	292			328 665	1125,566
Kostelec	913	1 974	56		2 345 000	1187,9433
Kudlov	764	1 846	45		1 760 000	953,41278
Lhotka - Chlum	463	353			418 000	1184,136
Louky	365	1 012	168		1 198 000	1183,7945
Lužkovice	420	633			722 000	1140,6003
Malenovice	1 782	7 226	308	394	8 520 000	1179,0756
Mladcová	987	1 233	50		1 454 000	1179,2376
Podhoří	148	2 429		262	2 734 000	1125,566
Prštné	376	3 193			3 593 932	1125,566
Příluky	571	2 658			2 009 000	755,83145
Salaš	112	217			260 000	1198,1567
Štípa	690	1 780	91	425	2 133 000	1198,3146
Velíková	351	619			717 000	1158,3199
celkem	8 637	26 263	718	1 081	29 140 598	

Přidělené finanční prostředky pro místní části Klečůvka, Podhoří a Prštné byly vypočítány podle průměru na jednoho občana a počtu obyvatel, jsou proto pouze orientační.

Tabulka 41: Srovnání údajů města Zlína a místních částí v roce 2012
(vlastní zpracování s použitím dat z Ministerstva financí a města Zlína)

katastrální území statutárního města Zlína	katastrální území všech místních částí (ha)	katastrální území města Zlína bez místních částí (ha)	počet obyvatel města Zlína (ha)	počet obyvatel ve všech místních částech	počet obyvatel města Zlína bez místních částí	počet dětí MŠ a žáků ZŠ ve městě Zlín	počet dětí MŠ a žáků ZŠ ve všech místních částech	počet dětí MŠ a žáků ZŠ ve městě Zlín bez místních částí
10 283	8 637	1 646	75 660	26 263	49 397	8 079	1 799	6 280

Po odečtení dat, které udávají místní část, které jsou potenciálními adepty na oddělení od statutárního města Zlína, nám vychází, že nové katastrální území města Zlína by činilo pouze 1 646 hektarů, což je menší území než je místní část Malenovice, a žilo by zde 49 397 obyvatel. Vysoká hustota obyvatel je dána velkou koncentrací obyvatel panelových domů, zejména na Jižních Svazích. Na území „jádrového Zlína“ je největší zastoupení mateřských a

základních škol, proto by zde zůstalo 6 280 dětí v mateřských školách a žáků s povinnou školní docházkou.

Tabulka 42: Porovnání výnosu na obyvatele v roce 2012

(vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Zlína)

celkové příjmy města Zlína	výnos na jednoho obyvatele	celkové přidělené finanční prostředky místních částí	výnos na obyvatele místní části
908 371 000 Kč	12 006 Kč	29 140 598 Kč	1 126 Kč

Pokud srovnáme výnos na jednoho občana místní části s výnosem na jednoho občana ve statutárním městě Zlín, dojdeme k velmi podhodnoceným přiděleným finančním prostředkům pro jednotlivé místní části. Například hlavní město Praha přispívá 2 400 Kč na občana místních částí (Svoboda, 2012).

Samozřejmě, že se město Zlín musí starat např. o údržbu místních komunikací nebo provoz mateřských a základních škol, mohlo by však alespoň dvojnásobně navýšit přidělené finanční prostředky do jednotlivých místních částí, aby samy mohly rozhodovat a investovat do revitalizace svého území a technické infrastruktury. Větší investiční záměry musí odsouhlasit zastupitelstvo města Zlína, komise místní části má v tomto případě pouze úlohu navrhovatele.

Zadejme nyní otázku, jak by vypadal podíl na sdílených daních města Zlína, pokud by se nezapočítávaly místní části.

Tabulka 43: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních ve statutárním městě

Zlín po odečtu místních částí (v tis. Kč)

(vlastní zpracování s použitím dat z Ministerstva financí a Českého statistického úřadu)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	nárůst podílu na sdílených daních mezi lety 2012 a 2013 (skutečnost)	rozdíl mezi skutečností a možným výpočtem v roce 2013	výnos na obyvatele v roce 2012	výnos na obyvatele v roce 2013
465 786	416 846	460 646	48 940	5 140	8,4	9,4

Tabulka 44: Možná ztráta podílu ze sdílených daní města Zlína (v tis. Kč)
(vlastní zpracování s použitím dat z tabulek 39 a 43)

výsledný podíl města Zlína ze sdílených daní v roce 2013	výsledný podíl města Zlína bez místních částí ze sdílených daní v roce 2013	rozdíl	procentní rozdíl (pokles v %)
726 932	465 786	261 146	35,92

Statutární město Zlín by bez svých místních částí každoročně přicházelo o více jak 250 mil. Kč, a to jen na podílu na sdílených daních. V porovnání s výdaji, které každoročně uvolňuje na správu komisím místních částí, tedy 29 mil. Kč, což je 11 % z možného ušlých financí ze sdílených daní, je nasnadě otázka, zda by města, která mají ve správě několik místních částí, neměla více do těchto místních částí investovat. Jelikož jsou místní části součástí velkého města, měly by být s městem i adekvátně propojeny.

Celá kapitola 10.3.3 byla pouze teoretickou úvahou. Veškeré spekulace spojené s poklesem příjmové základny rozpočtu města Zlína byly vztaheny na problematiku rozpočtového určení daní a s ní spojeným výpočtem podílu na sdílených daních.

10.3.4 Investiční výdaje

Podobně jako u ostatních větších měst v okrese Zlín, i statutární město Zlín bude v případě navýšení příjmové části rozpočtu díky novele zákona o rozpočtovém určení daní směřovat své finanční záměry do oblasti investic ve městě. Následující tabulka shrnuje investiční výdaje statutárního měst Zlín v letech 2006 – 2011.

Tabulka 45: Investiční výdaje statutárního města Zlín (v tis. Kč)
(vlastní zpracování s použitím dat ze závěrečných účtů města Zlína)

	zemědělství a lesní hospodářství	průmysl, stavebnictví, obchod a služby	doprava	vodní hospodářství	vzdělávání	kultura, cirkve a sdělovací prostředky	tělovýchova a zájmová činnost	zdravotnictví	bydlení, služby a územní rozvoj	ochrana životního prostředí	sociální péče a pomoc	civilní nouzové plány	bezpečnost a veřejný pořádek	požární ochrana a integrovaný záchranný systém	územní samospráva a státní správa	celkem
2006	600	756	49 600	22 210	111 665	90 888	68 184	6 780	89 906	91 363	81 389	1 500	2 359	999	25 793	643 992
2007		243	38 487	19 754	40 480	143 237	33 865	2 540	75 966	28 613	8 459	6 642	1 225	90	46 793	446 394
2008		2 801	105 509	50 586	29 667	10 704	31 914	3 608	45 954	25 025	72 868	2 386	1 264	7 833	30 575	420 694
2009	375	1 466	91 431	28 531	74 492	66 424	14 574	698	15 709	15 440	179	4 096	13 291	46	10 614	337 366
2010	59	433	32 498	41 748	24 213	468 961	147 848	955	14 283	28 221	4 316		1 516	3 932	2 297	771 280
2011	851	47	54 385		25 743	23 292	52 038	1 239	11 661	12 147	195	274	1 686		4 657	188 215

Přesné investiční výdaje pro roky 2012 a 2013 nejsou dosud známy. Stěžejní oblasti, které budou v investičních záměrech na tyto roky obsaženy, jsou doprava a vzdělávání. Prozatím jsou investiční výdaje pro rok 2012 stanoveny na částce 144 690 tis. Kč a pro rok 2013 je prozatímní výše investic ve městě 136 964 tis. Kč. (Zlín, 2013)

Investiční výdaje ve městě Zlíně mají dlouhodobě klesající charakter. Výjimkou je rok 2010, kdy došlo k realizaci hned několika větších investičních záměrů. Investiční akce, ve kterých byl v roce 2012 proinvestován největší objem finančních prostředků, byly zejména výstavba Kongresového centra Zlín (464 mil. Kč, spolufinancováno z evropských dotací Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava), rekonstrukce Stadionu mládeže (53 mil. Kč) a výstavba koupaliště na Jižních Svazích (45 mil. Kč). Výstavba koupaliště na Jižních Svazích byla dofinancována ještě v roce 2011 a to částkou 48 mil. Kč. (Zlín, 2010a)

Pro rok 2013 oznámil Odbor ekonomiky a majetku magistrátu města Zlína následující investiční záměry: rekonstrukce podchodu na náměstí Práce (68 mil. Kč s finanční pomocí fondů Evropské unie), revitalizace parku Komenského (66,5 mil. Kč s finanční pomocí fondů Evropské unie), revitalizace spodní části Gahurova prospektu (20,5 mil. Kč s finanční pomocí fondů Evropské unie) a pokračující výstavba cyklostezek (57 mil. Kč v následujících dvou letech). V oblasti školství bude vyčleněna investice ve výši asi 30 mil. korun. Celkově se mohou investiční výdaje pro rok 2013 vyšplhat na 350 mil. korun. (Dvořák, 2012)

11 NÁVRHOVÁ ČÁST

Jak již bylo několikrát zmíněno, problematika rozpočtového určení daní nebyla, není a nikdy asi ani nebude spravedlivá ke všem zainteresovaným účastníkům. Jedním z nejdůležitějších kritérií, kterým se Ministerstvo financí při tvorbě nového zákona o rozpočtovém určení daní řídilo, byla systémovost. Od roku 2013 se tato podmínka podařila částečně splnit. Pro uklidnění napjaté situace v přerozdělování sdílených daní se v roce 2013 přistoupilo ke kompromisu, který zaručil jistou stabilitu minimálně na další fiskální období.

11.1.1 Velké množství obcí na území České republiky

Množství obcí v České republice je vysoce nad evropským průměrem. Paradoxem zůstává, že ačkoli na počátku řešení rozdělování příjmů pro obce se zákonodárci snažili jakýmkoli způsobem přinutit obce ke slučování, nakonec byly podmínky nastaveny tak, že se nejvíce začalo dařit právě malým obcím, tedy neměly důvod k násilnému slučování. Od roku 2001 vzniklo 11 obcí a 8 obcí zaniklo. Zlomovým rokem byl rok 2008, kdy se začaly malé obce velmi znatelně ozývat, a vláda byla donucena přetvořit zákon o rozpočtovém určení daní, na kterém malé obce vydělaly. Do roku 2008 se malé obce začaly ocitát v dlužích. Dynamika zvyšování dluhu každoročně narůstala u malých obcí o více jak 19 %, u ostatních obcí se tento nárůst pohyboval okolo 2 %. Tato situace byla zapříčiněna velkým zadlužováním, které nebylo kompenzováno nárůstem obecních příjmů. Dotace na všech úrovních dlouhodobě klesaly, kapitálové příjmy také stagnovaly, obce prodávaly či pronajímaly méně obecního majetku. Záchranou tedy bylo navýšení podílu na sdílených daních v rámci zákona o rozpočtovém určení daní. V roce 2012 dokonce očekávaly navýšení od roku 2013 v některých případech i o více jak 10 %.

Dle mého názoru nejsou malé obce v současné době žádný problém. To, že máme velké množství obcí, tedy více než je evropský standard, je dáno naší historií, kdy jakákoli snaha o autonomii byla nejdříve potlačována, např. centralistickým pojetím státu, ale národní povaha se snaží vždy docílit samostatnosti, čemuž napomohlo nové státní zřízení po roce 1993, snaha o decentralizaci a subsidiaritu. Jelikož se ale malé obce musí vypořádávat s dluhy, je dobrým nápadem, pokud se sdružují do mikroregionů. Obce v daném mikroregionu mají stejné priority a cíle a navzájem tak napomáhají vylepšit podmínky na svém území.

V současnosti se však často stává, že svá území zvelebují pouze vůdčí obce v mikroregionu. Tím samozřejmě ostatní obce necítí snahu sdružovat se dále v takovém svazku. V takovém případě záleží na jednotlivých municipalitách, zda se připojí, a budou tak čerpat výhody z toho plynoucí, či nepřipojí a budou spravovat svá území svépomocí.

11.1.2 Vztah státu, územních samosprávných celků a podnikatelské sféry

V České republice zaostává kooperace veřejného sektoru se sektorem soukromým. Na jedné straně je to abstinence společných projektů na druhé straně neochota spolupracovat a předávat si základní informace. Jednou z příčin je i nedostatečná motivace ke spolupráci, a to na obou stranách. Ačkoli existuje spousta programů či dokonce zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, na podporu spolupráce územního celku a zejména malého a středního podnikání, implementace je však velmi nízká a pozvolná. Velkým problémem je především vztah státu s velkými podniky. Některé korporátní firmy se netají averzí vůči současnému systému výběru a přerozdělování daní. Na druhou stranu se snaží navazovat pevnější vztahy s územními samosprávnými celky. Současné nastavení daňových přínosů z velkých podniků pro obec, na jejichž území se daná právnická osoba nachází, jsou mizivé, obce proto zpravidla nepodporují výstavbu velkých firemních komplexů, které by zatížily jejich území. Proto se zpravidla snaží firmy tato negativa obcím kompenzovat. Jedná se zejména o finanční podporu na infrastrukturu, zvyšování zaměstnanosti v území, zkvalitňování služeb a v neposlední řadě spolufinancování projektů jako je např. zateplení škol.

Z pohledu rozpočtového určení daní mají v současnosti obce podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob a kraje podíl na 8,92 %. Jakákoli bližší specifikace či rozdělení podle četnosti na území v zákoně chybí. Tuto část považují obě strany za zcela nedořešenou. Obce s větší koncentrací fyzických a právnických osob, jejichž daně spadají do zákona o rozpočtovém určení daní, by měly být adekvátně finančně kompenzovány.

11.1.3 Města Brno, Olomouc a Plzeň

Tato část je nejvíce diskutabilní. Hlavní město Prahu jsem záměrně vynechala, jelikož se současně jedná o krajské město, mělo by si nechat do budoucna samostatné postavení. V jakém poměru k ostatním velkým městům je však otázkou. V současné době

se v některých investičních akcích prováděných na území hlavního města setkáváme s netransparentními finančními toky, kdy nelze přesně určit, zda a jaká část byla financována Prahou jako městem a kdy Prahou jako krajem. Pokud by se v budoucnu opět rozhodovalo, v jaké výši má mít hlavní město Praha zastoupení na podílu na sdílených daních, měla by se otázka kompetencí a vlastního financování města Prahy důkladně zanalyzovat a vyhodnotit. Teprve poté by se měl adekvátně tvořit zákon o rozpočtovém určení daní s koeficienty, které jsou odpovídající finančnímu zatížení na daném území.

V této oblasti souhlasím s názorem pana primátora Onderky. V roce 2011 byly tvořeny návrhy na změnu zákona o rozpočtovém určení daní, kdy všechny počítaly s tím, že se navýší základna sdílených daní na úkor zejména čtyř největších měst, kterým bude odebrána značná část z daňových příjmů, která bude přesunuta do společné základny sdílených daní. Podle mého názoru je argumentování této skutečnosti, že si tato čtyři města již nezaslouží speciální vymezení v rámci rozpočtového určení daní, jelikož jim toto postavení zůstalo z dob okresů, kdy byly jak městem, tak okresem, přehnané. Je sice pravdou, že existují na území České republiky podobně velká města, která však nedisponují takovými finančními prostředky jako zmiňované čtyři největší města. Musíme si však uvědomit, že tato města se s tímto standardem naučila fungovat. Jistá výhoda finančních prostředků s sebou nese přínosy i pro obyvatele okolních obcí. Tyto obce zpravidla nemusí vydávat větší finanční prostředky například do oblasti kultury a sportu, jelikož mohou využít služeb právě těchto měst. Pokud zůstane zachován speciální statut čtyř největších měst, zvažovala bych také, zda městům Brnu a Ostravě nenavýšit přepočítací koeficient. Město Brno je metropole Moravy, město Ostrava metropole Slezska, proto by si taky měly zajistit jiné postavení, podobně jako město Praha. Město Plzeň se nachází na území, na kterém je větší koncentrace lidnatých měst, které plní stejné funkce pro okolní obce, jako právě zmiňované město Plzeň. Navíc z mezinárodního hlediska je atraktivnější město Karlovy Vary. Proto nevidím důvod, aby město Plzeň v dalších letech mělo stejné postavení jako města Brno a Ostrava.

11.1.4 Vymezení daní pro vytvoření základny sdílených daní

Názorem odborníků, zabývajících se problematikou rozpočtového určení daní, vlády i mým je rozšířit základnu sdílených daní. V současné době jsou mezi sdílené daně započítány daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob (bez daně placené obcemi), daň z příjmů

fyzických osob vybírané srážkou, 60 % z celkových výnosů daně z příjmů fyzických osob ze samostatně výdělečné činnosti a daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Jelikož je základna sdílených daní tvořena jen z malé části všech vybíraných daní na území České republiky, často se stává, že změna daňového zákona jedné daně vyvolá tlaky na změny rozpočtového určení daní v důsledku většího či menšího dopadu na určitý typ rozpočtu. Proto navrhovaná změna, kdy by se sdílel co největší počet daní, by vedla k propojení státního rozpočtu s obecními rozpočty, a tím by se případné změny v jednotlivých daních odrážely na všech úrovních rozpočtového schématu relativně rovnoměrně. Za daně, které by mohly rozšířit spektrum sdílených daní, můžeme označit spotřební daň, daň dědickou a darovací, daň z převodu nemovitostí nebo daň ekologickou a silniční. Zapojení většího množství daní do společného základu sdílených daní by ale vyvolalo snížení procentuálního zastoupení jednotlivých obcí na celostátním hrubém výnosu daně. Je pak tedy pouze na vládě, zda nastaví podíl na celostátním výnosu daně adekvátně, tedy ačkoli se sníží procentuální podíl, dojde k posílení a stabilitě obecních rozpočtů.

11.1.5 Nový zákon

Jsem stejného názoru jako mnoho dalších představitelů územních samosprávných celků, že je nutnost vytvoření úplně nového zákona o rozpočtovém určení daní. Ten by měl být tvořen na zcela nových základech, kdy dále nebude modifikovat či novelizovat předchozí systém.

Vytvoření a hlavně zavedení nového zákona vyžaduje důkladný rozbor všech relevantních materiálů a následně i uvolnění nemalých finančních prostředků, které uvedou daný zákon v činnost. Nejinak by tomu bylo v případě vytvoření zcela nového zákona o rozpočtovém určení daní. Dle mého názoru však správné nastavení, tedy v našem případě systémové nastavení, zákona vynese státnímu rozpočtu, ale také krajským a obecním rozpočtům značné výnosy, které budou kompenzovat počáteční náklady na zavedení a implementaci nového zákona.

Současná verze zákona, která nabyla účinnosti 1. 1. 2013, je prozatím nejvíce vyhovující variantou, která byla v souvislosti s problematikou přerozdělování podílu na sdílených daních vytvořena. Nemyslím si však, že základna sdílených daní je nastavena adekvátně. Od roku 2013 je navýšena základna sdílených daní o 12 mld. Kč. Tento nárůst je

kompenzován převodem národních dotací a transferů do společného základu pro přepočet sdílených daní.

Jako jednu z nejpodstatnějších změn, které by se při vytváření nového zákona o rozpočtovém určení daní mělo dosáhnout, shledávám v přerozdělení obcí nikoli podle počtu obyvatel, ale podle oblastí základních potřeb obcí. Nejdůležitějším krokem, ještě před zavedením nového zákona, by měla být alespoň rámcová analýza všech obcí České republiky a zjištění, zda mají všechny obce základní technickou infrastrukturu, jako jsou např. vodovody a kanalizace. Všechny obce by měly mít nastaveny stejný základ.

Dalším krokem by pak byla tvorba zákona o rozpočtovém určení daní, kde by hlavním rozdělovacím parametrem nebyl počet obyvatel, ale obce v kategoriích podle veřejné obslužnosti, ve které by byla zohledněna i spádovost území. Samozřejmě velikostní rozdělení podle počtu obyvatel by zůstalo zachováno, jen by nedosahovalo tak vysokého koeficientu, jako je tomu doposud. Jako příklad udávám rozčlenění obcí do skupin podle obcí I., II. a III. stupně a tyto skupiny by se dále dělily na podskupiny podle procentuálního zastoupení spádovosti obce, tedy počet obyvatel okolních obcí, kteří využívají služby na sledovaném území, v komparaci se skutečným počtem obyvatel zkoumané obce. Tím by se obce s různým počtem obyvatel mohly ocitnout na stejné úrovni, jelikož by obstarávaly procentuálně stejný počet obyvatel okolních obcí.

Velmi nutné při vytváření podmínek pro přerozdělování financí do municipálních rozpočtů je i rozlišení činností, které obce zastávají ve vztahu ke státu. Tedy obce s rozšířenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem. Ačkoli tyto obce dostávají příspěvek na výkon státní správy, často musí na adekvátně kvalitní správu těchto činností doplácet ze svého rozpočtu. Obce s rozšířenou působností nebo s pověřeným obecním úřadem jsou také často spádovými obcemi regionu. Na jejich území se nachází vyšší koncentrace společenských, kulturních, zdravotních, sportovních a jiných institucí, které poskytují svou činnost i okolním obcím. Proto by se měly stanovit tabulky spádovosti daného území, které by se staly součástí propočtu podílu na sdílených daních. V roce 2009 byla vytvořena Analýza financování výkonu státní správy a samosprávy územních samosprávných celků, která poskytne relevantní množství dat pro přípravu nového zákona o rozpočtovém určení daní, kterou vypracovala Národohospodářská fakulta VŠE v Praze, která tuto možnost také navrhla. Byla vypracována studie spádovosti větších obcí, zejména čtyř největších. Proto

bych navrhovala rozšířit studii na všechny obce II. a III. stupně. Ze získaných dat budou vytvořeny tabulky s procentuálními podíly jednotlivých obcí na vytiženosti daného území.

V novém zákoně by se měla taky vyřešit otázka výměry katastrálního území. V roce 2013 došlo ke změně výpočtu katastrálního území, kdy bylo přiděleno všem obcím maximálně 10 hektarů na obyvatele. Tím obce s rozsáhlou katastrální výměrou a nízkým počtem obyvatel přišly, v extrémních případech, i o 80 % podílu na sdílených daních. Pokud si uvědomíme, že do roku 2008 byl schválen systém rozpočtového určení daní, který rozřazoval obce podle počtu obyvatel, tedy rozsáhlé katastrální území obce nezohledňoval, a výnos na jednoho obyvatele takových obcí dosahoval maximálně 6 tisíc Kč, znamenala změna zákona v roce 2008 pro tyto obce extrémní navýšení. Pro zástupce dotčených municipalit jsou tyto výkyvy v přepočtu podílu na sdílených daních velmi stresující a sami považují změnu zákona za diskriminační.

Na druhou stranu se však musíme podívat na skutečný stav věci. Ve většině obcí, které disponují velkým katastrálním územím, jsou obecní pozemky prodány nebo dány do správy soukromým vlastníkům. Obhospodařování obecních ploch je velmi finančně náročné a obec samotná většinou nemá prostředky na pokrytí celého území. Mezi činnosti, které obce musí na obecních pozemcích provádět, patří např. údržba trvalých travních porostů, zelených ploch, odstraňování náletových rostlin, údržba městské zeleně, parkových ploch nebo lesa. Proto by se měla vytvořit analýza, která by přinesla závěrečnou zprávu o skutečném obhospodařovaném území obce.

Mým návrhem je navýšit maximální výměru obce ze stávajících 10 ha na 60 ha na obyvatele. Tím by dle mého názoru došlo alespoň k částečné kompenzaci rozsáhlého katastrálního území obcí a zároveň by byla výše adekvátní v porovnání s ostatními obcemi. Opět by zde ale došlo k vysokému nárůstu výnosu na obyvatele. Bohužel, tato skutečnost je nevyhnutelná, pokud chceme zachovat postižené obce, které se nacházejí převážně v chráněných krajinných oblastech a národních parcích. Pokud by se však zvýšil koeficient poměru započtené výměry katastrálního území obce v zákoně o rozpočtovém určení daní, výměru max. 10 ha na obyvatele bych zachovala.

S problematikou obhospodařování obecních ploch je spojena i údržba místních komunikací. V obcích položených ve vyšších nadmořských výškách nastává problém zejména v zimních

měsících, kdy musí vynaložit nemalé obecní finance na zimní údržbu. Tato skutečnost by se měla odrazit v přidělování koeficientů pro správu o území.

Vytvoření nového zákona o rozpočtovém určení financí je dle mého názoru nevyhnutelným úkolem vlády. Tento zákon musí být především co nejvíce systémový, spravedlivá a také transparentní. Nesmíme ale uvažovat o překombinování současného nastaveného systému nebo zapojení více faktorů do podílu na sdílených daních. Takovým zákonem bychom pouze přispěli k chaosu a dezinformacím pro jednotlivé obecní správy. Nově nastavený systém by se stal nepřehledným, komplikovaným, netransparentním a v neposlední řadě finančně náročnějším. Zapojením více faktorů, které by však odrážely jednotlivá specifika obcí, bychom docílili spíše kvantitativních změn, nikoli systémových. (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 163)

Nový zákon by také měl být založen na rozčlenění obcí do skupin podle obslužnosti a typu, nikoli podle počtu obyvatel. V takovém případě by se zviditelnilo, že obce s menším počtem obyvatel nabízejí stejné vyžití a služby pro okolní obce, jako obce v současném systému o kategorii výše. Takovéto obce by v novém zákoně o rozpočtovém určení daní měly stejný váhový koeficient. V současné době bych však přistoupila ke kompromisu, jelikož finanční a legislativní proces by byl časově náročný. Proto mým návrhem je modifikace stávajícího zákona o rozpočtovém určení daní, zejména v rámci koeficientního rozdělení, podobně, jako je tomu v současnosti. Ke stávajícím kritériím bych pouze připočetla koeficient na studenty vysokých škol. Ti představují celoročně několika tisícové navýšení počtu obyvatel ve všech vysokoškolských městech. Vysoké školy však jsou koncentrovány zejména ve velkých městech České republiky, proto je také nutné nějakým způsobem finančně kompenzovat i ostatní obce.

11.1.5.1 Jedna z možností implementace nového zákona

V této části navrhuji jednu z možností vytvoření nových podmínek pro výpočet podílu jednotlivých obcí na sdílených daních. Budeme pracovat s údaji, které máme k dispozici pro rok 2013, pouze přidáme kritérium počtu vysokoškolských studentů na území obce a jako kompenzaci menším obcím, na jejichž území vysokoškolská zařízení nejsou, navýšíme koeficient postupných přechodů. Ačkoli jsem navrhovala v návrhové části rozdělení obcí České republiky na regiony a poté na jednotlivé stupně obcí, nemám v současné době dostatečné množství podkladů, proto v této části ponechám rozdělení obcí podle počtu

obyvatel. Speciální postavení jsem však ponechala pouze hlavnímu městu Praze a městům Brno a Ostrava. Město Plzeň jsem přiřadila do tabulky postupných přechodů mezi ostatní obce. Mnou navrhovaný výpočet podílu na sdílených daních vypadá následovně:

- poměr započtené výměry katastrálních území obce k celkové započtené výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10; maximální výměra na každého obyvatele obce je 10 ha
- poměr počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10
- poměr počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10
- poměr vysokoškolských studentů navštěvujících vysokoškolské zařízení v obci k počtu vysokoškolských studentů za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,05; údaje jsou brány z databáze Českého statistického úřadu
- poměr násobku postupných přechodů, vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů, k součtu násobků postupných přechodů vypočtených za ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,65

Koeficienty postupných přechodů by pak vypadaly následovně:

interval počtu obyvatel	koeficient postupných přechodů
0 - 50	1,0500
51 - 2 000	1,1100
2 001 - 30 000	1,1523
30 001 - 90 000	1,2663
90 000 a více	1,7500
Praha	4,0441
Brno	2,3761
Ostrava	2,3161

Další postup se bude řídit podle metodiky popsané v kapitole 6 a komparuje všechny obce, které jsem použila v praktické části diplomové práce. Pro všechny obce vyjma měst Prahy, Brna a Ostravy je suma násobků za celou skupinu ostatních obcí rovna 10 312 932,47.

Tabulka 46: Podíl hlavního města Prahy na sdílených daních (v mil. Kč)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	podíl na sdílených daních dle mého návrhu
36 383	37 019	35 799	32 565

Tabulka 47: Podíl města Brna na sdílených daních (v mil. Kč)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	podíl na sdílených daních dle mého návrhu
6 623	6 840	6 218	7 071

Tabulka 48: Podíl města Ostravy na sdílených daních (v mil. Kč)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	podíl na sdílených daních dle mého návrhu
5 254	5 409	4 653	5 049

Tabulka 49: Podíl města Plzně na sdílených daních (v mil. Kč)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	podíl na sdílených daních dle mého návrhu
2 931	3 021	2 119	1 841

Tabulka 50: Podíl obce Ludkovice na sdílených daních (v tis. Kč)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	podíl na sdílených daních dle mého návrhu
6 208	4 686	6 323	7 130

Tabulka 51: Podíl města Brumov – Bylnice na sdílených daních (v tis. Kč)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	podíl na sdílených daních dle mého návrhu
52 089	38 673	53 020	54 319

Tabulka 52: Podíl města Zlína na sdílených daních (v tis. Kč)

výsledný podíl ze sdílených daní v roce 2013	podíl na sdílených daních do konce roku 2012	podíl na sdílených daních v případě započítání měst Brna, Ostravy a Plzně v roce 2013	podíl na sdílených daních dle mého návrhu
726 932	681 718	723 223	802 992

Z výsledných tabulek je patrné, že o značnou část financí plynoucích ze sdílených daní by dle mého návrhu přišlo město Plzeň, ale také hlavní město Praha. Město Ostrava by bylo o 200 mil. Kč také ztrátové. V tomto případě bych navrhovala pro tato tři města částečnou kompenzaci ztrát po dobu dvou let.

Ostatní mnou komparované obce by, zejména díky navýšení koeficientu poměru započtené výměry obce, získaly do obecního rozpočtu další finanční prostředky.

ZÁVĚR

Zákon o rozpočtovém určení daní prošel od svého vzniku již 10 změnami, které můžeme rozdělit do tří výrazných etap. Při svém zrodu v roce 2001 musel být vlivem změn ve veřejné správě přepracován, jelikož došlo k vytvoření krajských samospráv a následnému zániku okresů. Poté do roku 2008 následovalo sedmileté období ustalování, snahy o co nejlepší vyhodnocení stávajícího stavu a vytvoření nového spravedlivějšího systému podílu jednotlivých obcí na sdílených daních. Do roku 2008 bylo uplatňováno přerozdělování financí ze společné základny sdílených daní jen podle zařazení obce do jedné ze 14 velikostních skupin. Od 1. 1. 2008 došlo ke změně zákona o rozpočtovém určení daní, což můžeme chápat jako druhou vývojovou fázi. Zde došlo k razantnímu snížení velikostních skupin obcí na 4, které dostaly váhu 94 %, a vyčlenila se města Praha, Brno, Ostrava a Plzeň, která dostala speciální přepočítací koeficient. Také byla zavedena nová kritéria, a to 3% poměr výměry katastrálních území k celkové výměře katastrálních území všech obcí a 3% poměr počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí. V tomto období se ale zvedla vlna protestů, zejména ze strany zástupců obcí ve velikostní skupině 2 000 – 10 000 obyvatel, jelikož se jejich obce dostávaly nejnižší výnosy na obyvatele, tudíž docházelo k existenčním problémům obcí. Naopak obcím, které měly nízký počet obyvatel, ale rozsáhlé katastrální území obce, se začalo oproti minulému systému výrazně dařit. V roce 2009 byla zpracována Národohospodářskou fakultou Vysoké školy ekonomické v Praze Analýza pro přípravu nového zákona o rozpočtovém určení daní, která vytyčila hlavní a nejdůležitější body v budoucím směřování zákona. Také byla tato studie brána jako impulz k výraznější, systémovější, komplexnější, transparentnější a zejména spravedlivější úpravě, když ne ke vzniku zcela nového zákona, zákona o rozpočtovém určení daní. Po dlouhých debatách, kdy bylo vládě a vládou předloženo několik variant možné úpravy zákona, došlo 1. 1. 2013 k nabytí účinnosti zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, který byl vybrán jako nejkompaktnější a nejspravedlivější dosavadní varianta.

Cílem diplomové práce na téma Rozpočtové určení daní, dopad novely zákona na tři vybrané obce bylo prostřednictvím vývojové analýzy zákona o rozpočtovém určení daní a porovnání vztahu státního rozpočtu k obecním rozpočtům zhodnotit stávající situaci

ve zlínském okrese, zejména pak ve třech vybraných obcích, a navrhnout koncepci na její zlepšení.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografické publikace

KOUDELKA, Zdeněk, 2003. *Průvodce územní samosprávou po 1. 1. 2003*. Praha: Linde. ISBN: 80-7201-403-X.

MACHÁČEK, Jaroslav, Petr TOTH a René WOKOUN, 2011. *Regionální a municipální ekonomie*. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1836-7.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Vyd. 3. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-351-5.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2009. *Financování měst, obcí a regionů*. Vyd. 2. Havlíčkův Brod: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-2789-9.

WOKOUN, René, Pavel MATES a Jaroslava KADEŘÁBKOVÁ. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.

WOKOUN, René, Pavel MATES a Rudolf COGAN. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-547-8.

Internetové zdroje

NETOLICKÝ, Martin, 2011. *Rozpočtové určení daní územním samosprávným celkům*. Právnická fakulta UPOL. Dostupné z: <http://www.ulozto.cz/x7FSvTB/3-rozpocetove-urceni-dani-usc-prf-upol-verze-2010-ppt>

BRUMOV-BYLNICE, ©2007a. *Důvod a způsob založení* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.brumov-bylnice.cz/cz/obec/mestsky-urad/povinne-zverejnovane-informace/duvod-a-zpusob-zalozeni/>

BRUMOV-BYLNICE, ©2007b. *Vítá Vás Brumov-Bylnice, město, jehož historie velmi úzce souvisí s historií středověkého hradu Brumov* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.brumov-bylnice.cz/cz/obec/samosprava/>

BRUMOV-BYLNICE, ©2007c. *Seznam organizací* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.brumov-bylnice.cz/cz/obec/mestsky-urad/povinne-zverejnovane-informace/seznam-organizaci/>

ČÁSLAVSKÁ, Miluše, 2009. *Dopady reformy veřejné správy a rozpočtového určení daní na obce II. typu*. Pardubice. Dostupné z:

http://dspace.upce.cz/bitstream/10195/33764/1/CaslavskaM_Dopady%20reformy_TS_2009.pdf. Diplomová práce. Univerzita Pardubice.

ČERNOHAUSOVÁ, Pavla, 2011. Daňáři online. In: *Vývoj DPH od roku 1993 do roku 2013* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/blog/detail-prispevku/articleid-824-vyvoj-dph-od-roku-1993-do-roku-2013/>

ČESKO. Zákon č. 243 ze dne 29. června 2000 o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb073-00.pdf>

ČESKO. Zákon č. 295 ze dne 16. srpna, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 370/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2012, částka 104. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2012/sb104-12.pdf>. ISSN 1211-1244

ČESKO. Zákon č. 377 ze dne 6. prosince 2007, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2007, částka 114, s. 5335-5337. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2007/sb114-07.pdf>. ISSN 1211-1244

DVOŘÁK, Zdeněk, 2012. Zlín. In: *Tiskové zprávy: Rozpočet je schválen. Bude se měnit centrum Zlína, dojde na opravu lázní i výstavbu cyklostezek* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/article/100701.rozpocet-je-schvalen-v-planu-je-promena-centra-zlina-rekonstrukce-lazni-nebo-treba-cyklostezky/>

ELIÁŠ, Antonín, 2012. Deník veřejné správy. *Vláda schválila dvě novely zákona o rozpočtovém určení daní* [online]. Roč. 2012, č. 3 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6551665>

GAZDÍK, Petr. Interview. In: *Člověk a obec*. ČRo 6, 13. prosince 2010

HALUZOVÁ, Soňa, 2011. Brno. In: *Zastupitelstvo města Brna nesouhlasí s návrhem novely o rozpočtovém určení daní* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.brno.cz/brno-aktualne/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/zastupitelstvo-mesta-brna-nesouhlasí-s-navrhem-novely-o-rozpocetovem-urceni-dani/>

HAVRÁNEK, Petr. Ostrava!!!. In: *S poslanci a starosty na téma rozpočtové určení daní* [online]. 2011 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.ostrava.cz/cs/o-meste/aktualne/starostove-se-sesli-na-nove-radnici>

HOLCOVÁ, Jana, 2013. Zlín. In: *Přehled příspěvkových organizací zřízených statutárním městem Zlín k datu 31. 12. 2012* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/24057.prispevkove-organizace-zrizene-smz/>

HRACHOVINOVÁ, Ludmila, 2012. Krajský úřad Jihomoravského kraje. *Rozpočtové určení daní obcí od roku 2013* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?PubID=197193&TypeID=7

KALOUSEK, Miroslav, 2012. Rozpočtové určení daní. In: *Miroslav Kalousek představuje návrh nového RUD* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.top09.cz/proc-nas-volit/politika/hospodarstvi/rozpocetove-urceni-dani-6607.html>

KAMENÍČKOVÁ, Věra, 2011. Deník veřejné správy. *Hospodaření obcí podle velikostních skupin (příjmová část rozpočtu)* [online]. Roč. 2011, č. 4 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6521067>

KAMENÍČKOVÁ, Věra, 2011. Deník veřejné správy. *Hospodaření obcí podle velikostních skupin (výdajová část rozpočtů)* [online]. Roč. 2011, č. 5 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6526790>

KAMENÍČKOVÁ, Věra, 2013. Deník veřejné správy. *Územní rozpočty v prvním pololetí 2012* [online]. Roč. 2012, č. 5 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6578236>

KOMÁREK, Eduard, 2008. Veřejná správa. *V novém roce nové rozdělení daní pro obce* [online]. Roč. 2008, č. 01 [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/v-novem-roce-nove-rozdeleni-dani-pro-obce.aspx>

- KYPETOVÁ, Jaroslava, 2011. Deník veřejné správy. *Daň z přidané hodnoty a její vliv na rozpočty obcí* [online]. Roč. 2011, č. 2 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6489789>
- KYPETOVÁ, Jaroslava, 2013. Deník veřejné správy. *Přínosy novely RUD je třeba hodnotit strážlivě* [online]. Roč. 2013, č. 1 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6584037>
- LUHAČOVSKÉ ZÁLESÍ, ©2010-2011. *Aktivity a Projekty* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.luhacovskezalesi.cz/mikroregion/>
- MARTÍNEK, Radko, 2008. *Rozpočtové určení daní pro obce*. Dostupné z: http://www.denmalychobci.cz/file/dmo/prezentace/29/cssd_martinek.pdf
- MĚSTA, OBCE, © 1996-2013. *Veřejná správa online* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: http://mesta.obce.cz/zs-kraj/vyhledat_kraj-141.htm
- MĚSTO PLZEŇ, 2010. Plzeň. *Závěrečný účet města Plzně za rok 2009* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/verejne-dokumenty/rozpocet/clanky-6/zaverecny-ucet-mesta-plzne-za-rok-2009-1.aspx>
- MĚSTO PLZEŇ, 2011a. Plzeň. *Rozpočet města Plzně na rok 2012* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/verejne-dokumenty/rozpocet/clanky-6/rozpocet-mesta-plzne-na-rok-2012-2.aspx>
- MĚSTO PLZEŇ, 2011b. Plzeň. *Závěrečný účet města Plzně za rok 2010* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/verejne-dokumenty/rozpocet/clanky-6/zaverecny-ucet-mesta-plzne-za-rok-2010.aspx>
- MĚSTO PLZEŇ, 2012a. Plzeň. *Rozpočet města Plzně na rok 2013* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/verejne-dokumenty/rozpocet/rozpocet-mesta-plzne-na-rok-2013.aspx>
- MĚSTO PLZEŇ, 2012b. Plzeň. *Závěrečný účet města Plzně za rok 2011* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.plzen.eu/zivot-v-plzni/verejne-dokumenty/rozpocet/clanky-6/zaverecny-ucet-mesta-plzne-za-rok-2011-1.aspx>
- MINISTERSTVO FINANCÍ, 2011a. In: *Důvodová zpráva* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Duvodova_zprava_Novela_-_zakon-243-2000_zakon-o-rozpocetovem-urceni-dani_201110.pdf

MINISTERSTVO FINANCÍ, 2011b. Rozpočtové určení daní. In: *Návrh novely rozpočtového určení daní: Nový model sdílených daní* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.top09.cz/files/soubory/navrh-novely-rud-2.pdf>

MINISTERSTVO FINANCÍ, 2012. *Rozpočty územních samosprávných celků, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti*. Praha. Č. j. MF- 53 900/2012/11-114. Dostupné z: www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=123484

MINISTERSTVO FINANCÍ, 2012b. *Financování územních rozpočtů a programové financování: Teoretický propočet sdílených daňových příjmů obcí v roce 2013*. Dostupné z:

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vf_model_sdil_dani_obci_74276.html?year=2012

MUDRÁKOVÁ, Karla, 2013. Rozpočet města. *Schválený rozpočet Města Brumov-Bylnice pro rok 2013* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.brumov-bylnice.cz/cz/obec/mestsky-urad/ostatni-dokumenty/>

NÁRODOHOSPODÁŘSKÁ FAKULTA VŠE V PRAZE, 2009. *Analýza financování výkonu státní správy a samosprávy územních samosprávných celků, která poskytne relevantní množství dat pro přípravu nového zákona o RUD*. Praha. Dostupné z: <http://kreg.vse.cz/wp-content/uploads/2010/01/Zprava-pro-MF-CR.pdf>. Závěrečná zpráva výzkumného úkolu. VŠE v Praze.

OBEC LUDKOVICE, ©2013. *Vítá Vás obec Ludkovice* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: www.ludkovice.cz

OBEC LUDKOVICE, 2010. Ludkovice. *Závěrečný účet obce za rok 2009* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.ludkovice.cz/Zavireeny-ueet-obce-za-rok-2009.phtml>

Otázky Václava Moravce, Rozpočtové určení daní, očekávané změny proti stávajícímu stavu, vliv na rozpočty velkých měst a rozpočet 2012. TV, ČT24, 25. září 2011. Dostupné také z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1126672097-otazky-vaclava-moravce/211411030510925-otazky-vaclava-moravce-2-cast/>, 13:05

PAVLÍKOVÁ, Jaroslava, 2008. Zprávy Ministerstva financí ČR. *Metodika financování obcí a hl. m. Prahy pro rok 2008: Dotace pro obce a hl. m. Prahu ve státním rozpočtu na*

rok 2008 a podmínky pro vyúčtování vybraných dotací [online]. Roč. 2008, č. 2 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: http://denik.obce.cz/go/dokumenty/z_mf/rok_08/2_08/index.htm

PAVLÍKOVÁ, Jaroslava, 2009. Zprávy Ministerstva financí ČR. *Metodika financování obcí a hl. m. Prahy pro rok 2009: Dotace pro obce a hl. m. Prahu ve státním rozpočtu na rok 2009 a podmínky pro vyúčtování vybraných dotací* [online]. Roč. 2009, č. 1 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: http://denik.obce.cz/go/dokumenty/z_mf/rok_09/1_09/index.htm

PAVLÍKOVÁ, Jaroslava, 2010. Zprávy Ministerstva financí ČR. *Metodika financování obcí a hl. m. Prahy pro rok 2010: Dotace pro obce a hl. m. Prahu ve státním rozpočtu na rok 2010 a podmínky pro vyúčtování vybraných dotací* [online]. Roč. 2010, č. 1 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: http://denik.obce.cz/go/dokumenty/z_mf/rok_10/1_10/index.htm

PAVLÍKOVÁ, Jaroslava, 2011. Zprávy Ministerstva financí ČR. *Metodika financování obcí a hl. m. Prahy pro rok 2011: Dotace pro obce a hl. m. Prahu ve státním rozpočtu na rok 2011 a podmínky pro vyúčtování vybraných dotací* [online]. Roč. 2011, č. 1 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: http://denik.obce.cz/go/dokumenty/z_mf/rok_11/1_11/index.htm

PAVLÍKOVÁ, Jaroslava, 2012. Zprávy Ministerstva financí ČR. *Metodika financování obcí a hl. m. Prahy pro rok 2012: Dotace pro obce a hl. m. Prahu ve státním rozpočtu na rok 2012 a podmínky pro vyúčtování vybraných dotací* [online]. Roč. 2012, č. 1 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: http://denik.obce.cz/go/dokumenty/z_mf/rok_12/1_12/index.htm

PAVLÍKOVÁ, Jaroslava, 2013. Zprávy Ministerstva financí ČR. *Metodika financování obcí a hl. m. Prahy pro rok 2013: Dotace pro obce a hl. m. Prahu ve státním rozpočtu na rok 2013 a podmínky pro vyúčtování vybraných dotací* [online]. Roč. 2013, č. 1 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: http://denik.obce.cz/go/dokumenty/z_mf/rok_13/1_13/index.htm

PEJCHALOVÁ, Jaroslava a Rudolf KOTRBA, 2005. Zprávy Ministerstva financí ČR. *Metodika financování obcí pro rok 2005: Metodika alokace dotací (příspěvků) ze státního rozpočtu obcím na rok 2005 pomocí propočtových ukazatelů a podmínky pro vyúčtování vybraných dotací* [online]. Roč. 2005, č. 1 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: http://denik.obce.cz/go/dokumenty/z_mf/rok_05/1_05/index.htm

ŘEHOVÁ, Irena, 2006. Zprávy Ministerstva financí ČR. *Metodika financování obcí a hl. m. Prahy pro rok 2006: Dotace pro obce a hl. m. Prahu ve státním rozpočtu na rok 2006 a*

podmínky pro vyúčtování vybraných dotací [online]. Roč. 2006, č. 1 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: http://denik.obce.cz/go/dokumenty/z_mf/rok_06/1_06/index.htm

ŘEHOVÁ, Irena, 2007. Zprávy Ministerstva financí ČR. *Metodika financování obcí a hl. m. Prahy pro rok 2007: Dotace pro obce a hl. m. Prahu ve státním rozpočtu na rok 2007 a podmínky pro vyúčtování vybraných dotací* [online]. Roč. 2007, č. 1 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: http://denik.obce.cz/go/dokumenty/z_mf/rok_07/1_07/index.htm

STRAKA, Pavel, 2012. Zlín. In: *Základní informace o komisích MČ* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/75703>

STRAKA, Pavel, 2013. Zlín. In: *Kanceláře místních částí* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/15174.kancelare-mistnich-casti/>

SVOBODA, Bohuslav, 2012. Praha.eu. In: *Praha má rozpočet na příští rok* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: http://www.praha.eu/jnp/cz/home/magistrat/tiskovy_servis/tiskove_zpravy/praha_ma_rozpocet_na_pristi_rok.html

TOMÁNEK, Petr, 2008. Deník veřejné správy. *Hospodaření obcí včera, dnes a zítra* [online]. Roč. 2007, č. 5 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6302072>

VESECKÝ, Zdeněk, 2013. Podnikatel.cz. In: *Změny v DPH matou podnikatele, za posledních 20 let už šestkrát* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/zmeny-v-dph-matou-podnikatele-za-poslednich-20-let-uz-sestkrat/>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY, 2012. In: *Vláda se shodla na novele zákona o rozpočtovém určení daní* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-se-shodla-na-novele-zakona-o-rozpocetovem-urceni-dani-95838/>

ZASTUPITELSTVO MĚSTA OSTRAVY, 2011. Ostrava!!!. In: *Na novelu zákona doplatí město i kraj* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.ostrava.cz/cs/urad/mesto-a-jeho-organy/zastupitelstvo-mesta/tiskove-zpravy-ze-zastupitelstva/tiskove-zpravy-ze-zastupitelstva>

ZASTUPITELSTVO OBCE LUDKOVICE, 2012. Ludkovice. *Místní poplatky na rok 2012* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.ludkovice.cz/poplatky-na-rok-2012.phtml>

ZASTUPITELSTVO OBCE LUDKOVICE, 2013. Ludkovice. *Místní poplatky na rok 2013* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.ludkovice.cz/mistni-poplatky-na-rok-2013.phtml>

ZLÍN, 2006. *Rozpočet na rok 2006: Návrh příjmů* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/25089.rozpocet-a-zaverecny-ucet-na-rok-2006/>

ZLÍN, 2008. *Závěrečný účet za rok 2008: Komentář příjmy* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/38881.rozpocet-a-zaverecny-ucet-na-rok-2008/>

ZLÍN, 2010a. *Rozpočet: Investiční výdaje 2010* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/78508.rozpocet-na-rok-2010/>

ZLÍN, 2010b. *Rozpočet: Příjmy 2010* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/78508.rozpocet-na-rok-2010/>

ZLÍN, 2010c. *Závěrečný účet 2010: Komentář plnění příjmů 2010* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/78508.rozpocet-na-rok-2010/>

ZLÍN, 2011a. *Rozpočet na rok 2011: Příjmy* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/97300.rozpocet-a-zaverecny-ucet-2011/>

ZLÍN, 2011b. *Závěrečný účet 2011: Komentář k plnění příjmů 2011* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/97300.rozpocet-a-zaverecny-ucet-2011/>

ZLÍN, 2013. *Rozpočet na rok 2013: Příjmy 2013* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.zlin.eu/page/100335.rozpocet-na-rok-2013/>

ŽÁRA, Pavel, 2011. Brno. In: *Primátoři čtyř největších měst diskutovali o rozpočtovém určení daní* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.brno.cz/brno-aktualne/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/primatori-ctyr-nejvetsich-mest-diskutovali-o-rozpoctovem-urceni-dani/>

ŽÁRA, Pavel, 2013. Brno. In: *Stát sebral městu dotace na žáka ve výši 49 milionů korun* [online]. [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.brno.cz/brno-aktualne/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/stat-sebral-mestu-dotace-na-zaka-ve-vysi-49-milionu-korun/>

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1: Struktura daňových příjmů v letech 1996 – 2000 (Provazníková, 2009, s. 128).....</i>	19
<i>Graf 2: Vývoj daňových příjmů obcí 2001 – 2007 (Martínek, 2008) .....</i>	23
<i>Graf 3: Dopady změn RUD na jednotlivé velikostní kategorie (Čáslavská, 2009, s. 57) .....</i>	30
<i>Graf 4: Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele za kategorii, tzv. J – křivka (Ministerstvo financí, 2011b).....</i>	31
<i>Graf 5: Průměrný výnos sdílených daní na obyvatele (Ministerstvo financí, 2011a) .....</i>	34
<i>Graf 6: Daňové příjmy Prahy, Brna, Ostravy a Plzně (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů měst Prahy, Brna, Ostravy a Plzně).....</i>	67
<i>Graf 7: Daňové příjmy hlavního města Prahy.....</i>	68
<i>Graf 8: Daňové příjmy statutárního města Brna (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Brna).....</i>	71
<i>Graf 9: Daňové příjmy statutárního města Ostrava (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Ostravy) .....</i>	74
<i>Graf 10: Daňové příjmy statutárního města Plzně (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Plzně).....</i>	76

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1: Vliv velikostních kategorií a jejich koeficientů na daňové příjmy obcí dle právního stavu k 31. 12. 2007 (Čáslavská, 2009, s. 38).....</i>	22
<i>Tabulka 2: Dopady změn RUD na jednotlivé velikostní kategorie po zavedení novely zákona v roce 2008 (Čáslavská, 2009, s. 58).....</i>	30
<i>Tabulka 3: Kompenzace ztrát (Ministerstvo financí, 2011a, s. 17).....</i>	33
<i>Tabulka 4: Přepočítací koeficient pouze pro hlavní město (Ministerstvo financí, 2011a, s. 13).....</i>	33
<i>Tabulka 5: Sazby daně z přidané hodnoty (Vesecký, 2013) .....</i>	45
<i>Tabulka 6: Podíl na sdílených daních v jednotlivých obcích v roce 2012 (vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí) .....</i>	51
<i>Tabulka 7: Suma násobků za celou skupinu ostatních měst v roce 2012 (vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí) .....</i>	51
<i>Tabulka 8: Podíl na sdílených daních v jednotlivých obcích v roce 2013 (vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí) .....</i>	52
<i>Tabulka 9: Suma násobků za celou skupinu ostatních měst v roce 2013 (vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí) .....</i>	52
<i>Tabulka 10: Podíl na sdílených daních v jednotlivých obcích v roce 2013 v případě zavedení varianty dvě (vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí).....</i>	53
<i>Tabulka 11: Suma násobků za celou skupinu ostatních měst v roce 2013 v případě zavedení varianty dvě (vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí).....</i>	54
<i>Tabulka 12: Státní rozpočet v mld. Kč (vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí) .....</i>	56
<i>Tabulka 13: Státní rozpočet v letech 2011 – 2013 (Kypetová, 2013).....</i>	57
<i>Tabulka 14: Vývoj dotací obcím k 30. 6. 2012 (v mld. Kč) (Kameníčková, 2013).....</i>	59
<i>Tabulka 15: Dotace poskytované v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí a hl. m. Prahy (v tis. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat ze Zpráv Ministerstva financí).....</i>	61
<i>Tabulka 16: Ostatní dotace poskytované z kapitoly VPS státního rozpočtu (vlastní zpracování s použitím dat ze Zpráv Ministerstva financí).....</i>	63
<i>Tabulka 17: Dotace poskytované z ostatních kapitol státního rozpočtu (vlastní zpracování s použitím dat ze Zpráv Ministerstva financí).....</i>	64

<i>Tabulka 18: Příspěvek na školství (v tis. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat ze Zpráv Ministerstva financí).....</i>	65
<i>Tabulka 19: Daňové příjmy hlavního města Prahy (v mil. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů hlavního města Prahy).....</i>	68
<i>Tabulka 20: Daňové příjmy statutárního města Brna (v mil. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Brna).....</i>	71
<i>Tabulka 21: Daňové příjmy statutárního města Ostrava (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Ostravy).....</i>	74
<i>Tabulka 22: Daňové příjmy statutárního města Plzně (v mil. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Plzně).....</i>	75
<i>Tabulka 23: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních v hlavním městě Praze (v mil. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí a Českého statistického úřadu).....</i>	78
<i>Tabulka 24: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních ve městě Brně (v mil. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z Ministerstva financí a Českého statistického úřadu).....</i>	79
<i>Tabulka 25: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních ve městě Ostravě (v mil. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z Ministerstva financí a Českého statistického úřadu).....</i>	79
<i>Tabulka 26: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních ve městě Plzni (v mil. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z Ministerstva financí a Českého statistického úřadu).....</i>	80
<i>Tabulka 27: Teoretický propoččet sdílených daňových příjmů obcí a srovnání současného systému RUD s RUD platným od 1. 1. 2013 (Ministerstvo financí, 2012b).....</i>	82
<i>Tabulka 28: Daňové příjmy obce Ludkovice (v tis. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů obce Ludkovice).....</i>	87
<i>Tabulka 29: Návrh rozpočtu obce Ludkovice - daňové příjmy (v tis. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů obce Ludkovice).....</i>	87
<i>Tabulka 30: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních v obci Ludkovice (v tis. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí a Českého statistického úřadu).....</i>	89

<i>Tabulka 31: Schválené daňové příjmy města Brumov – Bylnice (v tis. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Brumov – Bylnice)</i>	92
<i>Tabulka 32: Příspěvek na žáka (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Brumov – Bylnice)</i>	93
<i>Tabulka 33: Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Brumov – Bylnice)</i>	94
<i>Tabulka 34 – Příspěvek na sociální dávky (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Brumov – Bylnice)</i>	94
<i>Tabulka 35: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních ve městě Brumov – Bylnice (v tis. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat Ministerstva financí a Českého statistického úřadu)</i>	95
<i>Tabulka 36: Rozpočet statutárního města Zlína (v tis. Kč), daňové příjmy (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Zlína)</i>	97
<i>Tabulka 37: Ostatní daně a poplatky z vybraných činností a služeb (v tis. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Zlína)</i>	99
<i>Tabulka 38: Poplatky za znečišťování životního prostředí a za využívání přírodních zdrojů (v tis. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Zlína)</i>	100
<i>Tabulka 39: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních ve statutárním městě Zlín (v tis. Kč)(vlastní zpracování s použitím dat z Ministerstva financí a Českého statistického úřadu)</i>	100
<i>Tabulka 40: Údaje místních částí k prosinci 2012 (vlastní zpracování s použitím dat z priorit místních částí)</i>	102
<i>Tabulka 41: Srovnání údajů města Zlína a místních částí v roce 2012 (vlastní zpracování s použitím dat z Ministerstva financí a města Zlína)</i>	102
<i>Tabulka 42: Porovnání výnosu na obyvatele v roce 2012 (vlastní zpracování s použitím dat z rozpočtů města Zlína)</i>	103
<i>Tabulka 43: Porovnání výsledků výpočtu podílu na sdílených daních ve statutárním městě Zlín po odečtu místních částí (v tis. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z Ministerstva financí a Českého statistického úřadu)</i>	103
<i>Tabulka 44: Možná ztráta podílu ze sdílených daní města Zlína (v tis. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat z tabulek 39 a 43)</i>	104

<i>Tabulka 45: Investiční výdaje statutárního města Zlín (v tis. Kč) (vlastní zpracování s použitím dat ze závěrečných účtů města Zlína) .....</i>	104
<i>Tabulka 46: Podíl hlavního města Prahy na sdílených daních (v mil. Kč).....</i>	114
<i>Tabulka 47: Podíl města Brna na sdílených daních (v mil. Kč).....</i>	114
<i>Tabulka 48: Podíl města Ostravy na sdílených daních (v mil. Kč) .....</i>	114
<i>Tabulka 49: Podíl města Plzně na sdílených daních (v mil. Kč) .....</i>	114
<i>Tabulka 50: Podíl obce Ludkovice na sdílených daních (v tis. Kč).....</i>	114
<i>Tabulka 51: Podíl města Brumov – Bylnice na sdílených daních (v tis. Kč) .....</i>	114
<i>Tabulka 52: Podíl města Zlína na sdílených daních (v tis. Kč).....</i>	115